

könyv
könyvtár
könyvtáros

1994
különszám

ELŐZETES RENDSZERTERV

**Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer
megvalósítására**

Kézirat

1994 március-május

Készült a Miniszterelnöki Hivatal Tudománypolitikai Bizottság (TPB) Titkársága
megbízásából

Elfogadásra került a TPB Szakirodalmi Információpolitikai Munkabizottság
1994. május 9-i ülésén

Az előzetes rendszerterv szakmai konzultánsai:

Bakonyi Péter
Csurgay Árpád
Horváth Tibor
Rózsa György

Az előzetes rendszertervet készítették:

Szűcs Erzsébet

Bakonyi Géza
Kokas Károly
Martos Balázs
Nagy Miklós
Springer Ferenc

KÖNYV, KÖNYVTÁR, KÖNYVTÁROS

Szerkesztőbizottság:

Tóthné Környei Márta elnök
Domsa Károlyné, Maurer Péter,
Poprády Géza, Sóron László

A szerkesztőség tagjai:

Bereczky László főszerkesztő
Bajai Mária tervezőszerkesztő
Vajda Kornél olvasószerkesztő

A szerkesztőség címe: 1054 Bp., Hold u. 6. – Telefon: 153-3763

Közreadja: a Könyvtári és Informatikai Kamara, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete, a Művelődési és
Közoktatási Minisztérium, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, az Országos Széchényi
Könyvtár

Felelős kiadó: **Poprády Géza**, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója

Készült az OSZK Nyomdaüzemében

Felelős vezető: **Burány Tamás**

Terjedelem: 9,4 A/5 kiadói ív. Munkaszám: 94.240

Lapunk megjelenéséhez támogatást kaptunk a **Nemzeti Kulturális Alaptól**

Terjeszti az Országos Széchényi Könyvtár

HU-ISSN 1216-6804

Tartalomjegyzék

Preambulum	4
<i>I. A könyvtárak szerepe, követelmények meghatározása, szervezeti kérdések</i>	<i>9</i>
1. Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer célja	10
2. A rendszer magintézményeinek szerepköre, feladatai	11
3. Állományelemzés, gyűjtőköri egyeztetés	13
4. Országos feladatkörű „tároló” és kölcsönző könyvtár	14
5. Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszerhez tartozó tagintézmények állományának feldolgozása számítógépes adatbázisokban	15
6. Tájékoztatás a tájékoztatásról. Közhasznú adatbázisok építése, szolgáltatása	16
7. A rendszer könyvtártechnológiai követelményeinek meghatározása	17
8. Az egységes szolgáltatásokhoz elengedhetetlen követelmények meghatározása ..	19
9. Oktatási követelmények	21
10. A rendszer működtetése, igazgatása	22
11. Jogszabályi keretek és jogvédelem	23
12. Gazdaságosság. Költségbecslés	24
<i>II. Számítógép, számítógép-hálózat és integrált könyvtári rendszer, 1994–2000.</i>	<i>25</i>
1. Bevezetés	27
2. A magyarországi nemzeti, felsőoktatási, szakirodalmi és közművelődési könyvtárak számítástechnikai és számítógéphálózati és/vagy egyéb kommunikációs infrastruktúrájának felmérése	27
3. A hazai könyvtárak nagyterületű hálózati kapcsolata	28
4. A hazai könyvtárak elektronizációs programja	31
5. A könyvtárak javasolt számítógép konfigurációja, finanszírozása	51
<i>Függelékek</i>	
1. Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer magintézményei (javaslat)	56
2. A retrospektív konverzió	58
3. A hatályos könyvtári, dokumentációs szabványok jegyzéke	59
4. Tárgyszójegyzék	61
5. A könyvtári szoftverekkel szemben támasztott részletes követelmények	62
6. A könyvtári tematikát kiegészítő, javasolt informatikai tantárgyak ismertetése ...	64
<i>Mellékletek</i>	
2 sz. melléklet: a jelenlegi számítógépes ellátottság;	65
3 sz. melléklet: a jelenlegi lokális számítógéphálózati helyzet;	73
8 sz. melléklet: könyvtári állományok;	81
9 sz. melléklet: adatbáziskezelő rendszerek;	89
10 sz. melléklet: információforrások;	97

Preambulum

1.

Jelen előzetes általános rendszerterv a Tudománypolitikai Bizottság megbízásából készült abból a célból, hogy a kormányzat számára segítséget adjon egy átfogó szintű tájékoztatási/könyvtárpolitikai állásfoglaláshoz és döntésekhez. Feladatunkhoz hasonló, de részletekre vonatkozó fejlesztési, illetve tervezési munkálatok más helyeken is folynak, így a felsőoktatás fejlesztését és támogatását szolgáló várható világbanki hitelek felhasználásával kapcsolatban, a 2000-ig tartó fejlesztés koncepcionális kidolgozásának részeként és más helyeken is. (Pl. a közgyűjteményeket felügyelő államtitkár is foglalkozik a fejlesztés kérdéseivel.) Ez a többcsatornás fejlesztés erőteljes koordinálást tesz szükségessé. A TBP Szakirodalmi Információpolitikai Munkacsoportja olyan kormányzati állásfoglalást képzel el, amely a több szálon futó munkálatok szintézisaként egyetlen és szakmai elemzésekkel és érvekkel alaposan támogatott fejlesztést irányoz elő, egyben csselekvési vezérfonalként szolgálhat.

Jelen terv igyekezett teljes mértékben figyelembe venni a könyvtárfejlesztés eddigi eredményeit.

2.

Könyvtáraink állományának hasznosulása és tájékoztató munkája meghatározó elemként van jelen a magyar tudományos élet, az oktatás, gazdaság és kultúra szférájában azzal, hogy a nemzetközi eredmények tárgyilagos, ellenőrizhetőséget biztosító hazai megjelenítését biztosítja, és gondoskodik a hazai eredmények számbavételéről és hasznosításáról. A naprakész tájékozottság könyvtárak által biztosítható szintje nemcsak az említett szférák felzárkózásának feltétele, hanem a legátfogóbb, egyben legolcsóbb eszköz szinten tartásukhoz és fejlesztésükhöz, s egyben a döntéshozatali mechanizmusok szakszerűségét támogató eszköz is. E tekintetben akárcsak nemzetközileg, a hazai könyvtári szolgáltatásoknak nincs alternatívája.

Olyan könyvtári rendszer kialakítása szükséges, amely

- állományával és tájékoztató eszközeivel átvilágíthatóvá és hozzáférhetővé teszi a világ tudományos és kulturális eredményeit és ezeket országosan szervezett szolgáltatásokban jeleníti meg;
- az országos ellátást biztosító nagy gyűjtemények állománya egyetlen korpuszként működhet, azaz bárhol a felmerült igényeket nemcsak egyedi gyűjtemény, hanem a könyvtári rendszer elégíti ki, minden könyvtár elérési pont valamennyi könyvtári szolgáltatáshoz, ezért hazailag az ellátottság optimálisan megállapítható szintjét kell elérni;

- a hazai állomány korpuszából hiányzó műveket a nemzetközileg már megszervezett könyvtárközi kapcsolatok több csatornája révén szerzi meg (különböző információhordozók, könyvtárközi kölcsönzés, adatátviteli lehetőségek, stb.)
- a könyvtárakat erős, nem uniformizált kooperatív kapcsolatok kötik egymáshoz, ezek kölcsönös érdekeken alapuló két- és többoldalú szerződésekben jelennek meg;
- a könyvtári rendszer garantált szolgáltatásokat nyújt, amelynek minimumát két követelményben lehet összegezni: a/ képes megszervezni és rendelkezésre bocsátani bárhol megjelent, bármely publikus dokumentumot, b/ a világ teljes dokumentumterméséről legalább regisztratív szintű tájékoztatást biztosít, c követelményeket tudományági és regionális feladatokat ellátó könyvtárak saját arculatuknak megfelelően bővíthetik (pl. az ún. szürke irodalom, disszertációk, magasabb szintű "state of the art" szerű tájékoztatások stb.)
- A rendszer épít nemzetközi információs szolgáltatásokra, elérhetővé tesz vagy honosít nemzetközi adatbázisokat, de nem vállalkozhat nemzetközi léptékű ágazati szolgáltatásokra saját erőből a hazai dokumentumtermés regisztrálása és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások kivételével. A rendszer kötelező tájékoztatási szolgáltatásai négy fő típusban jelennek meg: retrospektív, illetve újdonságértesítő folyamatos tájékoztatás, másrészt diszciplína-orientált szolgáltatások és egyedi témákra irányuló szelektív szolgáltatások;
- a rendszer tagintézményeit korszerű adatátviteli hálózat köti össze, biztosítva a nemzetközi kilépést is, mindezt IIFP szolgáltatásként valósítva meg;
- a rendszer a legkorszerűbb könyvtártechnológiai és információ- feldolgozási módszerek folyamatos bevezetését kezdje el a korszerű technika nyújtotta lehetőségek kihasználása érdekében, amihez a megtartás és változtatás biztonságos egyensúlyát kell megteremteni. Kiemelendők a központi számítógépes szolgáltatások, az osztott (közös) feldolgozás, másfelől a korszerű indexelési/osztályozási eljárások;
- az egyetemi és főiskolai könyvtárosképzés tananyaga kövesse a megkívánt korszerűsítést, kevesebb helyen magasabb színvonalon kell a szakmatikát oktatni és létre kell hozni a továbbképzés komplex rendszerét.

A megvalósítandó rendszer feladatai, maga a feladatrendszer a közművelődési funkciók erősítését is szolgálja.

Az új könyvtári rendszer működőképessége a rendszernek alábbi alrendszereit, elemeit tételezi fel.

1. Összkönyvtári, ún. központi szolgáltatások, a nemzeti dokumentumtermés számbavétele a magyar nemzeti bibliográfia által, tároló és kölcsönkönyvtár, országos lelőhelyjegyzékek, tájékoztatás a tájékoztatásról. Ezek az eszközök és intézmények biztosítják a teljes rendszer rendszerszerű működését.
2. Különböző fenntartók által üzemeltetett húsz-harminc ún. magkönyvtár. Ezek adják a rendszer gerinchálózatát. Állományuk mérete, az ide koncentrált szakértelem, magas szintű technika, korszerű információfeldolgozási eljárások képessé teszik őket országos és nemzetközi bevezetésű szolgáltatásokra. E húsz-harminc könyvtár munkamegosztását főként ágazati és regionális szerepvállalásuk határozza meg. Ide tartoznak a nemzeti könyvtár, egyetemi könyvtárak, az országos szakkönyvtárak. (Ld. Függelék 1.)
3. Az ún. közvetítő könyvtáraknak a fenténél szélesebb köre adja. Ide további felsőoktatási könyvtárak, megyei, városi, kutatóintézeti könyvtárak tartoznak. Nagyvállalatok könyvtárai is bevonhatók, amennyiben az országos ellátásból rájuk háruló feladatokat szerződésileg vállalják: Ugyancz vonatkozik az egyházi gyűjteményekre is. A könyvtáraknak ez a köre is részt vesz kisebb mértékig az eredeti dokumentumok szolgáltatásában és adatbázisok építésében, de saját lehetőségeiket meghaladóan is vállalják a többi könyvtár szolgáltatásainak átvételét és szétszorgatását, "átsomagolását".
4. A többi kisebb városi, községi, iskolai könyvtár a rendszer szempontjából a rendszer szolgáltatásokat fogadó végállomás, sajátos eddigi feladataik ellátása mellett. Egyházi gyűjtemények állományuk és szolgáltatásaik szerint sorolnak be egyik vagy másik csoportba.
5. Irányítási és finanszírozási szempontból a könyvtárak mindegyike kettős arculatú. Egyfelől olyan saját felhasználói körrel rendelkeznek, amely kör igényei miatt a fenntartók e könyvtárakat létrehozták. Másfelől a rendszer értelmében a többi könyvtárban felmerülő igényeket elégítik ki. Az országos ellátási rendszer számára végzett munka főként a magintézményekben és a központi szolgáltatásokban okoz többletmunkát és kíván erősebb felkészültséget. E többlet finanszírozását a fenntartók többnyire nem vállalhatják, de ezen a területen felügyeleti jogait sem gyakorolhatja. Ezért a rendszer irányítását a kiemelt könyvtárak vezetőiből alakult tanács végzheti a fenntartók jogainak csorbítása nélkül a könyvtárak eredeti, a fenntartók által meghatározott feladatok keretében. A rendszerben való részvételt és anna mikéntjét nem a könyvtárakkal, hanem a fenntartókkal kötött szerződések határozzák meg. Mivel a rendszer valamennyi szaktárca, az MTA és az OMFB érdekeltségeit érinti, a kormány mellett célszerű egy könyvtári-tájékoztatói köztársasági megbízott, "ombudsman" kinevezése. Hatásköre nem a rendszer irányítása vagy felügyelete, hanem az érdekegyeztetésen alapuló célok teljesülésének ellenőrzése. Az irányításra más szervezeti forma is lehetséges, pl. a magintézmények vagy néhány intézmény

önállósítása a régi "gyűjteményegyetemi" elgondolás eredetileg Magyar-Szekfü-Hóman-tól származó elképzelés aktualizált változata szerint. (Ld. I. 10 pont.) A finanszírozásban először a rendszert létrehozó egyszeri költségek merülnek fel, amelynek összetevői: az állomány fejlesztése egyeztetett gyarapítással, a technika biztosítása (számítógépek, átviteli hálózat, reprográfia stb.) , az adatbázisok feltöltése és a személyzet megerősítése, képzése. Másfelől folyamatos támogatás központi forrásból, amely a fenntartó által biztosított költségvetés mellett jelenik meg. Ennek szétosztása annak arányában határozható meg, amilyen mértékben az egyes intézmények részt vállalnak az országos ellátásban.

A változt rendszer megkívánja egy fejlesztőkből álló csoport felállítását az irányítói tanács és a köztársasági megbízott (ombudsman) támogatására. E csoport az OSZK-ban működő jelenlegi Könyvtártudományi és Módszertani Központ helyett vagy átalakításával költségvetési plusz nélkül hívható életre. Feladata a használati szükségletek és igények folyamatos elemzése, állományelemzés, hatásvizsgálatok, az információfeldolgozás technológiájának fejlesztése, hardver eszközök, szoftverek kiválasztása és tesztelése (bizonyos felületeken fejlesztése), és részben üzemeltetés. Mivel a hagyományos könyvtárosi szakma az utóbbi szakértelmet nem tudja biztosítani, a csoportnak számítástechnikai szakembereit az IIFP stábjából kell kiválasztani és az IIFP Irodával közösen működtetni.

4.

A rendszert létrehozó folyamat első szakaszának feladatait az alábbiakban lehet megjelölni.

1. *A magintézmények állományának fejlesztése*
2. *A tároló/kölcsönző könyvtár megszervezése az OSZK már működő raktárának bevonásával*
3. *Az inkurrens állomány tárolókönyvtári elhelyezése*
4. *Az adatátviteli hálózat gerincvezetékeinek kiépítése ill. bővítése*
5. *A magintézmények technikai fejlesztése*
6. *Az 1-5. pont alatti megkívánt képzés.elindítása*

A fejlesztés további szakaszaiban a rendszer teljes kiépítését kell elérni. A feladatok részletezése a jelen előzetes rendszerterv elfogadása után történik meg. Költségkalkulációk a rendszerterv részletezésénél találhatók.

I.

**Könyvtárak szerepe, követelmények meghatározása,
szervezeti kérdések**

Készült

*az MKM Könyvtári osztály által végzett felmérés
dokumentumainak figyelembevételével*

1. Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer célja

Könyvtárakra alapuló országos információs rendszer kialakítása; a folyamatosan építendő, nyilvános használatra szánt valamennyi adatbázis hálózaton keresztüli, egységes eljárások használatával történő elérése; egységes, feladatmegosztáson alapuló országos rendszer működtetése. Az Országos Információs Rendszer bekapcsolása más nemzeti és nemzetközi, azonos típusú rendszerekbe. Részvétel a nemzetközi könyvtári információs és dokumentációs szervezetek munkájában a kompatibilitás érdekében.

Az ország könyvtárait - mint működésükben egységes egész rendszerre - alapozott szolgáltatások nyújtása, a rendszerben működő intézmények ill. a rendszerhez forduló egyedi felhasználók számára:

a dokumentumellátás területén:

- publikált dokumentumok rendelkezésre bocsátásával. A rendszer egésze szempontjából ez elsősorban a könyv- és időszaki kiadványok (sorozatok és folyóiratok) dokumentumtípusra terjed ki. A szaktudományok területén ezen túlmenően vállalhatja további dokumentumtípusok beszerzését, mint pl. doktori disszertációk, kutatási jelentések, stb. - ez azonban nem a rendszer egészének, hanem az egyes ágazati rendszereknek a célja.

A dokumentumokhoz való hozzáférhetőség azt jelenti, hogy meg kell határozni a könyvtári állománynak azt a részét, amelynek feltétlenül meg kell lennie az országban és a dokumentumoknak azt a körét, amelyeket más úton, tehát könyvtárközi kapcsolatok révén képes a rendszer megszerezni és közvetíteni.

a szakirodalmi információ-ellátás területén:

- teljes körű, bibliográfiai szintű eligazodás/tájékoztatás nyújtása a világ dokumentumtermésében, elsősorban a könyvek és időszaki kiadványok terén. Az egyes ágazatoknál vagy területeknél ennél mélyebb, és további dokumentumtípusok, ill. szakirányú tájékoztatás biztosítása is elképzelhető.

E kettős céllal a rendszer lényegében a nemzetközi UAP (Kiadványok Egyetemes Elérhetősége) és a UBC (Egységes Bibliográfiai Számbavétel) elvét követi, melyekhez Magyarország már megelőzően csatlakozott, a programokban való részvétele azonban nem teljeskörűen működött.

A Országos Szakirodalmi Információs Rendszer az önálló könyvtárak együttműködése alapján, virtuális eszkékként kell működjék. Ahhoz, hogy feladatainak megfeleljen, újra kell fogalmazni a könyvtárügyben már létező együttműködési formákat, a könyvtárközi kapcsolatokat, folyamatokat.

Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer önálló eszkékként része a világ információellátó rendszereinek, működését a nemzetközileg elfogadott szabályrendszerek határozzák meg. A rendszer tagintézményei egyben önállóan is kapcsolódnak a rokon, ill. azonos típusú külföldi intézményekhez, ezeket a kapcsolatokat önállóan építik a rendszer egészére vonatkozó követelmények figyelembevételével.

A Szakirodalmi Információs Rendszer tagintézményeinek mindig kettős funkciója kell legyen:

- az egyik feladatot a mindenkori fenntartó által meghatározott célokból szükséges levezetni,
- a másik feladatkör az országos rendszerben való részvétel alapján fogalmazódik meg.

A tagintézmények finanszírozásában is meg kell teremteni ezt a kettőséget, amelynek az a következménye, hogy a fenntartó a saját céljainak megfelelő szinten tartja fenn a könyvtárat, az Országos Szakirodalmi Információs Rendszerből az adott intézményre háruló feladatok ellátását pedig további központi pénzforrásokból kell biztosítani, hogy a helyi feladatokon túlmenő vállalásokat a könyvtárak teljesíteni tudják.

2. A teljes rendszer magintézményeinek szerepköre, feladatai, a feltételek meghatározása szintenként

(Lásd még: 1. sz. függelék)

Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer működésén belül különbséget kell tenni a résztvevő könyvtárak feladatai, szerepköre és a könyvtári ellátás mikéntje között. (Elképzelhető ugyanis, hogy olyan területeken is ki lehet elégíteni a rendszerhez érkező információs igényeket, ahol nem működik a mai értelemben vett könyvtár, hanem ennek a rendszernek csak valamilyen végállomása.)

Ez a célkitűzés megvalósítja azt az elvet, hogy Magyarországon valamennyi könyvtár úgy működjék, mintha egyetlen corpus-t alkotna az állománya, és mintha a könyvtárak nyilvántartásai, egy - bár nagyon differenciált - nyilvántartásként működnének. Ez úgy valósítható meg, ha - hagyományos különbségekre építve - a könyvtárak között az alábbi szerepköröket határozzuk meg:

- a nagy állományú könyvtárak nagyobb részt kell vállaljanak az országos ellátásban,
- léteznek olyan könyvtárak, amelyek kisebb részt tudnak ebből vállalni, de a többi könyvtár szolgáltatását közvetíteni tudják a hozzájuk fordulóknak számára,
- a harmadik típusba pedig azok a könyvtárak sorolódnak, melyek méreteik és képességeik miatt nem tudnak az országos rendszer számára szolgáltatásokat nyújtani, de a használók számára szolgáltató helyként működhetnek.

Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer működőképességét csak e három szintben meghatározott könyvtárak pontos együttműködése biztosíthatja

- a szolgáltatások fajtái és iránya, valamint
- a felhasználók típusai miatt.

A rendszer magintézményei:

- a nemzeti könyvtár,
- a tudományos és országos feladatkörű szakkönyvtárak,
- az egyetemek központi könyvtárai.

A második körbe tartoznak a transzmissziós szerepkört betöltő ún. közvetítő könyvtárak. Típusai:

- felsőoktatási központi könyvtárak,
- kutatóhelyek könyvtárai,
- nagyobb közművelődési könyvtárak (megyei, ill. regionális szerepkörük miatt jelentős városi könyvtárak).

A harmadik szinten a receptorok állnak, mindazok - a fenti intézményeken túl -, akik az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer szolgáltatásait fogadják. Ezek lehetnek

- kisebb közművelődési könyvtárak,
- kisebb szakkönyvtárak,
- egyéb intézmények, vállalatok,
- egyéni használók,

akik rendelkeznek mindazokkal az eszközökkel, amelyek a rendszer egészére való kitekintést biztosítják. Ha a szolgáltatás a dokumentumellátásra is kiterjed, akkor ez csak a valamelyik szinten a rendszerhez tartozó könyvtáron keresztül történhet.

Az egyes szintek technikai felszerelésének biztosítania kell a különböző szintű intézmények szolgáltatásainak közvetlen elérését, oly módon, hogy a tagintézmények ne csak a velük közvetlen kapcsolatban (mellé vagy fölérendelt viszonyban) álló intézményekhez, hanem szabadon, bármely könyvtárhoz fordulhassanak.

Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer szolgáltatási rendszerét a nemzeti és országos központi szolgáltatások alkotják. Ezért természetszerű, hogy a magintézmények köre - a hagyományosan kialakult - központi funkciókat ellátó intézményekre korlátozódik.

A magintézmények kötelezettek a gyűjtőkörükben meghatározott tudományterületek dokumentumainak gyűjtésére, feldolgozására, szolgáltatására; a kapcsolatos szakirodalmi tájékoztató eszközök beszerzésére (segédkönyvek, speciális dokumentumok, adatállományok, CDROM-ok, stb.), a bennük lévő információk szétsugárzására. Betölthetnek regionális funkciót is. A diszciplináris szerepkör vállalásával a könyvtárnak biztosítania kell azt az állományi minimumot, amely az országos ellátáshoz szükséges; rendelkeznie kell azokkal az eszközökkel, amelyekkel a tájékoztatás biztosítható és rendelkeznie kell azokkal az eszközökkel is, amelyek a színvonalas szolgáltatást, beleértve az eredeti dokumentum (eredeti vagy másolati) szolgáltatását, fordítását, tömörítését lehetővé teszik (humán és technikai erőforrások).

Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer működtetéséhez ezek kiépítése, a ráfordítás költségei elengedhetetlenek!

A közvetítő, ill. transzmissziós szerepkört vállaló könyvtárak leggyakrabban egyben regionális központok is. Feladatuk, hogy meghatározott tudományterületen és meghatározott körben vállalnak tovább-szolgáltatást, ill. terjesztést, esetenként értékhozzaó feladatok ellátásával.

A fogadó/receptor könyvtárak a számukra biztosítandó eszközökkel veszik igénybe a szolgáltatásokat és adják tovább a végfelhasználók számára. A dokumentumellátás területén felelősek a kölcsönzött dokumentumért, biztosítva ezzel a szolgáltatott dokumentum könyvtári ellenőrzését is.

3. Állományelemzés, gyűjtőköri egyeztetés. Az állománygyarapításikeretek meghatározása. Az állományok elhelyezése

A rendszer tagintézményeinek dokumentumellátottságáról felmérést kell készíteni - a rendszer céljához viszonyítva. Első lépésként az első és második szinthez tartozó könyvtárakban állományhasználati elemzésekkel:

- forgalmi statisztika elemzése egy adott időszakra, ill. kurrensen,
- forgalmi statisztika elemzése szolgáltatás-típusonként,
- a nem teljesített kölcsönzések elemzése, az alábbiak szerint és ezek kombinációjával:
 - a kérés tárgya (szakcsoportja),
 - a nem teljesítés oka,
 - a teljesíthetőség feltétele,
 - a nem teljesített kérések aránya,
- könyvtárhasználati szokások vizsgálata,
- hálózati szolgáltatás-kérések vizsgálata.

A vizsgálat eredményeként megállapítandó az adott könyvtár funkciója szerint megkívánt

- gyűjtőkör szakterületei,
- az alapfeladat teljesítéséhez beszerzendő dokumentumok típusai, példányszámok e típusok függvényében, stb., akár az egyedi dokumentum meghatározásáig is.

A résztvevő könyvtárak igényeinek összesítésével és közös megegyezéssel (szerkesztéssel) létre kell hozni a Szakirodalmi Információs Rendszer gyűjtőköri kódexét, amely meghatározza a résztvevő intézmények fő- és kiegészítő szakterületének megfelelő gyűjtőkörét, ahol lehetséges, a rendszer egészére vonatkozó kitekintéssel, kiküszöböli a redundáns beszerzéseket. Egyben meghatározza az általánosan szükségesnek ítélt és ezért többszörösen beszerzendő dokumentumok típusait (segédkönyvek, tájékoztató eszközök, stb.).

Az elmúlt 40 év beszerzési lehetőségei és politikája megköveteli a magintézmények állományelemzését abból a szempontból is, hogy az adott tudományterület alapvető kiadványainak birtokában van-e? Tényszerű szakterületi vizsgálatok szükségesek; javasoljuk a tudománymetria és más elemző módszerek bevezetését a hiányzó állományrészek megállapítására. Továbbá szükséges még ehhez az adott könyvtárak gyarapításával foglalkozó szakemberek munkája is, hogy összevegyék a meglévő állományt a hasonló szerepet betöltő nyugateurópai könyvtárak releváns állományrészével, ill. a kiadók listáival. (Ez történhet nyomtatott katalógusokból is, de ha lehetséges, online keresésekkel, vagy még inkább az egyes könyvtárak CDROM-kiadványainak használatával.)

Az állományelemzési vizsgálat lezárása előtt is megállapítható, hogy a hazai könyvtárak állománygyarapítási keretei nem elegendők a szakterületek által megkövetelt, színvonalas hazai és külföldi kiadású dokumentumok beszerzésére. A felmérések szerint a felsőoktatási könyvtárak körében megállapítható, hogy a beszerzendő dokumentumok éves mennyiségét (cim-, ill. példányszám) kb. két, két és félszeresére kellene növelni.

A dokumentum-beszerzési döntéseket segítik az állományelemzési vizsgálatok. A tapasztalt szerzeményezők megállapíthatják, hogy milyen típusú könyvek, ill. egyéb kiadványfajták azok, amelyek használatára csak ritka esetben kerül sor. Ezek használata a nemzetközi könyvtárközi kölcsönzésen keresztül történhet. A hazai dokumentumtermés teljes körben rendelkezésre kell álljon az Országos Széchényi

Könyvtárban, de emellett a rendszer intézményeiben a gyűjtőkörnek megfelelő dokumentumok beszerzése elengedhetetlen. Tanulmányi segédesszközök esetében a szükséges példányszámokat a könyvtárhasználók igényei szabják meg. A kurrens külföldi beszerzések koordinálása a SZIM keretein belül elengedhetetlen. Nem törekedhetünk ui. a külföldi kiadványok teljességének beszerzésére, de fontosnak tartjuk, hogy a tudományterületekre vonatkozó színvonalas kiadványok legalább egy példányban, a megjelenéssel egyidejűleg az országba kerüljenek. A koordinálás eszközüvé válhatnak a központi katalógusok, ha feladatkörük kiegészül a megrendelt dokumentumok és a hozzájuk tartozó lelőhelyek nyilvántartásával.

Ennek megfelelően az állománygyarapítás hazánkban is több anyagi ráfordítást igényel, mert a hazai publikációk mellett a teljes külföldi piacot is figyelni kell.

Az állományelemzés szerves részét kell képezze, hogy a tagintézményekben már meglévő dokumentumok és példányszámok használata indokolja-e a helyben raktározást, vagy javaslat készíthető-e az állományapasztásra? A beszerzési szükségletek ismeretében intézményenként meghatározandó a tárolókapacitás szintje. Tekintettel arra, hogy a dokumentumok elhelyezése elsősorban a könyvtár alapfunkcióját érintik, a szükséges raktárak és azok megfelelő kezelhetőségének biztosítása a fenntartó kötelezettsége.

4. Országos feladatkörű 'tároló' és kölcsönző könyvtár feladatrendszerének, működtetési feltételeinek meghatározása

Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer által megkövetelt dokumentumellátás állománynövelő hatással jár együtt. Ezért megoldandó, hogy

- a kurrens használatú dokumentumok tárolását az adott intézményhez csatlakoztatott raktárakban;
- a ritkán használt dokumentumokat központi tárolóraktárakban helyezték el.

A Szakirodalmi Információs Rendszer működtetéséhez feltétlenül szükséges egy bővített szemléletű 'tároló' funkciót ellátó szervezeti egység. Feladatkörét az egész rendszer szempontjából kívánatos meghatározni:

- a hazai és a külföldre irányuló könyvtárközi kölcsönzés (dokumentumellátás),
- a nemzeti dokumentumbázis összehangolt gyarapítása,
- ritkán használt, vagy feleslegessé vált állományrészek kivonásának következtében a dokumentumok továbbhasznosítása (főlöspéldány hasznosítás),
- az állományvédelem központi megoldása,
- részvétel a bibliográfiai adatcserében,
- információszolgáltatás.

A tárolókönyvtár kialakítása épülhet az Országos Széchényi Könyvtár azonos nevű szolgáltató részlegére, illetve működhet önállóan. Feltétlenül szükséges, hogy szakmai felügyeletében résztvehessen a rendszer magintézményeinek gyarapító szakembereiből létrejött tanácsadó bizottság.

A tárolókönyvtár működtetését feltételezi a hazai retrospektív állomány számítógépes feldolgozása, az adatbázis(ok) közvetlen elérése.

5. Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszerhez tartozó tagintézmények állományának feldolgozása számítógépes adatbázisokban *(kurrens gyarapodás, meglévő állományok fokozatos, ún. retrospektív feldolgozása)*

A kiadványok elérhetőségét, a dokumentumellátást a formai és tartalmi feldolgozások, a lelőhelyek és/vagy a raktári jelzetek nyilvántartása biztosítja. A tagintézmények saját állományait hagyományos katalógusokban tárták fel, amelyet napjainkban már több helyen a könyvtár saját feldolgozású számítógépes adatállományai folytatnak ill. kiegészítenek. A rendszer működésének feltétele, hogy a tagintézmények teljes dokumentumállományáról hálózaton keresztül elérhető adatbázisok tájékoztassanak. A tagintézmények saját adatbázisaikat építhetik saját erőforrásokból, vagy a bibliográfiai adatcserében/átvételben való részvétellel.

5.1 Dokumentumtípusok

A könyvek és időszaki kiadványok - mint az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer alap dokumentumtípusai - feldolgozása kötelezően egységes követelmények (v.ö. 7. fej.) szerint kell történnjen.

Az egyéb dokumentumtípushoz tartozó könyvtári anyagok - az adatfeldolgozás egységes szempontjai szerint - az ágazati céloknak megfelelően dolgozandók fel (közös vagy önálló adatbázisokba) és a rendszer kiegészítő tájékoztató eszközeként alkalmazandók.

5.2 A feldolgozás alternatívái

- saját feldolgozás,
- külső (központi) feldolgozás átvétele, helyi adatokkal való kiegészítése.

Jelenleg egyik eljárás sem fedi le a könyvtárba érkező dokumentumok adatfelvételének teljességét, a központi feldolgozások átvétele pedig ma még igen ritka. A Szakirodalmi Információs Rendszer kifejlesztésekor a két módszer - feladatmegosztáson alapuló - együttes alkalmazása az ideális.

5.3 Források a bibliográfiai rekordok átvételéhez

A bibliográfiai adatok átvétele feltételezi a tagkönyvtárak katalogizáló munkájának megváltoztatását, új eljárások bevezetését. Megállapítható, hogy színvonalas adatbázisépítéshez az adatátvétel esetén katalogizálási és osztályozási ellenőrzés szükséges. Automatikus adatátvétel csak azonos nyelvű, azonos részlet-szabályokat alkalmazó szerkesztőségek között lehetséges.

5.3.1 Kurrens gyarapodás

- a hazai impresszum feldolgozásáért, nemzeti bibliográfiai kiadványokban és bibliográfiai adatcsere formátumban való közzétételéért, az adatok hálózati szolgáltatásáért a nemzeti könyvtár a felelős.
- külföldi kiadású dokumentumok. A beszerzések egy része (kb. 60 %) a nagyobb könyvtári katalógusokon (LC, OCLC), ill azok kiadványain (CDROM) keresztül elérhetők. Átvételük a helyi rendszerekbe nem csak az adatok kiegészítésével, hanem gyakran a bibliográfiai adatok módosításával kell járjon (az eltérő szabályok alkalmazása miatt).

5.3.2 Retrospektív feldolgozás (Lásd még 2. sz. függelék)

A tagintézmények állományának számítógépes adatbázisokban való feltárása a rendszer teljeskörű szolgáltatásának alapja, s egyben a rendszer kiemelt feladata.

A hagyományos katalógusokban - és esetenként az országos, regionális központi katalógusokban - már feltárt dokumentumok adatainak adatbázisba vitele világszerte komoly feladatot rótt a könyvtárakra. A szűkebben vett retrospektív feldolgozás (autopszia alapján újra katalogizálás) eljárását elsősorban a megvalósíthatatlansága miatt kell elvetnünk. A retrospektív konverzióknak nevezett eljárás - amelynek alkalmazása a rendszeren belül feltétlenül szükségessé válik - a katalógusok, bibliográfiák regisztráló adatainak mágneses adathordozóra való konvertálását jelenti.

A retrospektív konverziót igénylő állomány országosan jelentős számmal bír. Előkalkulációk szerint a hazai kiadású dokumentumok (könyvek, folyóiratok) bibliográfiai egysége kb. 1 millió, előfordulásuk a hazai könyvtárakban legalább 25-szörös, ez önmagában - helyi feldolgozással - kb. 25 millió rekordot jelentene.

A retrospektív konverzióra külföldön számos profitorientált cég alakult, amelyek Magyarországon is tartottak már reklám-bemutatókat. A tapasztalatok alapján a rendszerbe tartozó tagkönyvtárak állományának egységes feldolgozása és azok közös felhasználása érdekében az alábbi alternatívák adhatók:

a könyvtárak oldaláról:

- a) a retrospektív konverziót az egyes tagintézmények önállóan végzik/végeztetik,
- b) a tagintézmények állományát központi koordinálással, a már feldolgozott dokumentumok figyelésével (a duplikált rekordok kiküszöböléséért) együttesen végeztetik.

a feldolgozás oldaláról:

- a) valamely már működő külföldi cég megbízása,
- b) hazai, nem profitorientált cég felállítása, működtetése (többéves feladatként).

6. Nyilvános használatra szánt tájékoztatás a tájékoztatásról. (Közhasznú adatbázisok építése, szolgáltatása)

A Szakirodalmi Információs Rendszer hatékony használatát segíti elő, ha a rendszer adminisztratív központjában, vagy az azzal kapcsolatos legnagyobb kapacitású hálózati szolgáltatónál építik/működtetik a rendszer sokfelhasználós adatállományait (újra értelmezett központi szolgáltatások):

- több felhasználós, hálózati működtetésre vásárolt CDROM adatbázisok,
- több felhasználós, hálózati működtetésre vásárolt CDROM kiadványok,
- elektronikus publikációk,
- tájékoztatási tárgyú adatbázisok,
- un. 'könyvkereskedői' adatbázisok, amelyek a megrendeléseket támogatják,
- faktografikus adatbázisok,
- közhasznú adatbázisok.

Külön fejlesztést követel meg az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer egészéről, valamint a tagintézmények jellemzőiről épített tájékoztató adatbázis. A rendszer részletes tervének elkészítésével egyidejűleg el kell készíteni ennek az un. meta adatbázisnak a tervét is. Az adatbázis gyűjtőköre a Szakirodalmi Információs

Rendszerben résztvevő tagintézmények. Adatai a tagintézmények jellemző, részletekbe menő adatai (pl. adminisztrációs adatok; gyűjtőkori és mellékgyűjtőkori jellemzők; a nyilvántartások fajtái és jellemzői; a szolgáltatások fajtái és jellemzői; a bel- és külföldi intézményi kapcsolatok adatai, stb.). Az adatbázis célja az, hogy bármely felhasználó, bármely belépési pontról a lehető leggyorsabban és legteljesebben kapjon információt arról, hogy kérésével mely könyvtárat keresheti meg és onnan milyen formában kaphatja meg a választ.

Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer adatbázisának karbantartása - időszakos, kötelező bejelentés alapján - központilag történik.

Uj fejlesztés kell legyen a tájékoztatási tárgyú adatbázisok egy része is. Pl:

- 'Books in print' típusú adatbázisok a tervezett hazai kiadványokról,
- A hazai folyóiratok tartalomjegyzékének nyilvántartása a referáló intézmény jelzésével.*

Tájékoztató típusú adatbázisnak tekinthetjük az Országos Széchényi Könyvtárhoz telepített minden lelőhely-nyilvántartó adatbázist is. Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer teljes működése, a kereséseknek a virtuális könyvtárban való végrehajtása a távoli jövőben lelőhely-adatbázisok külön építését feleslegessé teheti, vagy jelentősen módosíthatja funkciójukat.

7. A rendszer könyvtártechnológiai követelményeinek meghatározása

(Lásd még 3. sz. függelék)

7.1 Formai feltárás

A könyvtári gyűjteményekben tárolt dokumentumok országosan egységes szabványok szerint kerülnek feldolgozásra (katalogizálás), melynek eredményeként hagyományosan a cédula ill. kötetkatalogusok, napjainkban pedig már az adatbázisok is létrejönnek.

A rendszerben résztvevő (első és második szintű) könyvtárak és információs intézmények számára kötelező, hogy a saját feldolgozáson alapuló információs szolgáltatás a szabványos, teljes bibliográfiai feldolgozás alapján történjen. A bibliográfiai adatcserében biztosítani kell a redukált rekordok alkalmazását is.

Központi - lehetőleg az Országos Széchényi Könyvtár feladatai közé sorolandó - feladat a formai feltárást segítő és egységesítő hazai besorolási adatok (un. authority állományok: név-, cím-, tárgyszó- és osztályozási tételek) állományainak létrehozása, adatbázisban tárolása és szolgáltatása.

A külföldi szakirodalom feldolgozásához szükséges megfelelő nemzeti/központi szintű besorolási adatállományok (név, cím, osztályozás) központi beszerzése és szolgáltatása tájékoztatási feladat is. Ésszerű, hogy e feladatot a hazai besorolási állományokat kezelő (külön erre a célra felállítandó) központi egység végezze. *A besorolási adatállományok gondozása központi, folyamatos karbantartást kívánna.*

* Az időszaki kiadványok részdokumentuma adatbázisainak építése ágazati feladat. A teljességről való tájékoztatás a Szakirodalmi Információs Rendszer feladata.

7.2 Tartalmi feltárás. Osztályozás, indexelés, tárgyszójegyzék (Lásd még 4. sz. függelék)

Egyrészt a szolgáltatásoknak az a mechanizmusa, amely számítógépes eljárásokon alapul, másrészt a megnövekedett dokumentum-mennyiség a tartalmi feltárásban részletesebb eljárást követel meg. Ennélfogva a különböző szintű és irányú indexelési eljárások között valamilyen átmenet létrehozása szükséges. Erre a szerepre egy általános tárgyszójegyzék alkalmazása a javasolt.

A dokumentumok tartalmi-tematikai leírására és visszakeresésére két feladat jelölhető meg. Első az Egyetemes Tizedes Osztályozási táblázatok fejlesztéseinek átvétele, ezek fordítása és a tájékoztató rendszeren keresztül közreadása, elérhetővé tétele, mivel a könyvtárak zöme jelenleg ezt használja és hosszú ideig még igényli.

A második feladat, hogy indexelési célokra szükséges elkészíteni egy általános tárgyszójegyzék családot, amely hiányzik könyvtáraink technológiai eszköztárából.

Elsőként egy kb. 100 ezres részletező lista készítendő el, felhasználva a már részben meglévő hazai eredményeket és kezdeményeket, valamint a külföldi általános tárgyszójegyzékeket.

A tárgyszójegyzék elkészítése számítógéppel támogatandó, a megfelelő kezelő szoftver központi beszerzése szükséges.

A feldolgozott adatok a magyar "Besorolási adatállomány - tárgyszavak" (subject authority) állományát képezik (v.ö. 7.1). Karbantartása központilag szükséges; szerepe van a hazai és a külföldre irányuló bibliográfiai adatcserében. Távlatilag szükséges a tételek megfeleltetése legalább az angol nyelvű subject authority-kkel.

7.3 Osztott katalogizálás

A szűkebben értelmezett osztott katalogizálás alatt az azonos szoftvert és szabályokat használó, egyidejű adatbevittel közös adatbázis építését lehetővé tevő eljárást értünk. Alkalmazható egy könyvtáron belül, vagy könyvtárak egy csoportjánál, amennyiben nem kívánnak önálló adatbázis építést végezni (legjellemzőbb használat: egyetemi központi és tagkönyvtárak együttese).

Tágabb értelemben használják az osztott feladaton alapuló katalogizálás megjelölésére - szintén a közösen kialakított egységes szabályok szerint - de már önálló adatbázisépítési céllal -, oly módon, hogy az egyedileg feldolgozott rekordokat adatátadással/átvétellel (le-, ill. betöltés) a többi adatbázis számára hasznosításra átadják.

A Szakirodalmi Információs Rendszerben mindkét katalogizálási eljárás - a tagintézmények megegyezésétől függően - megengedett.

7.4 A bibliográfiai adatcsere eszközei

Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer tagkönyvtárai az adatállományok építéséhez, karbantartásához a saját adatbevétel mellett külső adatállományok átvételét is tervezik.

A bibliográfiai adatok cseréje mágneses adathordozón, ill. hálózaton a 70-es évek óta a különböző MARC-formátumok alkalmazásán és a bibliográfiai rekordok szerkezetének nemzetközi szabványán alapul (ISO 2709).

A forgalomban lévő könyvtári szoftverek nagy része kezeli (input-outputként) a fenti szerkezetben, ill. formátumban lévő rekordokat, ill. rendelkezik olyan paraméterezhető program-modullal, amely a különböző MARC formátumok fogadását biztosítja (pl. TINLIB).

A hazai bibliográfiai adatszere szabályozottságát biztosítja az MSZ 193-as szerkezeti szabvány, valamint a HUNMARC formátum. A rendszeren belüli bibliográfiai adatszere esetén az átadó-átvevő feleknek meg kell egyezniük a bibliográfiai rekordok kötelezően előírt adatféleségéről és mennyiségéről.

8. Az egységes szolgáltatásokhoz elengedhetetlen követelmények meghatározása

8.1 Könyvtári szoftverek jellemzői (Lásd még 5. sz. függelék)

A magintézményeknek és a fogadó/továbbszolgáltató intézmények közül azoknak, amelyek önálló adatbázist építenek, a különféle szolgáltatásokra is kiterjedő integrált könyvtári szoftverrel kell rendelkeznie, azaz: nem csak a hagyományos

- katalogizálásban,
- olvasói katalógus - tájékoztatásban,
- szerzeményezésben és
- kölcsönzésben

résztevő munkafolyamatok végzésére, adminisztrálására kell alkalmas legyen, hanem a rendszerben vállalt további feladatok adminisztrálására is (szolgáltatás-típusok és a kiegészítő nyilvántartások szerint). Biztosítania kell az adatszereben való részvételt (rekord- és file átadás, átvétel, átalakítás).

A kiválasztott szoftvereknek maradéktalanul teljesítenie kell a magyar könyvtárügyben elfogadott szabványok és szabályok követelményeit bármely, a magintézményben gyűjtött dokumentum típusa szerint, ill. a létrehozott, szolgáltatott információ kezelésében.

A kiválasztott szoftverek készülhetnek saját fejlesztésben vagy lehetnek szoftverházak termékei: forrásnyelvi alkalmazói programok vagy kulcsrakész rendszerek.* Mindkét esetben garanciát kell kapni arról, hogy a szoftverek hosszútávú karbantartása biztosított legyen. Lehetőleg el kell kerülni a meghatározott alkalmazásra, ill. meghatározott méretű adatállományra megszabott szoftver-vásárlásokat.

Az alkalmazott könyvtári szoftverek tekintetében jelenleg eléggé változatos a felhasználás mind a beszerzett szoftverek sokfélesége, mind az azonos szoftverek eltérő alkalmazása miatt. Feltehető, hogy a következő 5-10 évben a napjainkban működő rendszerek lecserélésre kerülnek. Legalább erre az időre - amennyiben a SZIM

*A külföldi kulcsrakész rendszerek olyan nagy könyvtári szolgáltatórendszerekre alapoztak, amelyek korán számítógépes szolgáltatásokká váltak, s ezzel egységes követelményeket határoztak meg a számítógépes rendszerek számára. Sajnálatosan ez Magyarországon nem alakult így: mind a számítógépes, mind a hagyományos könyvtári szolgáltatások tartalmukban és formáikban változatosak és így nem alakíthatták ki az egységes követelményrendszert sem.

működése eléri a kívánatos alkalmazási egységesítést - el kell érni, hogy a beszerzendő szoftverek kiválasztásában a szempontok egyöntetűek legyenek. Szükségesnek látszik, hogy vagy az IIFP, vagy a KMK felvállalja a szakértői és koordináló szerepet. (Központi beszerzések, árengedmény, stb.)

8.2. Közös parancsnyelv

A rendszerbe tartozó információ-szolgáltatások összessége virtuálisan egységes egész. Ennek megfelelően a szolgáltatások használatának követelménye az azonos, vagy könnyen konvertálható kezelés, a parancsnyelv egysége is.

8.3. Karakterkészlet, rendezés

A könyvtári adatfeldolgozásban - a dokumentumok nyelvének sokfélesége miatt - nem elegendők a magyar helyesírást lehetővé tévő Latin 2, ill. PC/DOS 852-es karakterkészletek. A bibliográfiai rekordok adatrögzítésénél minimális követelmény a latin írású nyelvek ékezetes és speciális karaktereinek, valamint az egyéb írások transliterációs szabványaiban szereplő jelek alkalmazása (kb. 500 karakter), a rendszeren belül a végfelhasználó számára is láthatóvá és fogadhatóvá tétele (ill. a megfelelő szabályok szerinti ún. alapjelre való konvertálása).

A bibliográfiai adatcserében (és előreláthatóan az elektronikus kiadványokban) már a közeljövőben megjelenik a Unicode szabvány alkalmazása (ISO ajánlás). Ma már Magyarországon is forgalmaznak olyan könyvtári szoftvereket (TINLIB, VTLS, ALÉPH), amelynek egyik opciója kezeli a 16 bites karakterkódokat. Így a rendszer technikai tervezésénél ezzel a követelménnyel is számolni kell.

A nemzetközi könyvtári szolgáltatásokban egyre gyakrabban hangoztatott elv az, hogy a dokumentum nyelvén olvasó felhasználónak a dokumentum írásmódjában megjelenítve közöljék az információs adatokat. A UNIMARC-formátum kiterjesztése a különböző írásmódú bibliográfiai adatok közzétételére, a Unicode alkalmazása a bibliográfia adatcserében, valamint a technikai lehetőségek fejlődése, (amellyel a különböző írások megjeleníthetők) következményeként a közeljövőben már érkehetnek olyan hálózati információk, ill. mágneses adathordozón megjelenő információk, adatok, közlemények, amelyeknek fogadását és továbbszolgáltatását a rendszernek fel kell vállalnia.

A könyvtári rendezés - szinte minden nyelv esetében -, de különösen Magyarországon eltér a megszokott rendezéstől. A könyvtári szoftverek az ékezetes és speciális karakterek rendezésénél az egyedi kódértékek, vagy az alapjelre való azonosításnak megfelelő rendezést teszik lehetővé. Ez utóbbi esetben az online indexek megjelenítésekor az ékezetek "lecsapódnak". Ezzel a hazai kereső-felhasználókat mindenképpen a szabványoktól és a szokásoktól eltérő, nem pontos online indexekhez irányítják.

8.4. Szolgáltatási szintek (formák)

Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer szolgáltatásai - a később kimunkálandó szolgáltatás- és árpolitika függvényében - mindenki számára elérhető, nyílt szolgáltatások.

A dokumentum-ellátás területén a másolat- és elektronikus szolgáltatások preferáltak. Az információ-szolgáltatások - a használó igényeitől és lehetőségeitől függően - lehetnek saját, vagy közvetítő segítségével végzett keresések az adatbázis(ok)ban, a találatok továbbhasznosításához pedig a szolgáltató és közvetítő központoknak biztosítani kell mind a hagyományos megjelenítési formákat (lista, COM, floppy, közvetlen letöltés), mind a hálózati kapcsolatok nyújtotta lehetőségeket (pl. letöltés, printelés).

A rendszer alapjait képező adatbázisokból és a szakterületenként beszerzett tájékoztató eszközökből, ill. ezek együtteséből - a megfelelő eszközök alkalmazásával - a szolgáltató könyvtáraknak teljesíteni kell

- a 'user oriented' típusú, egyedi kérések kiszolgálását,
- egy adott tudomány- vagy szakterületre vonatkozó teljes igényű, vagy szelektív kérés teljesítését (pl. figyelő szolgálatok),
- retrospektív kereséseket,
- kurrens tájékoztatást (újdonságok).

A szolgáltatási típusokon belül több tájékoztatási szint létezik

- regisztráló,
- bibliográfiai,
- szemlélő,
- értéknövelő adatokkal ellátott,
- dokumentum másolattal ellátott

szolgáltatások, amelyek részletezését az ágazati rendszereken belül kell megtervezni.

Szintén az ágazati rendszerek felelősségéhez tartozik az általuk épített vagy beszerzett

- faktográfiai adatbázisok,
- biográfiai adatok,
- céginformációk,
- lexikon, szótár típusú apparátusok,
- statisztikai adatok, stb,

hasznosítása a Szakirodalmi Információs Rendszer szolgáltatásaiban.

9. Oktatási követelmények (Lásd még 6. sz. függelék)

Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer működését meghatározza a résztvevő munkatársak képzettsége is. Szükséges a különböző szintű képzésekben az informatika tárgyak tanítási szintjének és mennyiségének emelése, az oktatásban a tárgyak egymásra építkező szervezése. Létre kell hozni a könyvtár-, informatikus- és szakmai továbbképzés komplex rendszerét.

A könyvtári tematikát kiegészítő, javasolt informatikai tantárgyak:

a) Matematikai logika

b) Tervezés általában

- A rendszerelemzés és -szervezés alapjai
- Dokumentációs és könyvtári adatmodellezés
- A könyvtári adatcsereformátum és szerepe a gépesítésben
- Tárgyszavas és deskriptoros információkereső nyelvek szerkezete és tervezése

c) Gépesítés, adatbázisrendszerek

- Könyvtárgépesítés
- Integrált könyvtári rendszerek

d) Hálózatok, navigáció és keresés

- Számítógépes hálózati ismeretek
- Online referenz szolgáltat

e) Nagyobb intelligenciájú rendszerek

- Navigáció a mesterséges intelligenciaalapú rendszerekben
- Szakértői rendszerek

A nemzetközi kapcsolatok építéséért, a szemlélet és alkalmazások bővítéséért - és önmagában a kiművelt emberfőkért - meg kell teremteni a Szakirodalmi Információs Rendszerhez tartozó munkatársak külföldi tanulmányi lehetőségeit (rövid tanulmányút, 1-2 féléves áthallgatás főiskolákon (!), egyetemeken, hosszabb ösztöndíj más rendszerek fejlesztői, alkalmazói központjában).

Rendszeresíteni kell a konferenciákon való részvételeket. Meg kell teremteni a hazai "vendégfogadás" (külföldi szakértők fogadásának) lehetőségeit.

10. A rendszer működtetése, igazgatása

A rendszer irányításában megoldandó az a látszólagos ellentmondás, amely a fenntartó, ill. felügyeleti szervezet (pl. egyetem, Akadémia, szakminisztérium) által az alapító okiratban vagy jogszabályokban megfogalmazott feladatok és az országos rendszer követelményeiből eredő feladatok között feszülhet.

Két előfeltétel teljesülését kell elvárni:

1. A fenntartókban tudatosítani kell, hogy az országos feladatok elvállalása nem módosít - csak hangsúlyjaiban változtat - a könyvtárnak a fenntartója által megszabott feladatait, csupán méreteiben növeli országossá; a feladat növekedések ellátása egyben a helyi szolgáltatások fejlődését is elősegíti.
2. A költségvetés annak arányában növelhető központi forrásokból, amilyen arányban az országnak nyújtott szolgáltatások meghaladják a helyi szükségletekből fakadó feladatokat.

Ezek teljesítése esetén az országos rendszerhez tartozó magintézmények országos feladatait rögzítő megállapodásokat és szerződéseket a fenntartóknak (is) jóvá kell hagynia.

Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer célja következtében, valamint a feladatokhoz rendelt eljárások és eszközök alapján létrejövő hatások hasonlíthatóak az 1922. évi. XIX. törvény hatásához, amely az Országos Magyar Gyűjteményegyetem megalapozásával kialakította - a 20. századra érvényesen - a modern magyar könyvtárügy és könyvtárközi kapcsolatok szabályrendszerét. Ennek okán, amikor a Rendszer irányításában gondolkozunk, figyelembe kell vennünk a már előttünk járó - és sikeresnek tekinthető - modellt, amely a Gyűjteményegyetem szervezeti kereteinek kialakítását: "ami személyi kapcsolatok és intézményes szervek útján történik", a Gyűjteményegyetemnek, mint "új autonóm szerv"-nek az irányításával. [jegyzet: A magyar tudománypolitika alapvetése. Szerk.: Magyary Zoltán. Bp. 1927. 310-311, 315-317, 348-349.p.]

A fentiek alapján az országos rendszer egészének irányítására az alábbi megoldások, vagy ezek kombinációja lehetséges:

- a) Megalakulna egy, a magintézmények vezetőiből álló tanács, amelyben az elnöki és titkársági teendőket váltakozva töltik be. Más, e rendszerekhez tartozó könyvtárak e tanácsban képviseltetik magukat. A tanács hatásköre csak az országos feladatokra terjed ki.
- b) A résztvevő könyvtárak egyenrangúsításával, az országos hatáskörök megosztásával a rendszerhez tartozó könyvtárak - a vállalt feladatok és a központi támogatások függvényében - függetlenednek a fenntartóktól. Egyben a fenntartók és a Rendszer irányítói között egy intézményesített egyeztető tanács biztosítaná az egyöntetű irányítást.
- c) A British Library létrehozásának mintájára* a magintézményeket magába foglaló rendszer élére manager típusú főigazgató kerül (egy-két fős stábbal), akinek főigazgatói hatásköre van a rendszer egészét érintő kérdésekben. Nem szól bele a helyi ellátás kérdéseibe.
- d) Könyvtári "jogőr" kinevezésével, akinek felettese vagy a Tudománypolitikai Bizottság, vagy az Országgyűlés. Vítás kérdésekben foglal állást és terjeszti állásfoglalását felettes testületéhez. Döntési joga nincs, viszont döntésre terjeszt elő a szaktárcák feletti szinthez.
- e) A meghatározott irányító ill. irányítószervezet mellett közös fejlesztési programok elvégzésére egy főfoglalkozású szakértői csoport szervezhető. A rendszer működésének szakmai koordinálását (könyvtári, informatikai, számítástechnikai), az üzemelés ellenőrzését egy- vagy több hasonló központi csoport végezheti. (Létrehozhatók már meglévő intézmények feladatainak kiterjesztésével is, pl. a feladatra újraszervezett Könyvtártudományi és Módszertani Központban és/vagy a - számítástechnikai feladatokra - az IIFP keretei között.)

11. Jogsabályi keretek és jogvédelem (javaslat)

1. Vissza kell állítani a Magyar Szabványügyi Hivatalnál, vagy hatósági jogkörrel felruházott intézményre kell bízni a szakirodalmi ellátás hazai szabványosítási háttérét mind könyvtári, mind informatikai témakörökben. Meg kell határozni a hazai adaptálásra kijelölt szabványok, ill. a nemzetközi változatban használható szabványok körét. Biztosítani kell a bevezetés kötelezőségét, ennek szakmai és pénzügyi következményeivel együtt.
2. El kell készíteni a Könyvtári törvény új változatát, benne a központi szolgáltatások és könyvtárközi kapcsolatok szabályozását az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer működtetésével kapcsolatos változások figyelembevételével.
3. Ki kell dolgozni az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer szolgáltatási körére vonatkozó használati jogokat - figyelembevéve a nemzetközi gyakorlatot - a szerzői jogvédelem függvényében. Biztosítani kell a szankcionálás lehetőségét.

* Ismeretes, hogy a British Múzeum Könyvtára és a British National Bibliography független intézmények voltak; a nemzeti tároló, kölcsönző és tájékoztató könyvtár (British Library) együttes vezetésére közös főnököt neveztek ki.

4. A rendszer céljainak megfelelően újra fogalmazandó a tárolókönyvtárral kapcsolatos tulajdonjog kérdése.
5. Meg kell határozni az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer szolgáltatásait igénybevevők kötelezettségeit. Ki kell dolgozni a kapcsolatos árpolitikát.

12. Gazdaságosság. Költségbecslés

12.1 Gazdaságosság

Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer működtetésének gazdaságossága (pozitív mérőszámmal) tényszerűen nem lesz megállapítható. Egyrészt mert az összehasonlítása a jelenleg működő rendszerekkel nem reális, másrészt mert a nemzetközi trendekhez való kapcsolódás, a szolgáltatások szintre hozása és ennek következtében a rendszert használók eredményesebb mutatóinak visszavetítésére nem áll rendelkezésünkre egzakt módszer.

12.2 Költségtervezés

A Szakirodalmi Információs Rendszer kiépítésének költségei a tervezés jelen szakaszában még nem mérhetőek fel. Az alternatívák eldöntését, ill. az irányok kijelölését követően össze kell állítani az elvégzendő feladatok jegyzékét, ütemezését. Az ütemezésen belül meg kell határozni a megvalósítás szintjeit meghatározott időkorökre, s ennek alapján az első feladatok költségeit.

Az egyes feladatok feltételezett költségei a felhasznált dokumentumokban szerepelnek, ill. azokból tájékoztató adatok szűrhetők ki:

Ad. I.3. Állománybeszerzési keret: az adott dokumentumra reális (hazai és külföldi) áremelkedések figyelembevételével az éves beszerzési keretek 35-50 %-kal való megemelése szükséges. A retrospektív beszerzések - a gyűjtőkori döntések alapján - külön céltámogatást igényelnek.

Ad. I.4. Tárolókönyvtár: kiépítés, működtetés (a jelenlegi keretek felhasználásával) kb. 100-150 MFt.

Ad. I.5.3 A retrospektív feldolgozás költségei: külföldi cég megbízásával, a tervezés, előkészítés, szervezés, szállítás, korrigálás, betöltés költségeit is beleszámítva: 1-1.5\$/katalógus cédula; francia adatok alapján: csak egy tétel scannerezése 7-15 FrFrank. Hazai központ beállítása esetén ez eszközbeszerzésre (scanner, kezelőszoftver, munkaállomás) munkabérre, és az output előállítására fordítódik. Előnye: közvetlen kapcsolat, könnyebb javítási lehetőség, munkahely teremtés, stb.

Ad. I.6. A különböző, tájékoztató adatbázisok kiépítésének költségei, tárgyuktól függően 1-20 MFt, adott hardver és szoftver használatával. A külföldi adatbázisok használata, ill. vásárlása (az egy- vagy több felhasználós feltételtől függően) 500-2000 \$/CD.

Ad. I.7.1 ETO karbantartás: Az éves ETO-bizottsági tagság 1500-10.000 gulden. A tagdíj mértékétől függően az ETO fejlesztések, ill. a teljes ETO mágnesesadathordozón - csereformátumban - megkapható.

Ad. I.7.1 Általános tárgyszójegyzék: a 100.000-es lexikai egységet képező állomány gyűjtése, szerkesztése, rögzítése, a kezelő szoftver kialakítása kb. 25-30 MFt.

II.

Számítógép, számítógép-hálózat és integrált könyvtári rendszer

1994 - 2000

Készült

*az IIF Koordinációs Iroda által végzett felmérés
dokumentumainak figyelembevételével*

1. Bevezetés

Magyarországon 1986-ban az IIF program célul tűzte ki az oktatás, kutatás, közgyűjtemények, műszaki fejlesztés, a kulturális szféra információs infrastruktúrájának fejlesztését. A program keretében megkülönböztetett támogatást kapott a később megalakult HUNGARNET felhasználói csoport, amelynek tagjai a könyvtárak mellett az egyéb közgyűjtemények (múzeumok, levéltárak stb.) továbbá a felsőfokú oktatási intézmények, akadémiai kutatóhelyek. A könyvtárak elsősorban ahhoz kaptak IIF támogatást, hogy szolgáltatásaik az egész akadémiai közösség számára a megfelelő színvonalon álljanak rendelkezésre. Kiemelt támogatást kaptak a legnagyobb, regionálisan vagy diszciplinárisan jelentős intézmények.

Sor került a helyi számítógépes infrastruktúra, az adatbázisok fejlesztésének anyagi támogatására. A támogatás legáltalánosabban azonban a meglévő helyi szolgáltatások kívülről, azaz számítógéphálózathoz történő elérésének megvalósítását célozta.

A könyvtárak helyzetének vizsgálatakor nehézséget jelent, hogy egyes felsőoktatási könyvtárak infrastrukturális fejlesztéseiket az adott egyetemmel, főiskolával szoros együttműködésben, közösen végzik, mások az önállóságra, szeparált infrastruktúrára helyeznek nagyobb hangsúlyt. Így az egyes felsőfokú oktatási intézmények fejlesztését támogató akciók a helyi viszonyok függvényében különböző mértékben érintették az intézményen belül magát a könyvtári infrastruktúrát.

A következőkben összefoglaljuk a magyarországi könyvtárak számítógéphálózati infrastruktúrájának jelenlegi helyzetét. Javaslatot teszünk a továbblépésre, a következő néhány évben szükséges fejlesztésekre. Vizsgáljuk a fejlesztések, a szolgáltatások beruházási és fenntartási költségeit.

2. A magyarországi nemzeti, felsőoktatási, szakirodalmi és közművelődési könyvtárak számítástechnikai és számítógéphálózati és/vagy egyéb kommunikációs infrastruktúrájának felmérése.

Az IIF program keretében mára megtörtént az országos feladatkörű és a megyei könyvtárak legnagyobb részének hálózatba kapcsolása. Magyarországon az IIF közösség, a HUNGARNET intézmények hálózati infrastruktúráját egy kiterjedt nyilvános X.25 hálózat és néhány lokálhálózati sziget jellemzi. A lokálhálózatok általában IP és Novell protokollt használnak, a nagyterületű hálózatban az alap X.25 fölött TCP/IP és DECnet protokoll használata terjedt el. Az Európa más országaira jellemző bérelt vonalas magán gerinchálózat nálunk most van kiépítés alatt (HBONE). Országosan jelenleg mintegy 300 intézmény számára biztosítottak az olyan népszerű szolgáltatások, mint a távoli számítógépek elérése, az elektronikus levelezés, file átvitel, adatbázisok és információs rendszerek lekérdezése. A hagyományos X.25 alapú hálózat mellett ugyanakkor napjainkra aktuálissá vált az IP technológiára épülő távoli szolgáltatások (telnet, ftp stb.) hozzáférhetővé tétele, az IP technológia önálló vagy X.25 feletti nagyterületű hálózati alkalmazása.

Az IIF program az intézményeknek tartós használatba adott olyan kommunikációs végberendezéseket, amelyek a szabványos X.25 hálózatba történő bekapcsolódáshoz szükségesek. A berendezések alkalmasak hostok vagy lokális hálózatok és az X.25 hálózat illesztésére. Az előfizetői interfészek általában 9.6 kbps, az IIF központban 64 kbps sebességűek.

Az IIF jelenlegi alaphálózati szolgáltatásait a következőkben foglalhatjuk össze:

- X.25 és PAD felület, távoli szolgáltatások interaktív elérése (X.25, X.3, X.28, X.29)
- NJE protokoll EARN szolgáltatásokkal (közvetlenül vagy X.25 felett),
- IP elérés INTERNET szolgáltatásokkal (közvetlenül vagy X.25 felett),
- ISO/OSI szolgáltatások (X.400, X.500).

A felhasználó számára megjelenő szolgáltatások:

- elektronikus levelezés (e-mail),
- elektronikus postaközpont (message transfer agent)
- interaktív terminál hozzáférés (remote login, telnet),
- adatbázisok elérése (database access)
- file átvitel (file transfer),
- távoli job feldolgozás (remote job entry),
- elektronikus faliújság (bulletin board),
- file szerver (file server)
- telefonos PAD elérés (PAD access via telephone)
- elektronikus névtár (directory server)

A jelenlegi előzetes rendszerterv elkészítését megelőzően 460 nemzeti, felsőoktatási, szakirodalmi és közművelődési könyvtárnak küldtünk ki az 1 sz. mellékletben szereplő felmérő űrlapot. A terv elkészítéséig 202 könyvtár válaszolt. Figyelembe véve, hogy az előzetes terv elkészítéséhez az optimálisan szükséges reprezentatív minta így rendelkezésünkre állt, a teljes rendszerre megbízható becslés adható.

A könyvtárak jelenlegi számítógépes infrastruktúrális helyzetét mutatja be a 2 és 3 sz. melléklet.

3. A hazai könyvtárak nagyterületű hálózati kapcsolata

A nagyterületű hálózat továbbfejlesztésének lehetséges irányait elemezve a következőket kellett figyelembe venni:

- Az X.25 adathálózat alkalmas a viszonylag gyenge minőségű analóg távközlési vonalakon is a megfelelő megbízhatóságú és határfokú adatátvitelre. Magyarországon a vonalszakaszok döntő többségét rossz minőségű analóg áramkörök adják.
- Az X.25 hálózat jól felügyelhető, Magyarországon a vonalszakaszok százait egy távközlésben professzionális cég (PTT-PLEASE) felügyeli és tartja karban. Ugyanakkor a nyilvános X.25 hálózaton forgalom szerinti

tarifa van, ami intenzív használatnál a vonal bérléséhez képest lényegesen nagyobb költséget jelenthet.

- Megkezdődött az intézményeken belül, de egy-egy városon belül az intézmények között is, a nagysebességű helyi vagy városi hálózatok (LAN vagy MAN) kiépülése. Ez a nagyterületű hálózat szempontjából kevesebb, de ugyanakkor nagyobb forgalmú csatlakozási pontot jelent. Ilyen helyeken rendszerint felmerül az X.25 számla belső forgalom szerinti megosztásának nehezen megoldható problémája.
- A MATÁV (PTT) 1993-1994-es tervében Budapest és a nagyobb vidéki városok között a digitális bérelt vonali szolgáltatás jelentős bővítése szerepel. Ez a szolgáltatás hibaarány és rendelkezésreállás szempontjából jóval megbízhatóbb az analóg telefonos áramkörökhöz képest, így IP technológiával is használható.

A fejlesztés céljából ezért azt tűztük ki, hogy az IIF koordinálásában létrehozunk egy országos bérelt vonalas, IP technológiájú gerinchálózatot, a HBONE-t. Ez a hálózat - az egész országot lefedve - csatlakozási interfészeket biztosít ill. biztosítani fog a helyi intézményeknek. A gerinchálózat az építés első fázisában országosan mintegy 10, második fázisában mintegy 30 csomópontot köt majd össze. Az első fázisban (1993-ban) Budapesten kívül Gödöllő, Miskolc, Debrecen, Szeged, Pécs és Veszprém csomópontjai kezdtek működni. Ezekben a vidéki városokban jelentős egyetemeket, könyvtárakat stb. találunk. A vidéki csomópontok Budapesthez általában 64 kbps sebességű digitális (ahol ez még nem lehetséges, ott kb. 19.2 kbps effektív sebességet adó adatkompresszált analóg) bérelt vonalakkal csatlakoznak majd. A topológia egyelőre az IIF Központból kiindulóan sugaras elrendezésű, amelybe a vidéki városok egymás közötti forgalmának függvényében kerülhetnek a jövőben keresztkötések is.

Budapesten a fő csomópont az IIF szolgáltató központ, amely 64 kbps fő és tartalék bérelt kommunikációs vonalakkal kapcsolódik majd a nemzetközi gerinchálózatokhoz (EBONE, EMPB) és hálózati szolgáltatókhoz (EARN/BITNET, Internet/NSFNET, HEPnet stb.). Az IIF Központnak nagysebességű (1-2 Mbps mikrohullámú) kapcsolata van a KFKI-val, a SZTAKI-val és a budapesti egyetemközi FDDI hálózattal (BKE, ELTE, BME stb.).

A tervezésnél figyelembe vettük, hogy a postai bérelt vonalak meglehetősen megbízhatatlanok, így alternatív nemzetközi utakat építünk ki, a vidéki bérelt vonalak kiesése esetére pedig a nyilvános X.25 hálózatot fogjuk tartalékként használni. Az intézmények egy része a HBONE gerinchálózati csomópontjaihoz a lokális vagy városi hálózatokon, illetve bérelt vonalakon csatlakozhat. A kisebb forgalmú de igen nagyszámú felhasználói kör számára a nyilvános X.25 hálózat (X.25 feletti IP-vel) "ráhordó" hálózatként funkcionálhat.

A könyvtári szempontból különösen jelentős vidéki városokhoz tartoznak olyanok is, amelyekben a HBONE építésének első fázisában nem létesülne csomópont. Ide sorolhatók pl.: Sopron, Győr, Keszthely, Kecskemét, Nyíregyháza stb. A továbbiakban idővel minden megyeszékhelyen létesül HBONE csomópont.

A báziskönyvtárak (kb. 30) egy korpuszként működő gerinchálózati rendszerét, a MATÁV (PTT) által már lefektetett, de szolgáltatásba még nem vitt, optikai gerinchálózatára (ld. 4 sz. melléklet) épülő IIF HBONE 2 Mbit/sec-os sávszélességű kapcsolatai adják. (Az 5sz. melléklet a HBONE topológiája 1994 végéig).

A további felsőoktatási szakirodalmi megyei és nagyobb városi könyvtárak 64 Kbit/sec-os sávszélességgel csatlakoznak a báziskönyvtárakhoz. Az egyéb kisebb könyvtárak 19,2 Kbit/sec-os digitális bérelt vonalon, vagy ahol erre nincs lehetőség X.25 feletti TCP/IP protokollal kommunikálhatnak az előbbi könyvtárakkal.

A 6 sz. melléklet tartalmazza a felmérésben szereplő könyvtárak nagyterületű hálózati kapcsolatait.

4. A hazai könyvtárak elektronizációs programja

Az áttekintés szempontjairól

Az alábbi elaborátumban a magyar könyvtárak közeljövőben lehetséges fejlődési perspektíváját vázoljuk fel, mégpedig egy szempont -- igaz, nagyon fontos szempont -- mentén. A fejlett világ nagyobb közművelődési és szinte minden jelentősebb oktatási és szakkönyvtári rendszere aktív számítógépfelhasználó. A könyvtári anyag feldolgozása adatbázisépítési aspektusból, a szakirodalmi információ beszerzése és "terítése" pedig kommunikációs szempontból teszi ma már nélkülözhetetlenné a számítógépet a könyvtári munkában. Magyarán: a könyvtárak komputeres rendszerrel dolgozzák fel saját anyagukat, információt vásárolnak mágneses adathordozón, másrésről a számítógépes hálózat segítségével "kinyitják" adatbankjaikat a világ előtt s más hasonló hazai és külföldi rendszerek információs rendszereit rendre "megcsapolják".

Mindez azt jelenti, hogy szólnunk kell a szűkebben vett könyvtári munka számítógépesítéséről, amelyet ma már kizárólag a komplett, piacon beszerezhető és adaptálható integrált rendszerek jelentenek, és vázolnunk kell a feldolgozó és ügyviteli rendszeren túlmutató egyéb könyvtári informatikai eszközök helyét a struktúrában. A könyvtárak számítógépesítése ma már messze túlmutat a puszta automatizáláson, ugyanis a könyvtári információs munka teljes komplexitásában csak úgy értelmezhető, mint egy olyan elektronizált környezet, munkahely és szolgáltató "üzem", amely a legkülönfélébb ismeretek begyűjtésével, tárolásával és szétsugárzásával foglalkozik. Mindeközben tevékenysége túlmutat egyetlen médiumon (a "könyvön") és túl egyetlen konkrét intézményen (a "könyvtár") is. Mivel a könyvtárak mindig is területi és szakterületi elvek alapján szervezték szolgáltatásaikat, és a nemzetközi kapcsolatok meglehetősen kiterjedtek, kézenfekvő, hogy a számítógépes hálózat adta országos és nemzetközi együttműködési lehetőségekre és integrációs kötelezettségekre is fel kell hívni a figyelmet ebben az anyagban. A korszerű információs rendszer hatékonyságáról minimálisan országos szintű szervezettség és összehangoltság nélkül ma már nem beszélhetünk, és a számítógépes adatfeldolgozás és kommunikációs lehetőségek szinte "köteleznek" is erre az együttműködésre.

4.1 Az integrált könyvtári rendszerek és a magyar könyvtárak

4.1.1 Mitől integrált egy könyvtári rendszer?

Nyilvánvaló, hogy a mai könyvtárautomatizálási elgondolások olyan megoldásokkal számolnak elsősorban, amikor a könyvtárban felmerülő munkafolyamatok egyetlen integrált rendszerben megoldhatók.

A jól megtervezett rendszer az alábbi funkciókat egyetlen, bár több modulból álló programcsomaggal oldja meg, vagyis az egyes munkafolyamatok jól elkülönülnek ugyan, ám mégis egymással teljesen összefüggő egészet alkotnak.

A jól kidolgozott integrált rendszerek általában a következő öt nagy területre bontják fel a könyvtári munkát:

- (1) beszerzés/gyarapítás (acquisitions)
- (2) katalogizálás (cataloging)
- (3) folyóirat-kezelés (serials)
- (4) számítógépes katalógus (OPAC)
- (5) kölcsönzés (circulation)

A könyvtári folyamatok majd mindegyike gépesíthető, sőt úgy vagyunk pontosak, ha azt mondjuk, hogy egyike a legkézenfekvőbbben gépesítendő tevékenységgyűtéseknél. Célszerű a szerteágazó munkaterületeket -- ebből a szempontból -- két nagyobb részre bontani, a megoldandó feladatok belső logikája szerint: (1) a könyvtár beszerzési és feldolgozási tevékenységével összefüggő funkciók és (2) az olvasók kiszolgálásával kapcsolatos területek. Végül áttekintjük a fenti területekhez nem egyértelműen köthető, de igen lényeges speciális funkciókat.

Mivel az elméleti vagy ideális integrált rendszer funkcióival mind a hazai, mind a nemzetközi irodalom bőségesen foglalkozott már, itt csak utalásszerűen említjük a főbb funkciókat.

4.1.1.1 Beszerzés

A dezideráta adatbázis az egyes szakterületek referensei által beadott rendelési ajánlatok katalógusa, amely a legkülönbözőbb források felhasználásával készül (kiadói, terjesztői katalógusok stb.). Ebből kifolyólag a teljes (ill. az adott könyvtárban használt) adatmodellhez képest szükségképpen csonka, tehát nagyon sok információt még nem tartalmaz. Nyilvánvaló, hogy az itt keletkezett rekordoknak a későbbi munkafázisban könnyen felhasználhatóaknak kell lenniük.

Az előzőekben ismertetett munkafolyamat folytatásaként a dezideráta katalógus egyes tételei "élesre váltanak", vagyis a ténylegesen beszerzendő rekordokat leválogatják, a szállító-kereskedő cégek szerint megrendelők készülnek, a program a kívánt összegeket "elő" könyveléssel stb. A következő mozzanat a beérkezés (ill. storno, halasztás stb.) regisztrálása, a tényleges számlázás és könyvelés.

A beszerzési modul egyik legfontosabb és legbonyolultabb eleme a könyvtár rendeléseinek, számláinak ellenőrzését lehetővé tevő pénzügyi-könyvelési programrész. Legjobban úgy lehetne talán jellemezni, hogy akkor jó ezen részmodul megvalósítása, ha az intézmény könyvek és periodikák vásárlásával kapcsolatos összes pénzügytechnikai részletet kontroll alatt tudja tartani.

4.1.1.2 Feldolgozás

A feldolgozási munkafolyamat két részre bontható: a művek formai ill. tartalmi feldolgozására. A két fázis együttesen, de nagyobb könyvtárakban teljesen különválasztva is elképzelhető. A beszerzés által rögzített adatok a teljes címleírás szabályai szerint kiegészülnek, majd a tartalmi feldolgozás során az illető könyvtárban használatos információkereső nyelvek szerinti tartalmi feltáráshoz is sor kerül (tezaurus, ETO, tárgyszó/deszriptor).

4.1.1.3 Folyóiratok és sorozatok

Bár kétségtelen, hogy a fenti két típusa a könyvtárak által kezelt anyagoknak különleges elbánást igényel, az mégis "filozófia kérdése", hogy az általános beszerzési, feldolgozási ill. szolgáltatási menettől mennyire különülnek el.

Célszerűnek az látszik, ha a szerzeményezési és feldolgozási munkalapok speciálisak, maximálisan tekintettel a periodicitásból eredő ún. kardex funkciókra (érkeztetés, hiány, kötetés, körözés stb.), de az online katalógusban való kezelésük nem igényel a felhasználó számára más technikát, csupán az eredményül megkapott formátum tér el ténylegesen a könyveknél megszokottól. Ezért az integrált könyvtári rendszerek döntő többsége az egész műveletsort külön modulral oldja meg.

A sorozatok kezelése szintén elvi döntés kérdése, de a visszakeresés szempontjából az egységes lekérdezési nyelvre és technikára kell törekedni. Ezek a könyvtári egységek az online katalógusban együtt, vagy külön, de megjelennek és visszakereshetők.

4.1.1.4 OPAC

A szakirodalom szinte egységesen így említi a nyilvános számítógépes könyvtári katalógusokat (Online Public Access Catalog). Ez azt jelenti, hogy a könyvtári és lokális hálózatba (LAN) bekötött terminálokról, valamint valamilyen szintű csomagkapcsolt hálózaton ill. telefonmodem híváson keresztül bárholonnan a könyvtár számítógépen rögzített tényleges állománya a szöveges adatbázis keresés (Boolean operátorok, indexelt mezők stb.) általános szabályai szerint lekérdezhetők, kinyomtathatók ill. letölthetők (downloading).

Maga az OPAC a számítógépesített könyvtár tulajdonképpeni elsődleges megnyilvánulási formája a felhasználó felé, ezért az állomány sokoldalú visszakereshetőségén túl lehetőséget kell adnia ennek a modulnak, más az olvasó számára fontos információk megjelentetésére (ld. Speciális funkciók).

A gépesítés sikerének felhasználói megítélése nagyrészt azon múlik, hogy az online katalógus milyen sokoldalúan tárja fel a könyvtár anyagát. Ezt a rekordok igen precíz indexelése biztosítja, ill. az erre épülő különféle visszakeresési lehetőségek. Az indexelésnek legalább 12-16 mezőre ki kell terjednie, s az adatok közötti legkülönbözőbb relációkat fel kell tudni használnia. Célszerű, ha első szinten egy a leggyakoribb keresési eljárásokat tartalmazó, ill. kombináló menü jelentkezik (pl. szerző, cím, címszó stb.), de második szinten -- a gyakorlottabb felhasználónak -- rendelkezésre áll egy közvetlen ún. parancsnyelvi lekérdezés, ahol az összes indexelt mező a Boole-algebra lehetőségei szerint lekérdezhető. Kívánatos, hogy ez a rész feleljen meg a Common Command Language szabványának

4.1.1.5 *Kölcsönzés*

Bár sok helyen próbálkoznak az ún. negatív kölcsönzési rendszer üzemeltetésével (amikor is a kölcsönzés során viszik be a minimális adatokat a gépbe), mégis a tulajdonképpeni gépesített kölcsönzésnek alapfeltétele az online katalógus megléte (pozitív rendszer). A program ezen moduljának természetesen alkalmasnak kell lennie egy olvasói állomány kialakítására, amely alkalmanként és rekordonként összekapcsolható a könyvtári rekordokat tartalmazó masterfile-vel. A kapcsolat természetesen bizonyos szinten kölcsönös, hiszen az online katalógus lekérdezések megjelenhet a minimális állapot-indikáció is (pl. kölcsönzött, köttetésen, előjegyzésben stb.) A kölcsönzői modulnak ismernie kell a határidő-nyilvántartást, hosszabbítást és esetlegesen a felszólítólevél írását is el kell látnia, valamint az olvasói nyilvántartásban ismernie kell a különféle olvasói kategóriák definiálhatóságát is. Ma már egy kölcsönzési modul elképzelhetetlen, hogy ne támogassa a vonalkódos kölcsönzés valamilyen módját, mégpedig célszerű, ha ezt aktívan teszi, tehát nem csupán külön rendszer által létrehozott kódokat ismer fel, hanem a kódolást maga is el tudja végezni.

4.1.1.6 *Speciális funkciók*

- (a) Karakterkészlet, rendezés és megjelenítés: Szinte természetes, de mégis fontos röviden rögzíteni, hogy egy Magyarországon bevezetett integrált könyvtári rendszernek alku nélkül ki kell szolgálnia a magyar helyesírás szabályai szerinti adatbevitelt, és a legelterjedtebb nyelvek speciális karaktereit úgyszintén. Ez a látszólag triviális megjegyzés azonban rengeteg problémát vet fel, kezdve mindjárt a kettős magyar szabvánnyal stb. E kérdésben a könyvtári szakembereknek gyakorlati döntést kell hozniuk.

A könyvtári szabványoknak megfelelő rendezési képesség legalább ilyen fontos. Ez utóbbinak kialakítása és/vagy tesztelése különösen nagy körültekintést igénylő feladat az ismeretes hosszú-rövid ékezetek, kettős betűk stb. miatt.

- (b) Authority állományok: Mint említettük a készülő katalógus a szakreferensi, szerzeményezési ill. feldolgozó munkát is aktívan támogatni tudja. Ennek egyik legfontosabb eleme az ún. authority file ill. az ilyen file-ok rendszere. Az elkészült és ellenőrzött rekordokból készült ismétlődő elemek hivatkozási állománya ez, amely elősegíti az egységes névalakok használatát. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy maga az elkészült katalógus ill. elkülönített állományrészei külön belső kataszterenként működnek (szerzők, kiadók, ISBN stb.). Ennek a modulnak a korrekt kivitelezése a jó rendszer legfőbb jellemzője.
- (c) Hozzáférési szintek és megjelenítési formátumok: Nyilvánvaló, hogy akár modulonként is a könyvtári szoftvernek biztosítania kell az állományokhoz való különböző szintű hozzáférést. A kérdés kétfelé bontható, a bevezetőben említett két nagy csoport szerint: (1) valamilyen beavatkozási szint ill. (2) csak lekérdezési szint.

Mindkét szint tovább tagolódik a munkafolyamatok szerveződése szerint. Ugyanez mondható el a megjelenítési és nyomtatási formátumokról is. Mindkét kérdést a programnak nagy rugalmassággal kezelnie kell, figyelemmel a biztonsági tényezőkre is.

- (d) Integrált főmenü, help és faliújság funkciók: A felhasználó számára a könyvtár elektronikusan elérhető lehetőségeit a rendszer főmenüje jeleníti meg. Ennek természetesen legfontosabb része maga a könyvtár alap könyv- ill. periodika állományába való keresést lehetővé tevő menüpont. Fontos azonban, hogy megjeleníthető legyen más, akár nem is az integrált rendszer szerves részét képező adatbázis ill. más információ elérése is. Hasznos ha az OPAC kölcsönös viszonyban van az illető intézmény metainformációs rendszerével, pl. Gopher-ével.

Célszerű, ha a könyvtári rendszer különválasztva tudja kezelni a segítségnyújtás több szintjét. Alapszinten elkülöníti a katalógust építő könyvtárosnak nyújtandó help-képernyőket (pl. munkalapkitöltési útmutató) ill. a katalógust felhasználó olvasónak nyújtott segítő utasításoktól.

- (e) Automatikus feldolgozási műveletek, adatbiztonság: A könyvtári szoftvernek rendelkeznie kell egy jól kezelhető, flexibilisen alakítható automatizált feldolgozási rendszerrel is. E rendszer fő funkcióit batch-műveletek során látja el.
- update-olja a feldolgozás eredményeként keletkezett ill. javított rekordokat;
 - a karbantartási műveleteken túl gondoskodik az adatok megfelelő időközönkénti backupjáról, ill. a visszaállítás lehetőségét biztosítja;
 - a beszerzési állományokkal kapcsolatos pénzügyi műveleteket elvégzi;
 - elvégzi a könyvtár működésének (állomány-, kölcsönzési és katalógushasználati adatok) sokoldalú statisztikai feldolgozását;

Nagyon fontos, hogy ezek a sokszor hosszadalmas karbantartó műveletek, pontosan szervezhetőek legyenek, s nagy rekordszám esetén se vezessenek a rendszer "leüléséhez".

- (f) Manuális műveletek: A könyvtárt kezelő szoftver egyik ritkábban használt, de igen fontos feladata, hogy lehetővé tegye a nagyvolumenű lekérdezéseket, különleges szempont szerinti rendezéseket ill. ezek eredményének nyomtatását és/vagy file formában való megjelenítését. Ezek a műveletek szolgálnak alapul a hálózati könyvtári anyagok fogadására ill. leadására, és a különböző kiadványok elkészítéséhez.

A hagyományos katalógusokról az online-ra történő áttérés időszakában szükséges, hogy egy programmodul megoldja a hagyományos katalógusok számára a katalóguscédulák elkészítését.

- (g) Nyomkövetés, naplózás és statisztika: Az igen bonyolult és sokrétű automatizált rendszer működését felügyelő stáb számára a szoftver a könyvtári és számítástechnikai jellegű műveletek nyomkövetésével és naplózásával teszi áttekinthetővé. Ez a funkció segíti a hibafeltáró és elhárító munkákat is.

- (h) Automatikus ellenőrzési funkciók: Számos olyan anomália adódhat a könyvtári munkában, amelynek kiküszöbölése pusztán technikai módon megoldható. Ilyenek azok az automatikus ellenőrzési lehetőségek, amelyek pl. kizárják, hogy az azonos rekord még egyszer rögzítésre kerüljön, vagy a könyv a könyvtáros tudta nélkül lejárata után is az olvasónál maradjon.
- (i) Kommunikáció: A gépesített könyvtár egyik leglátványosabb szolgáltatása, hogy az ott feltárt információ gyakorlatilag bárholnan elérhető. Ezt a funkciót egy integrált rendszer csak akkor tudja nyújtani, ha felkészítették a lokális hálózaton kívüli online elérésre is. Mivel Magyarországon e tekintetben a változások kelles közepén járunk, fontos, hogy rendszerünk ki tudja szolgálni a különböző információs protokollokon bejelentkező felhasználókat, a szimpla telefonmodemes bejelentkezéstől az X.25-ön át a TCP/IP jellegű kapcsolatig bezárólag. Nagyon lényeges, hogy a távoli elérések száma pontosan definiálható legyen, azok prioritás-rendjével együtt.

A kommunikációs feladatok másik köre a könyvtárból kifelé menő kommunikációt valósítja meg. Erre elsősorban a könyvtárosnak van szüksége. Ide tartozik az online szolgáltatókhoz (pl. Dialog, DataStar) való kapcsolódás technikai lehetősége, más OPAC-ok elérése, az elektronikus levelezés, ill. az a már említett különféle rendszeren belüli üzenetküldés.

- (k) Osztott katalógus és "union catalog": Integrált könyvtári rendszerek fejlődésük csúcspontját akkor érik el, ha több egymástól részleteiben különböző könyvtári rendszer összekapcsolásával osztott katalógusként működnek. Ez azt jelenti a felhasználó oldaláról, hogy az online keresést lebonyolító server használatakor egyszerre akár fizikailag is több gépen lévő könyvtári állományban kereshet (server shell), másrészt az is jelentheti, hogy az együttműködő, nem szükségszerűen azonos alaprendszert használó könyvtárak valamely közösen üzemeltetett gépen közös katalógust (is) építenek (union catalog), amelybe az adatok bevitelét ill. letöltését szerződéssel szabályozzák egymás között. A korszerű integrált könyvtári rendszer legalábbis nyitott egy ilyen programmodul beépítése irányában.

4.1.2 Az integrált rendszerek nemzetközi piaca

A piacot időről-időre áttekintő szaktanulmányok csaknem 600 szoftvert ismernek, amelyek megfelelnek az integrált könyvtári rendszerekkel szemben támasztott alapkövetelményeknek. Ma már elvileg nincs akadálya annak, hogy ezek közül bármelyiket is válasszuk. Természetesen szakmai szempontokon túl döntésünket befolyásolni fogja az illető cég hazai vagy közeli jelenléte, az általa kínált üzleti feltételek stb. Most mégis, hogy későbbi szűkített tájékozódásunkat el tudjuk majd helyezni egy nagyobb körben, vessünk egy pillantást madártávlatból legalább az egész piacra, amelyen már 1991-ben 178 millió \$ cserélt gazdát eladók és vásárlók között.

A piaci helyzet szempontjából azok az amerikai cégek a legerősebbek, amelyek az angolszász világban "megkaparintották" a 80-as évek végi nagy könyvtárgépesítési hullám idején az észak amerikai egyetemi "torta" egy nagy szeletét. De a piac nem állandósult, mert néhány nagy példányszámban eladott rendszer is "haldoklik" a túlságosan elavult hardverfüggőség miatt: ilyen pl. a statisztikailag jól szereplő NOTIS,

amelyik a gyakorlatban mindenhol IBM mainframe-n fut az USA-ban stb., másrészt: egy a cég által régebbi formájában meg nem újíthatónak ítélt szoftver egészen új életet is kezdhet, gyakorlatilag új programként (persze a patinás nevet és a tapasztalatot hasznosítva). Ilyen pl. a DYNIX új zászlóbontása, amellyel beismerte az új piaci tendenciákhoz való igazodási szándékát.

Melyek is ezek? A könyvtári szoftverpiacon is világos ma már, hogy a nyílt rendszerek mennyi előnyt hordoznak sokféle függetlenségi tényezőjükkel és nagy szoftverkínálatukkal. Ez azt jelenti, hogy alig van gyártó, aki ne a UNIX alapon futó terméket akarna eladni, vagy legalábbis a UNIX verzió mielőbbi kihozásán fáradoz. Ma már a UNIX egyértelműen bebizonyította, hogy az egykori mainframek teljesítményét tudja, az azokat kiszolgáló apparátus nélkül is gyakorlatilag személyi számítógép szintű felhasználói interfészt nyújtva.

Az amerikai Library Journal általában áprilisban megjelentet egy áttekintést a piaci helyzetről (WALTON, Robert A.- BRIDGE, Frank R.: Automated System Marketplace 1990 = Library Journal, 1990. April 1 55-66. és BRIDGE, Frank R.: Automated System Marketplace 1991 = Library Journal, 1991. April 1 50-62. stb.), amelyből elsősorban az amerikai földrész eladási adatai alapján, de világos tendenciák rajzolódnak ki.

4.1.3 Szállítók a hazai piacon

Az általános piaci helyzetkép jól mutatja, hogy az integrált rendszerek forgalmazóinak hazai megjelenése még eléggé esetleges, így bármennyire is banális, érdemes tanulságként levonni, hogy az első általunk látott integrált rendszer nem föltétlenül a nekünk legjobban megfelelő.

Egyrészt az amerikai piactól távolabb is születnek igen ígéretes kísérletek, másrészt nem feltétlen a legjelentősebb cégek hoznak létre jó színvonalú rendszereket. Bár az kétségtelenül megállapítható, aki a referencia helyek sokaságát felmutató, nagymultú szállítók egyikét választja, biztosan nem vesz rossz programot.

Ma már a hazai piac a jelenlét szempontjából is telítettnek tűnik. A külföldi pályázatok, nemzetközi projektek keretében "meglődült" fejlesztés eddig kb. 4-5 cégnek kedvezett. Bár a piac kétségtelen szabad továbbra is, a tenderek nyilvánosak, de nem szabad eltitkolni azt az óriási üzleti és szakmai előnyt, amit a házi pályán már valamit felmutató cégek szereztek. Így erősnek tűnik ma Magyarországon az izraeli ALEPH (BME-es háttérrel és több eladással), a debreceni KLTE-n tendert nyert amerikai VOYAGER, a szintén több helyen telepítő TINLIB (UK) és a frissnek számító ORACLE LIBRARIES.

Éppen az említett példák okán ma már rendelkezünk némi "vásárlói rutinnal", vagyis kialakultak a hazai és nemzetközi tenderek nyomán a azok a szempontrendszerek amelyek az itt vázolt gondolatmenetet apró pontokra lebontva, mint kíváncsisággal szembesítik egy adott rendszerrel. A vásárlás és kiválasztás hazai gyakorlatából mára örömdetesen konferencia előadások és folyóiratpublikációk is születtek (Networkshop94 és TMT 1994).

4.1.4 Feltételek és lehetőségek

Magyarország lassanként azon országok sorába léphet, amelyek egyre igényesebb módon tárják a szakemberek és az érdeklődő olvasók elé a hosszú évtizedek alatt felgyülemlt információt.

A könyvtárgépesítés hazánkban viszonylag jó alapokra támaszkodhat. Magának a gépesítésnek a gondolata a nagy nyugati könyvtárakkal csaknem egyidőben bukkant fel (pl. A JATE-n 1977-ben) és az elméleti alapot jelentő szakkikkek is legalább 10 éves múlttal tekinthetnek vissza. Az IBM kompatibilis PC-ék használata a legkülönbözőbb könyvtárakban elterjedtnek mondható, így talán nem kockázatos a hazai könyvtáros-társadalom jó szemléleti fogadókészségéről beszélni. A kisebb adatbáziskezelő-rendszerek (pl. dBASE, Micro-ISIS, TEXTAR stb.) többéves múlttal visszatekintő használata a gépesítés kapcsán felmerülő alapproblémákat már nagyjából exponálta, s a legutóbbi időben megkezdődött néhány "igazi" rendszer telepítése is.

Az elmúlt 4-5 év leglényegesebb fejlődése e téren, hogy megjelentek hazánkban a valódi, nemzetközi piacon már bizonyított integrált rendszerek, ezek telepítése, sőt üzemszerű használata ma már több -- főként -- egyetemi könyvtárban napi realitás. Másik jelentős fejlemény, hogy az Információs Infrastruktúra Fejlesztés projekt kölcsönösen "egymásra talált" a hazai könyvtáros-társadalom meghatározó intézményeivel, így a számítógépes együttműködés hazai és nemzetközi lehetőségei adottak már jelenleg is, s a program perspektivikusan is helyet tud kínálni a könyvtáraknak.

Hazánkban a könyvtári infrastruktúra szempontunkból fontos területei így nemzetközi összehasonlításban is jónak mondhatók, az integrált rendszerek bevezetésére és a regionális, országos és külföldi kapcsolódásra ill. együttműködésre a helyzet megérett. A "csúcspot" képviselő, máris integrált rendszerekkel felszerelt nagy könyvtárak mellett, több projekt, és még több egyedi vállalkozás is figyelemreméltó előzményként említhető. Egyrészt nagyon sok könyvtár már a személyi számítógépek első megjelenésétől fogva rögzíti anyagát, így ezek a megvásárolandó rendszerekbe átkonvertálhatóak, másrészt pedig megteremtődött az informatikai eszközök könyvtári adaptációjának szellemi közege is, hiszen a felmérések szerint a mérvado helyeken a könyvtárosok szövegszerkesztenek, rekordokat rögzítenek, CD-ROM-ból informálnak, sőt legtöbb helyen kimerészkednek az országos ill. nemzetközi hálózatra is. Jelentősnek mondhatók még (ha a valós fejlődéstől el is maradtak) a szabványosított adatcsere formátum (HUMARC) kidolgozására tett kísérletek, ill. az országos (központi) szolgáltatások projektjei is, mint pl. a Nemzeti Periodika Adatbázis ill. a Nemzeti Bibliográfia tervezett rekordszolgáltatása.

Az általánosságokon túlmenően azonban mégis érdemes megvizsgálni a fogadókészség szempontjából néhány neuralgikusnak tűnő problémát.

4.1.4.1 munkaszervezés

Semmilyen -- a piacon elterjedt -- integrált rendszer nem lehet annyira rugalmas, hogy egy hagyományosan működő magyar könyvtár jelenlegi munkafolyamatait egyszerűen leképezze. Ennek értelme sem volna, hiszen egy modern rendszer nem csupán részeiben jelent korszerűsítést egy adott intézménynek, hanem az ott folyó munka

egészét tekintve is. Ezért a gépesítés egyik legfontosabb előkészületi szakasza az, hogy át kell gondolni az adott könyvtár belső struktúráját, munkaszervezését, s ezzel kapcsolatosan a lehető legpontosabban (a terminálok számáig lemenően) rögzíteni kell a feladatokat, azok egymásra épülését, a folyamatok sorrendjét, a beavatkozási szinteket stb. stb.

Ez persze azt is jelenti, hogy (más szempontok mellett) az is meghatározhatja egy rendszer kiválasztását, hogy az mennyire idomul könyvtárunk munkarendjéhez, egyáltalán a szükséges munkafolyamatokat megoldja-e különösebb beavatkozás nélkül, ill. milyen esetleges új szolgáltatásoknak ad könnyen megvalósítható lehetőséget.

4.1.4.2 *Elektronikus rögzítettség*

Nagy általánosságban el lehet mondani: "Anyag nem vész el, csak átalakul". Vagyis az esetek nagy többségében a mikro gépeken eddig rögzített anyagok egy későbbi rendszerbe betölthetők. Az ezzel kapcsolatos számtalan problémát csak utalás szintjén említem:

- annál könnyebb a transzfer, minél jobban szegmentált a meglévő adatbázis;
- az adatokat át kell tudnunk alakítani valamilyen nemzetközi szabvány szerinti input-alakra, amelyet új rendszerünk majd fogadni tud (pl. ISO 2709 stb.);
- anyagunkon biztos hogy karakter-átalakítást kell elvégeznünk;
- az anyag átvitelekor nagyon-nagy problémát jelenthetnek a relációs típusú adatok (pl. csírájában meglévő authority állományok), így majdnem biztos, hogy ezeket szekvenciális állományokká kell transzferálnunk;
- a betöltött állományokon még nagyon sok "aprómunka" lesz, amíg a rendszer azokat sajátjaiként kezeli (pl. takart névelők stb.);
- a tárgyszóállományok és szakjelzetek tezaurusz szintű átalakítása szinte megoldhatatlan feladat;

Nagyon gyakori az említett problémák miatt, hogy a korábban bevitt s a rendszerbe importált anyagrészt az alkalmazott integrált rendszerekkel külön állományként, leegyszerűsített formában kezelik (pl. az 19XX előtti könyvek katalógusa), hogy elkerüljék a teljes adaptáció igen nagy problémákat felvető megoldásait.

4.1.4.3 *Hardver feltételek*

Igazi integrált rendszerek nagykönyvtári telepíthetőségének feltétele egy legalább workstation (micro VAX, HP 9000, AS/400, RISC 6000, RT, SUN, SPARC stb.) vagy esetleg mainframe (IBM 30xx, 43xx, 93xx, VAX 6000 stb.) méretű gép megléte. Mivel a nagy szoftvergyártók igen gyakran egy-egy hardver-céggel "házasságban" tevékenykednek, talán célszerűbb, ha első lépésként az integrált rendszerek piacán tájékozódunk, s a kiválasztott programhoz "hagyjuk jönni" a géptípust. Jól ismert pl. hogy a TINLIB az ICL, a VOYAGER a SUN, a VTLS a Hewlett Packard, az ALEPH a DEC gépein "szeret futni". Bár az is kétségtelen, hogy a legújabb tendencia a "hardver-függetlenség", ami a gyakorlatban azért jelenthet egy-egy kitüntetett géptípust, másrészt legtöbbször a UNIX valamelyik aplikációja értendő alatta. Persze más a helyzet akkor, ha már meglévő gépre akarunk rendszert vásárolni, hiszen a fenti kategóriákban jellemzett gépek majd mindegyikére van alkalmazható szoftver, de

tisztában kell lennünk azzal, hogy ez esetben saját választási lehetőségeink igen erősen beszűkülnek, s nem egy esetben kockázatot is vállalunk, egyes szoftverek futnak ugyanis az alapspecifikáción kívül megjelölt gépeken, de még nincs gyakorlati alkalmazás stb.

Az alkalmazni kívánt gép kiválasztásának problematikája természetesen külön tanulmányt igényelne, így itt csak néhány fontosabb szempontot említek. Ha túl vagyunk a megfelelő géptípus és operációs rendszer (ld. később) megválasztásán, az alapkérdés természetesen a szükséges kapacitás megbecslése. Könyvtárosként is néhány fő szempontot mérlegelnünk kell:

- (1) könyvtárunk állománya jelenleg és a belátható jövőben mekkora háttértárolókat igényel, a kiválasztott géptípus ilyen tekintetben hogyan bővíthető. Figyelemmel kell lennünk arra, hogy a rekordok egyszerű tárolásán túl tetemes mennyiségű harddisket igényelnek az indexelési és más maintenance-típusú műveletek. Ezek többnyire az alap-adatbázis többszörösét igénylik (Pl. ha 100.000 egyszerű könyvtári rekord elfér 150 Mb-ot helyen az indexeknek még biztos, hogy legalább ennyi kell, és a művelet során létrejövő ún. work-állományok is igényelhetnek akár további 100 Mb-ot helyet).
- (2) számítógépünk memória-kiépítése ne elégedjen meg a szoftver által igényelt minimális mennyiséggel, mert a későbbi hálózati bővülés, esetleges újabb modulok egyidejű üzembeállítása stb. hamarosan "ki fogják nőni" azt.
- (3) a szoftver megvásárlásakor definiált egyidejű elérések számánál a hálózati adaptáció elvi lehetősége ezt jóval haladja meg, hiszen a bejelentkezni kívánók száma nőni fog, s jó, ha ez "csak" licence- és nem hardver-kérdés.
- (4) általában is fontos tisztázni, hogy a hardver hogyan viseli el az egyidejű kezelését ugyanazon állományoknak, mekkora könyvtárosi terhelést (írják-javítják a rekordokat) és mekkora külső terhelést enged meg egyszerre stb.;
- (5) nagy állományoknál, hogyan alakul az update ideje, elegendő lesz-e mindig egy éjszaka, esetlegesen duplikálja-e a rendszer az állományt erre az időszakra (ti. az update előtti állományt az új indexek cseréjéig lehet-e használni stb.);
- (6) az adatokat milyen módon archiválja a rendszer, hogyan szolgálja ki ezt az adott gép (mekkora pl. a mágnes szalag kapacitás stb.);
- (7) végül magának a gépnek az alkalmazása igényel-e speciális környezetet (klímaberendezés) és kiszolgálása milyen feladatokat jelent (oparátor(ok)). Nem elhanyagolható kérdés, hogy a hardver ez esetben nemcsak a központi gépet jelenti, hanem adott esetben több nagyobb gép hálózatát, terminálokat és terminálokként alkalmazott PC-eket ill. az ezeket összekötő kábelrendszert és az azt kiszolgáló fizikai csatolóelemeket (gateway, repeater stb.). Ezeknek a vásárolt szoftverrel összehangolt működését pontos tervezés és szakmunka biztosíthatja csak.

4.1.4.5 Szoftver feltételek

Látszólag szoftver szinten a könyvtárgépesítés egylépeses művelet: van megfelelő gépünk, s vásárolunk egy azon futtatható könyvtári rendszert. Sajnos a dolgot néhány körülmény bonyolítja, s ezekről -- alapszinten -- a könyvtárosoknak is tájékozodniuk kell.

Az első és legfontosabb szempont az integrált szoftver által igényelt operációs rendszer. Azok a géptípusok, amelyeken egy ilyen nagy rendszer egyáltalán üzemeltethető, általában több operációs rendszert is "eltűnnek", sőt egyre gyakoribb, hogy hardver-eszközök pontosan ilyenféle sokszínűségükkel kínálják magukat. Mégis tisztában kell lennünk azzal, hogy

- (1) a legtöbb géptípus legoptimálisabb működését egy, vagy néhány operációs rendszeren nyújtja;
- (2) az integrált rendszerek nem csupán gépekhez, hanem operációs rendszerekhez is kötődnek, s ha meg is engednek alternatívákat, a hardver-kiválasztásnál elmondottak itt is irányadóak;
- (3) az alternatív operációs rendszerek közötti választás befolyásolja némiképp a hálózati integrációt is;
- (4) ha meglévő gépünk van, akkor új operációs rendszer beszerzése külön anyagi terhelést jelent;

Már a hazai piacon megjelenő rendszereknél is megfigyelhető egy viszonylag újabb, a UNIX "filozófiájától" nem idegen strukturtális elv a rendszerekben. A legkorszerűbb termékek előszeretettel "települnek rá" valamilyen a piacon már meglehetősen befutott, kipróbált relációs adatbáziskezelőre, úgy mint pl. az INGRES-re, az ORACLE-ra stb. Ez az architektúra felhasználói szempontból is sokat adhat, hiszen legtöbbször kompakt adatstruktúrát, áttekinthető és szabványos adattárolást jelent.

Mint a nemzetközi piac rövid jellemzésénél jeleztük, a UNIX előretörése megállíthatatlannak tűnik. A grafikus user-interfész elterjedése és a TCP/IP kommunikációs szabvány Internet szabvánnyá, és így világkommunikációs eszközzé tétele pedig szintén mellette szól. És akkor még nem beszéltünk az egyszerű kiszolgálásról, a kis helyigényről és az általános szoftverkinálatról.

Szintén a szoftver-kiválasztás kérdéskörébe tartozik, a könyvtár saját belső hálózatát illető és azon túlmutató hálózat-kezelő rendszer alkalmazása, amely ismét kompatibilitási problémákat vethet fel (pl. az Ethernet fizikai hálózatot server szinten kezelő Decnet, Netware, TCP/IP stb. és annak mikrogépes megfelelője, valamint az különféle gateway-emulációs szoftverek alkalmazása).

4.1.5 *Tévhitek*

Vissza-visszatérő gondolat ill. kritikai elem, hogy eleve vesztés helyzetből indulunk, mert úgymond nem egyetlen rendszert vásárolt meg az ország, sőt még az akadémiai-egyetemi szféra sem, így az "össze-vissza" megvásárolt rendszerek nem lesznek képesek adatcserére, sem más együttműködésre stb. Kétségtelen, hogy elképzelhető egy jól kiválasztott pillanatban hozott döntéssel, hogy egy egész országot lefedő, egyetlen szoftverre alapozott ún. nemzeti osztott könyvtári rendszert hozzanak valahol létre, mint ideálisnak tűnő megoldást. Valamelyest hasonlóan alakult a helyzet Finnországban (VTLS rendszer) ill. Izraelben (ALEPH rendszer). Egy ilyen megoldáshoz azonban egyszeri nagyösszegű beruházás kell (több tíz millió dollár pl. a finn rendszer esetében), másrészt rendkívüli koordinációs munka és együttműködési készség. Az említett példáktól elszakadva a világ többi része azt példázta ugyanakkor, hogy a mai korszerű rendszerek szabványosított formátumok és jól kiépített hálózatok esetén (nem feledkezve meg a szükséges szakmai összehangolásról sem) jól működő nemzeti rendszereket alkothatnak. Az angol JANET oktatási-kutatási hálózatban több mint 80 integrált rendszer "kapcsolódik" össze, s ezek kb. 8-10 szoftvert jelentenek. Ma már kísérletet tesznek az osztott rendszert szimuláló felület megteremtésére is, a különféle megoldások "fölközt". Mindez (s a világ más országai is) példázzák, hogy az egyetlen osztott országos rendszer alternatívája a (kétségtelen sok munkával járó) különféle rendszerek kommunikációs felületének és csereformátumainak összehangolása. Tiszán látszik, hogy a különféle pénzügyi háttér, eltérő források és a több hullámban való pályázás csak ezt az alternatívát jelentheti számunkra: jól megfontolt választás után gépesíteni bevált integrált rendszerekkel, olyanokkal, amelyek az adott intézménytípusnak legjobban megfelelnek. Természetes, hogy nem kívánatos, hogy az országban észszerűtlenül sok rendszer terjedjen el, hiszen ez az adaptációs gyötrelmek újbóli megismétlődésével jár, de "gazdaságon kívüli kényszerrel" nem lenne okos szabályozni a beszerzést, hiszen a piaci ajánlat változik és az igények is lehetnek speciálisak.

Egy másik tévhít, a közművelődési és oktatási-kutatási szféra szembeállításával számol. Nemzetközi gyakorlat, hogy a számítógépesítés könyvtári "élharcosai" az egyetemi könyvtárak. Ennek egyik oka az egyetemi környezet inspiratív hatása, az innovációs akarat megléte, de talán még jobban a szükséges nagyszámítógépes háttér korai megjelenése. A másik ok, hogy a közművelődési könyvtári rendszer jobban "piramis alakú", tehát szolgáltatásaiban az adott nemzeti könyvtárra épít. Mivel azonban egy nagyon nagy állományú és nagyon sok területet gyűjtő monstre szervezet gépesítése igen bonyolult feladat, s mindjárt országos hatókörű is szolgáltatásait tekintve, ezért ez a struktúra nehezebben mozdul. Ma már megfigyelhető nemzetközi gyakorlat, hogy az egyetemi városok intézményi könyvtárai és a közgyűjtemények egymásra találtak, lévén hogy a szükséges eszközpark rendelkezésre állt és kialakultak a kapcsolódást elősegítő szabványok.

Mindkét előítélettel kapcsolatban elmondható, hogy a mai számítástechnikai háttér mind hardver, mind szoftver szempontból olyannyira rugalmas, hogy a komplex együttműködésnek az egész magyar könyvtári horizontot beleértve sincsen számottevő akadálya.

Felmerül még a kérdés, hogy egy készen megvásárolt integrált rendszer vásárlásán túl van-e más megoldás. Meggyőződésem, hogy nagyobb könyvtárak számára hosszabb távon ez a járható út, de az előkészületi fázisban ill. kisebb könyvtárak esetében igen nagy szerep van a megelőző adatrögzítésnek. Valamilyen szolgáltatás -- a pusztán elektronikus tárolón való rögzítésen túl -- már egy egyszerű mikrogépes ISIS-szel is indítható, arról nem is beszélve, hogy ez mekkora szerepet játszhat a szemléleti fölkészülésben. Más a helyzet kisebb közművelődési könyvtárakban a TEXTÁR illetve továbbfejlesztett változatait illetően. Itt van rá esély, hogy ez a program eljuthat arra a szintre, mikor központi adat-szétosztással párosítva elláthatja a főbb könyvtári funkciókat.

4.1.6 Praktikum

Az alábbiakban vázlatosan néhány félrértéssel ill. felmerülő aggodalommal szeretnénk még foglalkozni, azzal a megjegyzéssel, hogy a szóbajóhető kérdések listája még igencsak bővíthető lenne.

4.1.6.1 Az árak

Mind a bemutatókon, mind szakmai körökben állandó kérdés: melyik program mennyibe kerül. Ez a legnehezebben megválaszolható kérdések egyike ezen a területen. A forgalmazók ugyanis a legritkább esetben adnak meg katalógus-árakat, lévén hogy az igen sok dolog függvénye.

Mivel a szoftver licence-érvényesítő termék, ára nem önmagában van, hanem a szolgáltatásból adódik. Ezért alapvetően befolyásolja, hogy mekkora anyagot kívánnak feldolgozni (rekordszám) és mennyi könyvtárosi ill. olvasói hozzáférésű terminállal kell számolni. Ennek függvényében egy normál rendszertelepítés ára ingadozhat 40.000 \$ és 200.000 \$ között. Hálózatba szervezett un.main-branch library rendszer esetében külön bonyolítja a kérdést, hogy valójában hány szoftver telepítéséről is van szó, ill. minden modul, minden helyen legyen-e installálva.

Számolnunk kell azzal is, hogy ha ragaszkodunk valamelyik szoftver-megoldáshoz a beszerzendő hardver-eszköz mellett is döntöttünk, amely még egy kategórián belül is igen széthúzhatja az árat. De ha meglévő eszközre tepeítjük is a rendszert, biztos hogy további költséget jelent az alkalmazandó hálózati fizikai és szoftver-elemek beszerzése vagy a megnövekedett user-szám miatti licence-díj változás.

A professzionális integrált rendszerek nem olcsók. A VTLS mikro változata hálózatban már 12.000\$. A megfelelő számú könyvtárosi munkahellyel (9-16) és OPAC-használóval (25-60) tervezett rendszer ára pl. a TINLIB esetében kb. 50.000 Font. Úgy gondjuk a tényleges ráfordítás egy nagyobb (milliósi körüli) könyvtár esetében elérheti a 200-300.000\$-t is. Esetlegesen mérlegelhető az illető program modulonkénti megvásárlása is.

4.1.6.2 User support

Talán a költségeknél kellett volna megemlíteni, de fontosságánál fogva külön helyre kívánkozik a maintenance vagy support kérdése.

Mint utaltunk rá, a szoftver szellemi termék, ilyen módon egyszeri megvásárlásával a szállítóval való kapcsolatunk még nem fejeződik be. Egyrészt a gépesítő könyvtár is rászorul a pátlólagos információra (tanfolyamok, speciális tréningek, segítségnyújtás stb.) másrészt a költségeknek van egy jelentős évente fizetett használati jogdíj-szerű tétele, ami a vételár 10%-át is meghaladhatja évente. Természetesen ezért szolgáltatást is kapunk, pl. állandó tájékoztatást az új programverziók elkészültéről, s kedvezményes az erre való áttérés is (upgrade).

Része ennek a folyamatnak, de már a gyártótól függetlenebb, a vásárlás utáni csatlakozás az illető terméket felhasználók "usergroup"-jához. Ez egyrészt egy állandó információs, nemegyszer tanácsadási körbe való beszállást jelent, másrészt lehet az öntevékeny felhasználók elektronikus hálózaton keresztüli társulása, pl. az USANET newsgroup-ok, vagy a BITNET listserv típusú disztribúciós listák segítségével. Ilyen elektronikus felhasználói csoportja van pl. az ALEPH-nek és a VTLS-nek is.

4.1.6.3 Részkönyvtári rendszerek

Magyar, elsősorban egyetemi környezetben gyakran felbukkanó probléma, hogy valójában nem is egy, hanem egy nagy, néhány közepes és tucatnyi kisebb könyvtárat kell egyszerre gépesíteni. Itt az a tény hogy a programok hálózatban használhatók talán megtévesztő lehet, ugyanis legtöbb helyen az csak a minimális követelmény lesz, hogy széleskörben használható legyen a rendszer OPAC-ja. A súlyosabb problémát az okozza, hogy az "alkönyvtárakban" beszerzés folyik, saját költségkeretekből esetleg, de mindenképpen ott dolgozzák fel a könyveket, míg pl. az egyes könyvek rendelése központilag folyik, de nem központi pénzkeretre stb. Ugyanígy felmerül, hogy legyen egy union catalog, de a kölcsönzés nyilván maradjon helyben, és így tovább. Ilyen esetekben igen aprólékos tervezés határozhatja meg, hogy mit is kell tudnia a szoftvernek, és bizony számítani kell arra, hogy a bonyolult rendszert leképző, adott esetben osztott katalogizálással rendelkező program jóval drágább lesz, mint a meglévő könyvtári struktúra előzetes átszervezése.

4.1.6.4 Rendszer-pluralizmus és adatcsere

A bevezetőben már utaltunk arra, hogy legtöbb rendszer igen sok adatcsere formátummal rendelkezik. Ezek némelyike valóban világszabvány (MARC), más részük elterjedtsége okán tekinthető annak (OCLC, RLIN). Ezek a zökkenőmentesen átvehető adatformátumok. De mindez nem jelenti azt, hogy a hosszú évek munkájával rögzített adatainkat kidobhatjuk, pusztán mert formálisan nem felelnek meg egyik input-formának sem. Ha jól szegmentált adatmodell alapján dolgoztunk, ill. ha szekvenciális állománnyá tudjuk alakítani relációs adatbázisunk outputját, mindeneségyünk megvan arra, hogy konverterek és saját programok segítségével alkalmas inputot tudjunk előállítani. A sikeres betöltés után aztán korrektúrázhatjuk, módosíthatjuk -- immár új helyén -- a rekordokat.

4.1.7 *Networking és a felhasználók száma*

A világ bármely ma számítógépesedő könyvtára számolhat azzal, hogy az egész Internet-közösség eléri OPAC-ját. Ez ma több millió felhasználót jelenthet. A különféle metakommunikációs eszközökön keresztül pedig "gyerekjáték" bármely könyvtárra rátalálni. Egy távoli OPAC pedig képvisel valamit magán túl is: egy intézményt, egy várost vagy akár egy országot is. Ez a nyilvánossági fok óriásira növeli a rendszer-tulajdonosok felelőségét.

Mint a dolgozatban több más összefüggésben is említettük, a könyvtárkatalógus tipikusan hálózati produkció, illetéknéppen igazodnia kell elérésének a kiszolgálni kívánt felhasználói körhöz. Ez ma Magyarországon vagy X.25 és HBONE (TCP/IP) kapcsolatot jelent vagy ez utóbbit magában, amennyiben számítunk a X.25-ön beléptető és az Internetre "kiléptető" metarendszerek (gopher-ek) további meglétével.

A könyvtár-automatizáció egyik lényege, hogy a feldolgozott adatok a legkülönbélebb helyekről elérhetőek legyenek számítógép-terminálokon keresztül. Ezért fontos, hogy integrált rendszerünk illeszkedjék tágabb környezetünk esetleg már megvalósított hálózati struktúrájába és azon túlmenően fogadni tudja az ún. remote access belépésű érdeklődők jelentkezését is. Alapszinten tehát minimálisan négyféle terminál-elérésben gondolkozhatunk: (1) az adatokat bevivő és azokkal dolgozó könyvtárosok szintjén, (2) a közvetlenül a könyvtárban elhelyezett OPAC-terminálok szintjén, (3) a lokális hálózatban lévő PC-ék vagy más gépek alkalmankénti belépésének szintjén és végül (4) a különféle hálózati protokollal adta lehetőséggel bekapcsolódó távoli hívások (csomagkapcsolt hálózat) szintjén. A képet bonyolítja, ha a lokális hálózat távoli pontjain szintén szükség van "könyvtárosi" terminálra, vagy ha telefonvonalon keresztül, ún. PAD hívással is számolni akarunk.

A felhasználók számának becslése is e szerint kell hogy megtörténjen, hiszen a fix kapcsolatok mellett igen esetleges, hogy milyen terhelést jelent egy lokális hálózat (ahol pl. elvileg több száz user is beléphetne egyszerre), a távoli hívásokról nem is beszélve. Ezek között természetesen a megszerzett vagy megszerezni óhajtott licence mértékének megfelelően ki kell osztani a belépési port-okat és meg kell állapítani a felsorolt szinteknek megfelelő prioritást is.

4.2 *A könyvtár, mint globális információs rendszer*

A 80-as évektől kezdve -- elsősorban az egyetemi könyvtárakban, s az ezek vonzáskörzetébe tartozó közművelődési és főiskolai könyvtárakban is -- egyre inkább érezhetővé vált egy erőteljes hangsúlyeltolódás mind a szolgáltatások, mind a könyvtári automatizálás mibenlétének megfogalmazásában. A könyvtári számítógépes rendszer a továbbiakban nem pusztán egyszerű könyvtárgépesítést, egy integrált könyvtári rendszer telepítését jelentette, hanem egy, a modern információs technológia eszköztárát és módszerét mind pontosabban megfogalmazni és egyben kiszolgálni tudó, elsősorban az egyre gyorsabban fejlődő számítógépes hálózatos technológián alapuló komplex információs rendszer kialakulását. Ez az információs rendszer természetesen nem volt bezárható egyetlen intézmény falai közé, de az előzőekben felhalmozott szakmai tudás és az anyagi eszközökkel való bánásmód során szerzett tapasztalatok következtében legfontosabb bázisa az egyetemi számítóközpontokkal, informatika tanszékkel szövetkező egyetemi vagy tudományos könyvtár lett.

Ezek a könyvtárak valójában már önmagukban is egy jelentős lokális számítógépes és egyben szervezeti hálózat egyik középpontjában álltak, így a nagyobb kiterjedésű hálózatokon való információterjesztés és adatbegyűjtés, adatkezelés területén megfelelő adottságokkal rendelkeztek ahhoz, hogy meg tudják fogalmazni az információs kultúra eme újabb szakaszának kívánalmait, igényeit és problémáit és egyben megfelelő eszköztárat is tudjanak ajánlani ezek megoldásához.

Amikor a 90-es évek Magyarországon a magyar könyvtárak gépesítéséről beszélünk, akkor kár lenne az elkészítendő terveket egy sokkal korábbi korszak technológiájára alapozva korlátozni, s nem tudomást venni az előbbieken vázolt fejlődésből fakadó következtetésekkel.

Teljesen bizonyos, hogy már a tervek elkészítésének korai szakaszában is számot kell vetni néhány olyan szükségszerűséggel, amelyeknek az elhanyagolása, esetleges negligálása a nem is olyan távoli jövőben már jelentős károkat okozhatna a gépesíteni szándékozó magyar könyvtáraknak. Ezek a problémák minden egyes könyvtár közös problémái, így kézenfekvő, hogy azokat közösen is oldják meg. Tudjuk azonban, hogy egy belülről választott (kitermelt) testület inkább csak új problémákat vet fel felállításának első időszakában, ezért sokkal célszerűbbnek látszik a már meglévő szervezeteket felhasználni. Az új célok megvalósítása azonban ezek részbeni átalakítását, bizonyos esetekben hatékonyabbá tételét kell hogy jelentse. A hatékonyabbá tétel jelenthet szervezeti átalakulásokat is (pl. egyes könyvtári szervezetekben az újonnan kinevelődő szakértői réteg intenzívebb bevonását, a gyors eredmény érdekében a túlságosan elméletivé nehezült országos központok karcsúbbá tételét, stb.), de jelentheti az anyagi és szellemi erőforrások ésszerűbb átcsoportosítását olyan ugyancsak országos szervezetek érdekében, amelyek már eddig is sokat tettek a magyar könyvtárak nagytömegű információcserét közvetíteni tudó hálózattá szerveződéséért, s amelyeket tulajdonképpen az említett intézmények -- mint tagok s mint támogatók -- működtetnek (IIF, HUNGARNET).

Ezeknek a központi szervezeteknek lényegében három fontos területen kell összehangolnia a könyvtárak tevékenységét.

- a közös munka által megkívánt közös alapelvek és szabványok kidolgozásának megszervezése, elindítása illetve a későbbiekben végrehajtásuk, megvalósulások összehangolása;
- az ennek érdekében beszerzendő technológia igényfelmérése, meghatározása és egységessé illetve gazdaságossá tétele érdekében a közösen történő beszerzés, karbantartás megszervezése;
- s végül, de nem utolsó sorban a tényleges megvalósítás érdekében kísérleti programok indítása, szervezése, támogatása és befejezésük után az eredmények értékelése, a közösség tagjaival való megismertetése.

Ezekről az alapokról feltétlenül szólnunk kellett, mert ezek nélkül szinte elképzelhetetlen ma már az egyes könyvtárak gépesítését kivitelezni.

4.2.1 Az országos könyvtári hálózat hatásai

Az országos könyvtári hálózat szerkezetének egyre jobban érezhető átalakulása olyan átstrukturálódási folyamatokat indított el, amelynek következményeként az egyes könyvtáraknak együtt s külön-külön is szembe kell nézniük.

- a) Általában véve is azt mondhatjuk, hogy az olvasói igények erőteljes változásának lehetünk tanúi. Csak néhány példát említenék, mert a teljes folyamat feltárása sokkal alaposabb és szélesebb körű vizsgálódást és maga is egy nagyobb lélegzetű tanulmányt igényelne. Elsőként azt említeném meg, hogy az információs adatbázisokban egyben önmagát gerjeszti: a felhasználók, olvasók az információ őrési tömegének tudatában mintegy megkövetelik a számukra fontos információ, adatsor minél biztosabb és minél gyorsabban történő hozzájuk való eljuttatását. Ezt csak a modern információs technológia ismeretében, biztos alkalmazásában és megfelelő honosításával érhetik el a könyvtárak. Olyan szoftverekre, hardverekre van szükségük, amelyek segítségével gyorsan és biztosan végezhetik szolgáltatásaikat és amelyeknek a telepítése minden egyes intézetben azonos vagy rokon technológián alapul (ez természetesen nem jelenti a teljes azonosságot!).

Jelentős mértékben megnövekedett az idegen nyelvű könyvek és folyóiratcikkek iránti igény. Ez önmagában is sokrétű feladatokat ró a könyvtárakra. Pl. feltétlenül szükséges, hogy beszerzési módszereiket és ennek szolgálatába állított szellemi és anyagi eszközeiket e feladat végrehajtása érdekében megváltoztassák. Ez a legkülönfélébb területeket érinti: a Books in Print jellegű CD-ROM-ok beszerzésétől az online történő adatátvételig, rendelésig és az email-ben történő reklamálásig.

- b) Az új feladatok felismerése el kell hogy vezessen a szerepvállalás szükségességének a felismeréséig, ez pedig óhatatlanul szerkezetváltást kell hogy jelentsen. A könyvtár a szolgáltatások számának növekedésével egyben nagyfogyasztóvá válik maga is. Megnövekednek bel- és külkapcsolatai, megváltozik ezek milyensége, stb. Ahhoz, hogy ezeknek a változásoknak megfeleljen, feltétlenül szükséges, hogy olyan eszközök és módszerek is bekerüljenek a könyvtárak falai közé, amelyeket eddig ezen a területen elképzelhetetlennek tartottak. Egyre inkább szükség lesz saját számítógépes szakemberekre például, s ez nem pusztán személyzeti probléma. A számítógépes szakemberekkel együtt egy sajátos számítógépes fejlesztési környezet is bekerül a könyvtárba, s ennek beillesztése a könyvtár hagyományos környezetébe bizony a legtöbb esetben egyáltalán nem zökkenő mentes. A beszerzés egyre inkább magas szintű pénzügyi, elszámolási hozzáértést megkövetelő tevékenységgé válik, s ennek érdekében ugyancsak be kell szerezni a megfelelő eszközöket. Megnövekszik az offline szolgáltatások száma: nagyteljesítményű, hálózatban működő nyomtatók üzemeltetése szintén megfelelő szakértelmet és környezetet igényel. S még a végtelenségig sorolhatnánk: a nagy kölcsönzői és olvasói forgalom miatt az eddig csak áruházakból ismert lopásgátlók felszerelése lesz szükséges; a számítógépek és a számítógépes hálózat folyamatos üzemeltetése olyan eszközöket igényel, mint pl. a szünetmentes áramforrások, tűzjelző berendezések, stb.

- c) Talán itt kell megemlítenünk azt is, hogy a könyvtárak elvárásainak valamint a könyvtárakkal szembeni elvárások gyors változása megköveteli az eddig csak az üzleti szférában használatos módszerek bevezetését is: megfelelő menedzsmentre és marketingre van szükség. Ez ugyancsak a könyvtári környezet változásához vezet: a számítógépes munkahelyek kialakításától a fénymásolók üzemeltetéséig, kiadványszerkesztésig nagyon sokféle dolog tartozhat ide. A könyvtári menedzsmentnek és marketing ma már egyre növekvő szakirodalma van, feltétlenül szükséges e művek tanulmányozása.

4.2.2 Komplex információs rendszerek a könyvtárban.

Az eddigiekben vázoltak előbb-utóbb azt eredményezik, hogy a könyvtárakban olyan információs rendszerek és technológiák jelennek meg, amelyek először csak kiegészítői az oda telepített integrált rendszer szolgáltatásainak, majd egyre fontosabb és mind nélkülözhetetlenebb elemivé válnak a könyvtár egészének. Ennek a fejlődésnek a következményei beláthatatlanok, tudomásul nem vétele viszont minden bizonnyal a könyvtár elcsökevényesüléséhez vezethet.

Az alábbiakban ennek a fejlődésnek néhány elemét sorolnánk fel (minden részletezés nélkül, hiszen mindegyiknek magában is nagy szakirodalma van).

- a) CD-ROM a hálózaton. A CD technológia szinte pár pillanat alatt meghódította a világot. A könyvtárakban azok típusa szerint célszerű különböző típusú alkalmazásuk. A kisebb közművelődési könyvtárakban például célszerűbb egyedi CD-leolvasók üzembe állítása, s a vásárolt CD-ék is másminyenek lehetnek mint egy nagy tudományos könyvtárban. Itt elsősorban faktográfiai adatbázisokra illetve a közművelődésben ugyancsak hasznosnak bizonyult multimédia alkalmazásokra lehet szükség. Az országos szakkönyvtárak esetében feltehetőleg a nagy adatbázisszolgáltatók (pl. Dialog) CD-sorozatainak a beszerzése lehet az elsődleges cél. Az egyetemi könyvtárak esetében pedig kifizetődő lehet a hálózatos alkalmazás, sőt a saját anyag CD-én való elmentése és terjesztése is.
- b) Elektronikus faliújságok. Az információterjesztésnek ez az eszköze egyre népszerűbb: nagyon egyszerű eszköz, amelynek a szolgáltatásait gyorsan el lehet érni egy nagyobb területű (akár országos) hálózatról, s használatát bárki könnyen elsajátíthatja. A könyvtárak esetében azért lehet jelentős szerepük, mert ez lehet az egyik potenciális intézmény, amely képes menedzselni az elektronikus faliújság gyorsan változó adatait.
- c) Metainformációs rendszerek. Az utóbbi pár évben rohamos fejlődésnek indultak: egyre barátságosabb felületet nyújtanak a felhasználóknak az egyre kiismerhetetlenebb világhálózaton való tájékozódásban és adatkeresésben. Az információ felkutatásának és visszakeresésének olyan új eszközeit kínálják, amelyek vélhetően egyre fontosabb válnak a más könyvtársakkal való együttműködésben.

d) Más könyvtárakkal való kommunikáció: ez az egyik olyan terület, amelyik -- érthetően -- talán a legdinamikusabban fejlődik, s máris számtalan alkalmazási területet magába foglal:

- union catalog; a helyileg viszonylag közel található, hasonló intézményekhez tartozó könyvtárak esetében egyre fontosabb, hogy létrehozzanak egy olyan katalógust, amelyben mindegyikük állománya megtalálható, akár a státuszadatokkal együtt. Egyszerűbb formájában lényegében egy lelőhelyjegyzékről van, sokkal fejlettebb formájában pedig a német Verbundokhoz hasonló adatszolgáltató intézmény is kialakítható (ez utóbbi esetben rendkívül fontos a jó és biztonságos hálózat működtetése).
- könyvtárközi kölcsönzés; az elektronikus levelezés, az online szolgáltatások nagyon sok újdotságot hoznak ezen a területen (olyannyira, hogy vélhetően ennek következtében is szükség lesz egy új könyvtárközi szabályzat kidolgozására)
- közös visszakeresési felületek kialakítása két- vagy több könyvtárral; a könyvtári szolgáltatásokat egyre kényelmesebben kiszolgálni tudó hardverek, operációs rendszerek és fejlesztési környezetek, a nyitott rendszereket megvalósítani képes szoftverek lehetővé teszik, hogy a többé-kevésbé hasonló technológiát használó könyvtárak közös szolgáltatásokat fejlesszenek ki, mint amilyen a több könyvtár katalógusában való keresés az egyedi belépések szükségessége nélkül.

e) Full text adatbázisok kialakítása; a különböző tudományos projektek eredményeinek, az alapinformáció és az emberiség közkinccsének mind szélesebb körben való elterjesztése egyre több helyen találunk olyan adatszolgáltató gépeket, amelyeknek nagymennyiségű adatsorok, képek és teljes szövegű adatbázisok találhatóak. Ez utóbbiaknak lehet nagy szerepe a könyvtárakban:

- teljes művek szöveges adatbázisai: guide-ok, jegyzetek, a nemzeti és a nemzetközi kultúra alpművei (Biblia, versek, regények, mesék), újságok évfolyamai;
- folyóiratcikkek szolgáltatása: a folyóiratcikkek iránti megnövekedett keresletet csak oly módon lehet kielégíteni, ha a könyvtárak közös adatbázist hoznak létre, amelyben az országban megtalálható fontosabb tudományos folyóiratok tartalomjegyzékei válnak visszakereshetővé; az adatbázist igénybevevők a nekik szükséges cikkeket megjelölhetik, azok szövegét (természetesen térítés ellenében) faxon vagy fénymásolatban megkérhetik.

4.3 Összefoglaló megjegyzések

Az "egyetlen rendszer" vitát lezárva ma már arra kell törekedni, hogy viszonylag kisszámú, a feladatokhoz jól illeszkedő, kedvező feltételek és garanciák mellett szoftver kerüljön mennél több magyar könyvtárba.

Ezen rendszerek legfontosabb tulajdonságai, hogy rugalmasan alakíthatóak, a felhasználó által definiálható funkciókkal fejleszthetőek, vagyis a rendszer szállítója által állandóan korszerűsített olyan szoftver-eszköz, amely alkalmas a könyvtárban végzett lényeges munkafolyamatok automatizálására és a mindezek következtében létrejövő online katalógus magas szinten való szolgáltatására. Integrálnak a rendszer akkor tekinthető, ha a fent tárgyalt műveletek és szolgáltatások nagy részét egymással automatikusan együttműködő programmodulok végzik, az adatok tömeges gépi úton történő kezelésével. A rendszer nyitottsága ill. felhasználói adaptációk befogadására való képessége az egész rendszernek a helyi viszonyokhoz és igényekhez való alkalmazása miatt kulcsfontosságú, hisz a számítógépes rendszerek legkritikább esetben egykorúak az őket megvásárló könyvtárakkal.

A rendszerek összehangolását megkönnyítendő (1) gyakorlati egyezségekre kell jutni a használni óhajtott magyar karakterkészletet illetően valamint (2) a tényleges adatsere céljainak megfelelő, gyakorlati felhasználásra alkalmas HUMARC ügyében. Tisztázni kell a Nemzeti Könyvtár és mások által nyújtott gépi rekord-szolgáltatás helyzetét és igyekezni kell egy legalább lekérdezési szinten elérhető -- s egyre több könyvtári OPAC-ot magába foglaló -- "központi lelőhelykatalógust" létrehozni, akár valóságos adatbázisban, akár lekérdező felület szintjén. Rövid távon üzembe kell helyezni egy online Nemzeti periodika Adatbázis rendszert, amelyet egyre több könyvtárnak kell online "töltenie" is. Erre épülhetne később a magyarországi föllelhetőségű folyóiratcikkek könyvtárközi rendszere, akár az amerikai UNCOVER mintájára. A metainformációs rendszerek összekapcsolásával föllálló, az egész magyar könyvtári információs szervezetet, mint egyetlen egységes nemzeti információs virtuális világot felmutató rendszer a külvilág számára, mint a hungarológia teljességét képviselő elektronizált struktúra is megjelenik. Ezért meg kell valósítani -- külföldi példák nyomán is (pl. Gutenberg project stb.) -- az elektronikusan elérhető magyar nyelvű vagy magyar vonatkozású szövegek gyűjteményét is (Magyar Elektronikus Könyvtár).

Az új követelményeknek megfelelően át kell alakítani a szakmai képzést az "egyszerű" könyvtárosképzés szintjén is, de főként a könyvtári informatikus képzés keretében. Posztgraduális szinten törekedni kell a speciális rendszergazda, a system's librarian típusú könyvtáros-számítógépes szakemberek kiképzésének megindítására is. A meglévő szakemberállomány rendszeres át- és továbbképzésére is meg kell találni a lehetőségeket, hiszen a kihívás óriási, mivel a "hagyományos, konzervatív" tudást egy új ismerethalmazzal kell összeegyeztetni és -- néha -- összebékíteni...

5. A könyvtárak javasolt számítógép konfigurációja, finanszírozás

5.1 Báziskönyvtárak

5.1.1 Az 5 legnagyobb báziskönyvtár (ld. 7. és 8. sz. melléklet együttesen) számítógép konfigurációja:

Hardware:

- Multiprocesszoros vagy cluster-be köthető rendszer;
- A processzorok közötti kommunikáció legalább 200 Mb / sec;
- Végrehajtási sebességek:

min.	200 MIPS
min.	100 MFLOPS;
- TPC-A (tranzakció per sec) 300
- Memória kapacitás min. 1 GB;
- Disk tárolási kapacitás min. 150 GB;
- 2000 NFS I/O művelet / sec;
- Ethernet, FDDI adapterek;
- X.25 interfész;
- CD-ROM lemezegység;
- 8 mm szalagegység 5 GB;
- 1/2" 9-csatornás szalagegység 6250 BPI sűrűséggel;
- Operátori munkahely;
- Központi laser nyomtató;
- Szünetmentes egység;
- 2 soros interfész az X.25 és TCP/IP szinkron protokollhoz:

sebesség	min.	64 kbit/s
----------	------	-----------
- 2 soros interfész aszinkron protokollhoz (RS-232C):

sebesség	min.	19.2 kbps
----------	------	-----------

Software:

- UNIX operációs rendszer, korlátlan felhasználóval;
- CCITT X.25, X.3, X.28, X.29 támogatás;
- TCP / IP;
- X.400 üzenetkezelő rendszer;
- X.500 rendszer ("telefonkönyv");
- FORTRAN, PASCAL, C, C++ fordítóprogramok;
- NFS rendszer;
- X-WINDOWS;
- MOTIF fejlesztő környezet;
- Relációs adatbáziskezelő rendszer (SQL interfésszel), min. 32 egyidejű felhasználói hozzáféréssel;
- Szöveges adatbáziskezelő rendszer, min. 32 egyidejű felhasználói hozzáféréssel.

A konfiguráció ára:	120,-MFt
A könyvtári rendszer ára:	20,-MFt
Hálózati kapcsológép (router) ára:	4,-MFt
Digitális vonalbérlés (2 Mbit/s) viszonylatonként	8,-MFt/év
Lokális Ethernet hálózat kiépítése:	4,-MFt/2km
15 db. Xterminál, 30 db. PC ára:	11,-MFt

Összesen: 5x167MFt=835,-MFt

5.1.2 További 25 báziskönyvtár számítógép konfigurációja

- Végrehajtási sebességek: min. 80 MIPS,
30 MFLOPS
- (moduláris, multiprocesszoros CPU architektúra amely bővíthető akár 100 MFLOPS teljesítményre)
- Memória kapacitás: min. 128 Mbyte
(bővíthetőség akár 1 Gbyte-ig)
- - Disk tárolási kapacitás: min. 20 Gbyte (SCSI interfész)
(bővíthetőség akár 100 Gbyteig)
- CD-ROM lemezegység;
- 8 mm szalagegység: min. 5 Gbyte
- Hálózati interfészek:
- Ethernet interfész
- 2 soros interfész az X.25 és TCP/IP szinkron protokollhoz:
sebesség min. 64 kbit/s
- 2 soros interfész aszinkron protokollhoz (RS-232C):
sebesség min. 19.2 kbps

Software:

- UNIX operációs rendszer, korlátlan felhasználóval;
- CCITT X.25, X.3, X.28, X.29 támogatás;
- TCP / IP;
- X.400 üzenetkezelő rendszer;
- X.500 rendszer ("telefonkönyv");
- FORTRAN, PASCAL, C, C++ fordítóprogramok;
- NFS rendszer;
- X-WINDOWS;
- MOTIF fejlesztő környezet;
- Relációs adatbáziskezelő rendszer (SQL interfésszel),
min. 32 egyidejű felhasználói hozzáféréssel;
- Szöveges adatbáziskezelő rendszer,
min. 32 egyidejű felhasználói hozzáféréssel.

A konfiguráció ára:	25,-MFt
A könyvtári rendszer ára:	10,-MFt
Hálózati kapcsológép (router) ára:	2,5MFt
Digitális bérelt vonal (2 Mbt/s) viszonylatonként:	8,-MFt/év
Lokális Ethernet hálózat kiépítése:	2,-MFt/1km
10 db. X terminál, 20 db. PC ára:	7,-MFt

Összesen: 25x54,5MFt=1.363,-MFt

5.2 További felsőoktatási, megyei, nagyobb szakirodalmi és városi könyvtár számítógép konfigurációja:

I. 1 db. server számítógép

- Végrehajtási sebességek: min. 50 MIPS,
5 MFLOPS
- Memória kapacitás: min. 48 Mbyte
- Disk tárolási kapacitás: min. 4 Gbyte (SCSI interfész)
- CD-ROM lemezegység;
- 8 mm szalagegység: min. 5 Gbyte
- Hálózati interfészek:
- Ethernet interfész
- 2 soros interfész az X.25 és TCP/IP szinkron protokollhoz:
sebesség min. 64 kbit/s
- 2 soros interfész aszinkron protokollhoz (RS-232C):
sebesség min. 19.2 kbps

Software:

- UNIX operációs rendszer, korlátlan felhasználóval;
- CCITT X.25, X.3, X.28, X.29 támogatás;
- TCP / IP;
- X.400 üzenetkezelő rendszer;
- X.500 rendszer ("telefonkönyv");
- FORTRAN, PASCAL, C, C++ fordítóprogramok;
- NFS rendszer;
- X-WINDOWS;
- MOTIF fejlesztő környezet;
- Relációs adatbáziskezelő rendszer (SQL interfésszel),
min. 8 egyidejű felhasználói hozzáféréssel;
- Szöveges adatbáziskezelő rendszer,
min. 8 egyidejű felhasználói hozzáféréssel.

II. 2 db. workstation számítógép

- Végrehajtási sebességek: min. 28 MIPS,
4 MFLOPS
- (moduláris, multiprocesszoros CPU architektúra amely bővíthető akár 100 MFLOPS teljesítményre)
- Memória kapacitás: min. 32 Mbyte
- Disk tárolási kapacitás: min. 2 Gbyte (SCSI interfész)
- 3.5 inch 1.44 Mbyte floppy egység;
- Display min. 1152 * 900-as felbontású színes

- Ethernet interfész

Software:

- UNIX operációs rendszer, korlátlan felhasználóval;
- TCP / IP;
- X-WINDOWS;
- MOTIF fejlesztő környezet;

A konfiguráció ára (I. + II.): 5,-MFt

A könyvtári rendszer ára: 10,-MFt

Hálózati kapcsológép (router) ára: 2,5MFt

Digitális bérelt vonal (64 Kbit/s) viszonylatonként: 1,2MFt/év

Lokális Ethernet hálózat kiépítése: 1,-MFt/500m

5 db. X-terminál, 10 db. PC ára 3,5MFt

Összesen: 160x23,2MFt=3.712,-MFt

5.3 További 270 könyvtár számítógép konfigurációja:

- Végrehajtási sebességek: min. 50 MIPS,
5 MFLOPS
- Memória kapacitás: min. 48 Mbyte
- Disk tárolási kapacitás: min. 4 Gbyte (SCSI interfész)
- CD-ROM lemezegység;
- 8 mm szalagegység: min. 5 Gbyte

- Hálózati interfészek:
- Ethernet interfész
- 2 soros interfész az X.25 és TCP/IP szinkron protokollhoz:
sebesség min. 64 kbit/s
- 2 soros interfész aszinkron protokollhoz (RS-232C):
sebesség min. 19.2 kbps

Software:

- UNIX operációs rendszer, korlátlan felhasználóval;
- CCITT X.25, X.3, X.28, X.29 támogatás;
- TCP / IP;

- FORTRAN, PASCAL, C, C++ fordítóprogramok;
- NFS rendszer;
- X-WINDOWS;
- MOTIF fejlesztő környezet;
- Relációs adatbáziskezelő rendszer (SQL interfésszel),
min. 8 egyidejű felhasználói hozzáféréssel;
- Szöveges adatbáziskezelő rendszer,
min. 8 egyidejű felhasználói hozzáféréssel.

A konfiguráció ára:	3,-MFt
A könyvtári rendszer ára:	1,2MFt
Hálózati csatolóeszköz ára:	0,3MFt
Digitális bérelt vonal (19,2Kbit/s) viszonylatonként:	0,3MFt/év
Lokális Ethernet hálózat kiépítése:	0,4MFt/200m
2 db. X-terminál, 5 db. PC ára:	1,5MFt

Összesen: 270x6,2MFt=1.809,-MFt

Az összes könyvtár teljes fejlesztési költsége a fenti vonatkozásban:

7.719,-MFt.

FÜGGELÉK, 1.
Ad. 1.2.

Az Országos Szakirodalmi Információs Rendszer magintézményei

(javaslat)

- Állatorvostudományi Egyetem Központi Könyvtára *
- Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára *
- Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára *
- Debreceni Agrártudományi Egyetem Központi Könyvtára
- Debreceni Orvostudományi Egyetem Központi Kenézy Könyvtára
- Egyetemi Könyvtár *
- Erdészeti és Faipari Egyetem Központi Könyvtára
- Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtára *
- Gödöllői Agrártudományi Egyetem Központi Könyvtára *
- Janus Pannonius Tudományegyetem Könyvtára *
- József Attila Tudományegyetem Központi Könyvtára *
- Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Központi Könyvtára
- Kossuth Lajos Tudományegyetem. Egyetemi és Nemzeti Könyvtár *
- Központi Statisztikai Hivatal. Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat *
- Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Központi Könyvtára
- Magyar Iparművészeti Főiskola. Könyvtár és Információs Központ *
- Magyar Képzőművészeti Főiskola Könyvtára
- Magyar Testnevelési Egyetem Központi Könyvtára
- Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára *
- Miskolci Egyetem Központi Könyvtára *
- Országgyűlési Könyvtár *
- Országos Mezőgazdasági Könyvtár *
- Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár *
- Országos Orvostudományi Információs Intézet és Könyvtár *
- Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum *

Országos Széchényi Könyvtár*

Pannon Agrártudományi Egyetem Központi Könyvtára

Pécsi Orvostudományi Egyetem Központi Könyvtára*

Semmelweis Orvostudományi Egyetem Központi Könyvtára*

Szentgyörgyi Albert Orvostudományi Egyetem Központi Könyvtára*

Veszprémi Egyetem Központi Könyvtára*

* Az Előzetes rendszerterv, II. r. 7. mell. "Leggyakrabban keresett könyvtárak jegyzékén" szerepel

A retrospektív konverzió
(modell hazai feldolgozással történő, közös felhasználási céllal történő munkamenetre)

- A retrospektív konverzió könyvtártechnológiai szabályainak megállapítása a rendszeren belül (a minimális adatmennyiség meghatározása; az alkalmazott karakterkészlet meghatározása; a források rangsorolása), önálló intézmény felállítása az adatbevitelre:
számítástechnikai szakember, katalogizáló szakemberek* (az adatbevitel kijelölésére és ellenőrzésére), adatrögzítők,
- a könyvtárak katalógusai alapján a külföldi bibliográfiai egységek behasonlítása külföldi adatbázisokba (online és CDROM), adatátvitel, adattranszformálás a hazai szabályok szerint (a találat nélküli tételek feldolgozása az alábbiak szerint),
- a könyvtárak katalógusai, ill. a nemzeti bibliográfiák szerint a hazai impresszum feldolgozása** Adatrögzítés HUNMARC formátumban ISIS, vagy hasonló rendszerű adatbázisba, OCR technika kombinációjával,
- a retrospektív konverzióval készülő rekordok terjesztése mágneses adathordozón, hogy a könyvtárak ezeket állományukba hasonlítva saját adatbázisukat a releváns rekordokkal feltölthessék. Találat esetén a központnak visszajeleznék, ahol adatbázist építenek a feldolgozott rekordokból a lelőhelyek nyilvántartásával mindaddig, amíg vagy a retrospektív konverzió munkája befejeződik, vagy a központi lelőhely katalógus egy közös adatbázisban való működtetése feleslegessé válik.

* A rendszerszervező, katalogizáló és ellenőrző szakemberek munkája abban az esetben is szükséges, ha külföldi cég a megbízott, vagy ha egyedi könyvtár a megbízó. A közösen működtetett hazai cég alkalmazásával egy szakértői csoport alakulhat ki, amely a munka következetes és egyöntetű elvégzését biztosítja.

** A hazai kiadású dokumentumok bibliográfiai csereformátumú átvétele a külföldi adatbázisokból nem gazdaságos. Az LC adatbázisa 1991-ben 23 ezer, az OCLC adatbázisa 1994-ben 63 ezer rekordot tartalmazott.

FÜGGELÉK, 3.

Ad. I.7.

A hatályos könyvtári, dokumentációs szabványok jegyzéke

A formai feltárás szabványai

MSZ 3424/1-16

Bibliográfiai leírás. [Dokumentumtípusonként]

MSZ 3440/1-5

A bibliográfiai leírás besorolási adatai. Fogalommeghatározások. Személyek nevei. Testületek neve. Címek. Földrajzi nevek

MSZ 3493-82

Bibliográfiai tételek besorolási szabályai

MSZ 3401-81

Bibliográfiai tételek betűrendbe sorolásának szabályai

MSZ 3423/1-3

Leíró katalógusok bibliográfiai tételeinek szerkesztése. Általános előírások. Könyvek. Időszaki kiadványok

MSZ 3394-88

A cirill betűk transliterációja latin betűkre (= ISO 9)

ISO 233-84

Transliteration of Arabic characters into Latin characters

ISO 259-84

Transliteration of Hebrew

ISO DIS 843

Transliteration of Greek characters into Latin characters

ISO DIS 2805

Transliteration of alphabets of non-Slavic languages ... using Cyrillic characters

ISO DIS 3602

Transliteration of Japanese

ISO 7098

Romanization of Chinese

MSZ 3563-80

Könyvek nemzetközi azonosító száma (ISBN)

MSZ 3567-87

Időszaki kiadványok és sorozatok nemzetközi azonosító számozása (ISSN)

MSZ 3422-85

Szavak és szókapcsolatok rövidítése a bibliográfiai leírásban

MSZ 3400-77

Nyelvek kódjai

MSZ ISO 3166-92
Országnevek kódjai

A tartalmi feltárás szabványai

MSZ 3418-87
Magyar nyelvű információkereső tezauruszok szerkezete, részei és formái (= ISO 2788-86)

MSZ 16500-16599
Egyetemes Tizedes Osztályozás. Teljes kiadás

A bibliográfiai adatsere szabványai, szabályozása

MSZ 193/1-83
Mágnesszalagos bibliográfiai adatsere formátuma. A rekordok szerkezete (= ISO 2709-81)

MSZ 7806/1-87
Adatállományok szerkezete és címzése. Adatállomány 12,7 mm-es mágnesszalagon (= ISO 1001-86)

MSZ 7806/2-88
Adatállományok szerkezete és címzése. Adatállomány hajlékony mágneslemezen (= ISO 7665-83)

MSZ 9212/1-86
Számítástechnikai kódrendszerek. 7 bites kód (= ISO 646-83)

MSZ 7795/3-92
Számítástechnikai karakterkódok. A grafikus karakterek magyar referenciakészlete

ISO 6630-86
Bibliographic control characters

ISO DIS 5426/1-2
Extension of Latin alphabet coded character set for bibliographic information interchange

IBM Code page 870
Character set, Latin 2. Multilingual

PC/DOS 437
Character set

PC/DOS 852
Character set

UNICODE
The Unicode standard : Worldwide character encoding. Reading, etc. : Addison-Wesley, 1990-

HUNMARC
HUNMARC : a bibliográfiai rekordok adatsere formátuma : tervezet. Bp. : OSZK, 1993.

Tárgyszójegyzék

A különböző típusú könyvtárak az indexelést más-más mélységben végzik, ezért a tárgyszócsalád három egymásra épülő jegyzék kialakításával készüljön.

A legrészletesebb kb. 100-120 ezer lexikai egységből álljon utalótételek nélkül, amely mélyebb indexelést biztosít. A második szint - a fentiből kivont generikusabb tárgyszavak - kb. 30 ezer lexikai egységből áll. A harmadikat 400-500 leggenerikusabb tárgyszó alkotja, amely szint kisebb könyvtárak számára bárhol átfogó indexelésre való, egyben betölti az ún. összekötő nyelv szerepét is, így a könyvtárközi adatcsere egyik eszköze is egyben.

Valamennyi lexikai egység tartalmazza a

- tárgyszót,
- értelmezőjét,
- szinonima kapcsolatait mindkét irányú utalásokkal (L és H),
- a szakcsoportok (tudomány, tudományág) kódjait,
- idegennyelvű ekvivalenseket (fakultatíve),
- megjegyzést (helyi használatra)
- LM (lásd még) utalásokat bármely nem szinoním relációk jelölésére.

A legrészletesebb, az első szint háttérében állnak a már részben elkészült szaktézauszok. Biztosítani kell, hogy e szaktézauszok általánosabb deszkriptorai bekerüljenek a tárgyszójegyzékbe. Így felülről lefelé és vissza teljes mértékű kompatibilitás érhető el, sőt szoros egymásra épülés.

A helyet, időt kifejező tárgyszavak bármely szinten kivételesen kapnak helyet, képzésük szabályokkal biztosítható. Ugyanúgy szakmai rendszertanokba foglalt nevek (pl. növények, állatok) megfelelő hivatkozást kapnak (pl. ragadozók X rendszertan szerint; váltakozó fényű csillagok Y csillagkatalógus szerint).

A tárgyszavak mindhárom szinten két különböző szerkezeti részbe kerülnek. Egy alfabetikus szótári részbe, amely tartalmazza az utalásokat is. A szakcsoportos rész csak a tárgyszavakat (értelmezővel) rendszerezi tematikai rendben. Egy tárgyszó több szakcsoportban is szerepelhet.

A tárgyszavakhoz használati szabályok tartoznak. Ezeket egyszerű szintaktikai szabályokból egymásra épülve kell kidolgozni bonyolultabb indexelési eljárásokig.

Elsőként a kb. 100 ezres részletező lista készítendő el, felhasználva a már részben meglévő hazai eredményeket és kezdeményeket, valamint a külföldi általános tárgyszójegyzékeket.

FÜGGELÉK, 5.
Ad I.8.1.

A könyvtári szoftverekkel szemben támasztott részletes követelmények

Az adatbázis építésének jellemző szükségletei

1. Fix és változó hosszúságú adatmezők és rekordok kezelése.
2. Rekord- és adatmezőkapcsolatok kezelése, nyilvántartása; mezőkapcsolatok rekordon belüli és rekordok közötti kezelése.
3. Adatisméltódések kezelése (mező és almező ismétlődések külön-külön és együttesen).
4. Egy rekordon belül változó hosszúságú, változó nevű és változó funkciójú mezők kezelése.
5. Adatátalakíthatóság, adatredukálhatóság.
6. Szintaktikai ellenőrzések (adattartalom-, előfordulás-, kötelezőség, feltételek ellenőrzése).
7. Könyvtári jelkészlet kezelése (input, megjelenítés, rendezés /sort/).
8. Speciális jelek/jelsorozatok kezelése (tiltott jelek; rendezéskor figyelembe nem veendő, vagy elhagyandó jelek).
9. Különféle input-fajták kezelése (saját adatbevitel; osztott katalogizálás; külső rendszerek outputjának átvétele).
10. Osztott katalogizálás (átmeneti fájl kezelése, azonos idejű eléréssel; a bevitel származásának nyilvántartása; a beviteli formátum átszerkeszthetősége)
11. Authority-fájlok, szótárfájlok kezelése, időszakokra érvényes állapotok megőrzése.
12. Az ISO 2709-es szerkezetű és különböző MARC-formátumban szervezett inputok - outputok fogadása és előállítása.
13. Karbantartás/aktualizálás.
14. Módosítások/javítások biztosítása (adatmódosítás; az adatok időbeli változásainak nyilvántartása, tárolása).
15. Az adathozzáférés szempontjainak kezelése (jogosultság, közölhetőség).
16. Az adatbázist jellemző statisztika kezelése.

Működési követelmények

1. Menütechnika.
2. Keresési technika
 - 2.1 Keresés bármely mezőben, bármely időintervallum szerint,
 - 2.2 Keresés szótár alapján és szabad szöveg szerint,

- 2.3 Keresés operátorokkal,
- 2.4 String-keresés (csonkolás jobbról és balról),
- 2.5 Keresési startégia lépíthetősége,
- 2.6 A keresett profilok tárolhatósága újrafelhasználáshoz,
- 2.7 Keresés az adatok közötti kapcsolatok alapján, automatikusan.

3. Információkereső nyelvek kezelése

- 3.1 Különböző mezőtípusok biztosítása,
- 3.2 Indexelési lehetőség az input-mezők szövegében,
- 3.3 Bármely mező-típus állományból szótár kialakíthatósága,
- 3.4 A szótárba új - mezőkben nem szereplő - tételek felvétele,
- 3.5 A szótár szavai - az egyes mezőtartalmak - közötti kapcsolatok kezelése a vonatkozó dokumentációs szabványok szerint,
- 3.6 A szótár állományán belüli módosítások lehetősége (authority fájl, tezaurusz fájl kezelése).

4. Az online hozzáférés működése

- 4.1 Adatbázis szolgáltatás (teljes, ill. növekmény),
- 4.2 Kétirányú kommunikáció,
- 4.3 Fájl-transzfer,
- 4.4 Felhasználói profil alapján automatikus állományátvitel,
- 4.5 Rekord-letöltés (találati halmazok, vagy kereső profilok alapján),
- 4.6 Hozzáférési statisztika, időmérés.

5. Batch szolgáltatások

- 5.1 A megjelenítés formája szerint (belső formátum: szerkesztett formátum),
- 5.2 A megjelenítés funkciója szerint (jegyzék/lista; szerkesztett kiadvány; katalóguscédula; szelektív információszolgáltatás),
- 5.3 Az előállítás módja szerint (mágnesszalag; hajlékony mágneslemez; lézerlemez; nyomtatás).

6. Statisztikák az adatbázis jellemzőiről, használatáról

7. Adminisztráció (news) készítése, közlése.

FÜGGELÉK, 6.
Ad. I.9.

A könyvtári tematikát kiegészítő, javasolt informatikai tantárgyak ismertetés

a) Matematikai logika

b) Tervezés általában. Részei:

- A rendszerelemzés és -szervezés alapjai. Célja: az adatbázisrendszerek tervezéséhez, ill. alkalmazásához felhasználható rendszerelemzési és -szervezési alapismeretek oktatása (az adatmodellezés kivételével), különös tekintettel a dokumentációs és könyvtári adatbázisokra.
- Dokumentációs és könyvtári adatmodellezés. Célja: a dokumentációs és könyvtári adatbáziskezelő rendszerek tervezéséhez alkalmazható koncepcionális szintű ETK és objektumorientált adatmodellezési módszerek ismertetése és gyakoroltatása, elsősorban annak érdekében, hogy az információkereső rendszerek adatbázisait kezelő kereskedelmi forgalomban kapható rendszerek megítéléséhez biztosítson megfelelő háttérrel.
- A könyvtári adatsereformátum és szerepe a gépesítésben. Célja: az adatsereformátum rekordszerkezetének megismerése az integrált könyvtári rendszerek, különös tekintettel a nyilvános online katalógus modulok adaptálásához.
- Tárgyszavas és deskriptoros információkereső nyelvek szerkezete és tervezése. Célja: elsősorban az online adatbázisrendszerekben használt természetes nyelvű információkereső nyelvek szótárainak (a tárgyszójegyzékeknek és tezauruszoknak) a manuális és programmal támogatott szerkesztési technikáját ismertetni.

c) Gépesítés, adatbázisrendszerek. Részei:

- Könyvtárgépesítés. Célja: működő automatizált könyvtári/dokumentációs adatbáziskezelő rendszerek ismertetése és használatuk gyakorlása.
- Integrált könyvtári rendszerek. Felépítés és alkalmazási gyakorlat. Célja: adott könyvtári rendszer alapján az integrált könyvtári rendszerek szerkezeti kérdéscinck vizsgálatát és használatának gyakorlása.

d) Hálózatok, navigáció és keresés. Részei:

- Számítógépes hálózati ismeretek. Célja: a számítógépes *nagyterületű hálózatok* alapfogalmainak és szolgáltatásainak, eszközeinek megismerése és a hálózaton való navigációnak az elsajátítása. Az elektronikus könyvtár használata.
- *Online referenz szolgáltatás*. Keresés adatbázisokban. Célja: a kereskedelmi szolgáltatók által kínált adatbázisokból történő információvisszakeresés módszereinek elsajátítása. Keresőkép- és profilszerkesztés.

e) Nagyobb intelligenciájú rendszerek. Részei:

- Navigáció a mesterséges intelligenciaalapú rendszerekben. Célja: a szakértői rendszerekben, mesterséges intelligenciaalapú rendszerekben lejátszódó navigációs műveletek elméletének megismerése és néhány elvi megoldási módja, különös tekintettel a statisztikai osztályozásra és információkeresésre.
- Szakértői rendszerek. Célja: adott szakértői rendszer alapján a szakértői rendszerek szerkezetének és használatának gyakorlása.

A jelenlegi számítógépes ellátottság

(Sorrend a "Könyvtári Címjegyzék" szerint)

Intézmény	PC-286	PC-386	PC-486	PC-egyéb	Multi médiás	CD-ROM	CD-torony	Középgép	Tipus
<i>Nemzeti könyvtár</i>									
Országos Széchényi Könyvtár (Budapest)	40	30	2	0	0	2	1	1	IBM 9221/150;
<i>Felsőoktatási könyvtárak</i>									
Allamigazgatási Főisk. Könyvtár és Dok. Közp. (Budapest)	0	0	10	0	0	1	0	0	
Állatorvostudományi Egy. Központi Könyvtára (Budapest)	4	7	4	0	0	1	0	0	
Bárczi G. Gyógy. Tanárk. Főisk. Könyvtára (Budapest)	1	0	1	0	0	0	0	1	SUN SPARC Station 2;
BKE Központi Könyvtára (Budapest)	20	3	7	0	1	2	2	3	Micro VAX 3500; VAX 6410; SUN SPARC 10;
BME Központi Könyvtára (Budapest)	20	7	1	0	2	2	0	2	VAX 6000-410; MicroVAX 3300;
Csokonai V. M. Tanítók. Főisk. Könyvtára (Kaposvár)	2	1	0	0	0	2	0	0	
DATE Központi Könyvtára (Debrecen)	13	3	4	0	1	2	0	0	
DATE Állatteny. Főisk. Kar Könyvtára (Hódmezővásárhely)	23	28	2	0	0	1	0	0	
DOTE Kenézy Könyvtár (Debrecen)	4	8	2	10	2	5	0	1	SUN 630 MP;
Debreceni Ref. Teol. Akadémia Szakkönyvtára (Debrecen)	1	3	0	0	0	0	0	1	SUN SS 10;
Egyetemi Könyvtár (Budapest)	9	7	2	0	0	2	0	0	
Eötvös J. Tanítók. Főiskola Könyvtára (Baja)	0	4	2	0	0	0	0	0	
ELTE BTK Központi Könyvtára (Budapest)	4	16	0	0	0	12	0	1	IBM RS 6000/370;
ELTE Tanárképző Főiskolai Kar (Budapest)	9	0	3	0	0	0	0	0	
Eszterházy K. Tanárk. Főisk. Közp. Könyvtára (Eger)	0	6	1	0	2	10	0	6	SUN SparcStation 10; SUN Sparc Classic; NCD X-Terminál;
Gépipari és Automat. Műsz. Főisk. Könyvtára (Kecskemét)	1	5	0	0	0	1	0	0	
GATE Központi Könyvtár (Gödöllő)	4	21	1	0	0	2	0	1	SUN SPARC 10;
GATE Mfg. Főiskolai Kar Könyvtára (Gyöngyös)	0	1	0	0	1	0	0	0	
Hajdúböszörményi Óvóképző Főisk. Könyvtára (Hajdúböszörmény)	0	1	0	0	1	0	0	0	
JATE Központi Könyvtára (Szeged)	10	18	0	0	0	4	0	1	SUN SPARC Classic;

Intézmény	PC-286	PC-386	PC-486	PC-cgéb	Multi médias	CD- ROM	CD- torony	Közép- gép	Típus
Kandó K. Műszaki Főisk. Központi Könyvtára (Budapest)	0	6	1	0	0	1	0	0	
KÉE Központi Könyvtár (Budapest)	2	1	6	0	2	2	0	0	
KÉE Kertészeti Főiskolai Kar Könyvtára (Kecskemét)	0	1	0	0	0	0	0	0	
KLTE Egyetemi és Nemzeti Könyvtár (Debrecen)	10	8	4	0	5	4	0	3	SUN Sparc Server 670; DEC Station 5000/133;
Könyvüipari Műszaki Főisk. Közp. Könyvtára (Budapest)	2	1	0	0	0	1	0	0	
Kőrösi Cs. S. Főiskola Könyvtára (Békéscsaba)	1	2	0	0	0	0	0	2	SUN Workstation;
Külkereskedelmi Főiskola Könyvtára (Budapest)	1	8	1	0	0	1	0	0	
Liszt F. Zeneművészeti Főisk. Közp. Könyvtár (Budapest)	3	1	0	0	0	0	0	0	
Magyar Iparművészeti Főiskola (Budapest)	2	1	0	0	0	0	0	0	
Magyar Képzőművészeti Főisk. Könyvtára (Budapest)	1	2	0	0	0	0	0	0	
Magyar Testnevelési Egyetem Könyvtára (Budapest)	4	2	0	0	1	1	0	6	SUN SPARC 2000; SUN SPARC Classic; SUN ELC;
Miskolci Egyetem Központi Könyvtára (Miskolc)	5	20	1	4	1	3	0	1	IBM RS 6000;
Miskolci Egy. Dunaújv. Főisk. Kar Könyvtára (Dunaújváros)	0	4	0	0	0	1	0	2	VAX;IBM;
Országos Rabbiképző Int. Könyvtára (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Haynal I. Egészségtud. Egy. Központi Könyvt. (Budapest)	0	1	0	0	0	1	0	0	
Haynal I. ETE Egészs. Főisk. K. Közp. Könyvt. (Budapest)	0	1	0	0	0	1	0	0	
Pannon ATE Központi Könyvtára (Keszthely)	2	2	0	0	0	1	0	1	Micro VAX 3100-90;
Pannon ATE Mezőgazdaságtud. Kar Könyvtára (Mosonmagyaróvár)	1	0	0	0	0	1	0	0	
Pázmány P. Kat. Egyetem BTK Könyvtára (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Pénzügyi és Számvit. Főisk. Központi Könyvt. (Budapest)	10	2	0	0	0	0	0	0	
Rendőrtisztai Főiskola Könyvtára (Budapest)	2	1	0	0	0	1	0	0	
SOTE Központi Könyvtára (Budapest)	2	3	18	0	17	0	1	1	IBM RISC 6000/370;
Széchenyi I. Főiskola Központi Könyvtára (Győr)	5	2	2	0	0	1	0	0	
Színház- és Filmműv. Főisk. Könyvtára (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ybl M. Műszaki Főiskola Könyvtára (Debrecen)	0	1	1	0	0	0	0	0	
Zrínyi M. Katonai Akad. Tudományos Könyvtár (Budapest)	4	4	0	0	2	1	0	0	
<i>Szakkönyvtárak</i>									
ACSI Logisztika Rt. Információs Csoport (Budapest)	0	4	2	0	0	1	0	3	COMPAQ PROLINEA;
BKE Vezetőképző Intézet Szakkönyvtára (Budapest)	0	5	0	0	0	1	0	0	

Intézmény	PC-286	PC-386	PC-486	PC- egyéb	Multi médias	CD- ROM	CD- torony	Közép- gép	Tipus
Dunamelléki Ref. Egyházker. Rádáv Gyűjt. (Budapest)	1	3	1	0	0	0	0	0	
Főszékesegyházi Könyvtár (Kalocsa)	1	1	2	0	1	1	0	0	
Hadtudományi Könyvtár (Budapest)	2	1	0	0	0	0	0	0	
Heim P. Gyermekkórház Orvosi Könyvtára (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Hírközlési Központi Szakkönyvtár (Budapest)	0	5	2	2	2	1	0	0	
Iparművészeti Múzeum Könyvtára (Budapest)	0	1	1	0	0	0	0	0	
KOPINT-DATORG Rt. Könyvtára (Budapest)	0	454	15	0	10	2	0	4	DG Avilion 5225; 4625; DEC 5000; UNISYS;
KGI Orsz. Környezetvéd. és V. Szakkönyvtár (Budapest)	2	4	1	0	0	0	0	0	
Közlekedési Múzeum Könyvtára (Budapest)	3	1	0	0	0	0	0	0	
Közlekedéstud. Int. Rt. Könyvtára (Budapest)	2	5	0	0	0	1	0	0	
KSH Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat (Budapest)	22	2	0	0	0	1	0	0	
LRI Repülőtéri Tájékoztató Iroda (Budapest)	0	2	2	0	0	1	0	0	
Országos Földtani Szakkönyvtár (Budapest)	1	0	1	0	0	1	0	1	VAX 3800;
Magyar Nemzeti Bank Szakkönyvtára (Budapest)	6	2	1	0	0	1	0	0	
Magyar Orsz. Levéltár Központi Könyvtára (Budapest)	1	2	1	0	0	0	0	0	
Magyar Szabványügyi Hivatal (Budapest)	12	15	0	0	0	3	0	0	
MSZP Politikatörténeti Intézet Könyvtára (Budapest)	1	1	0	0	0	0	0	0	
MTA Könyvtára (Budapest)	25	11	4	0	1	7	0	2	VAX 4000-200; IBM-9377;
MTA Allatorvostud. Kut. Könyvtára (Budapest)	1	1	1	0	1	1	0	0	
MTA Atommagkutató Int. Könyvtára (Debrecen)	1	0	0	0	0	0	0	1	SUN SS 10;
MTA Bányászati Kémiai Kut. Könyvtára (Miskolc)	0	0	0	0	0	0	0	0	
MTA Csillagászati Kut. Könyvtára (Budapest)	1	1	0	0	0	0	0	0	
MTA CSKI Napfizikai Obszerv. Könyvtára (Debrecen)	0	1	0	0	1	0	0	0	
MTA Földrajztudományi Kut. Könyvtára (Budapest)	0	2	0	0	0	0	0	0	
MTA Geokémiai Kutatólabor. Könyvtára (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	
MTA Irodalomtudományi Int. Könyvtára (Budapest)	2	0	0	0	0	0	0	0	
MTA Izotópkutató Int. Könyvtára (Budapest)	0	0	2	0	0	1	0	0	
MTA KFKI ATKI Könyvtár (Budapest)	3	2	0	0	0	0	0	0	
MTA Kísérleti Orvostud. Kut. Könyvtára (Budapest)	1	1	0	0	0	1	0	0	
MTA Közgazdaságtudományi Int. Könyvtára (Budapest)	4	1	0	0	0	0	0	1	SUN SS 10;

Intézmény	PC-286	PC-386	PC-486	PC- egyéb	Multi médias	CD- ROM	CD- torony	Közép- gép	Típus
MTA KKKI Könyvtára (Budapest)	1	0	0	0	0	0	0	1	IBM RISC 6000;
MTA Kutatás- és Szervezetilemző Intézet (Budapest)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Magyar Földrajzi Társaság (Budapest)	1	0	0	0	0	0	0	0	
MTA Matematikai Kut. Könyvtára (Budapest)	2	1	0	0	0	0	0	0	
MTA Mezőgazdasági Kut. Könyvtára (Martonvásár)	0	1	0	0	0	0	0	0	
MTA Műszaki Fizikai Kut. Könyvtára (Budapest)	61	30	7	2	0	2	0	1	SUN IPX;
MTA Néprajzi Kut. Könyvtára (Budapest)	7	6	0	0	0	0	0	0	
MTA Növényvédelmi Kut. Könyvtára (Budapest)	1	0	1	0	1	0	0	0	
MTA ÖBKI Magyar Dunakutató Áll. Könyvtára (Göd)	0	0	0	0	0	0	0	0	
MTA Politikai Tudományok Int. Könyvtára (Budapest)	16	4	8	0	0	1	0	0	
MTA Pszichológiai Int. Könyvtára (Budapest)	1	0	0	0	0	0	0	0	
MTA SZTAKI Könyvtár (Budapest)	3	1	0	1	1	2	0	0	
MTA Talajtani és Agrokém. Kut. Könyvtára (Budapest)	7	8	2	0	0	1	0	1	IBM RISC 6000;
MTA Társadalmi Konflikt. Kut. Könyvtára (Budapest)	1	0	0	0	0	0	0	0	
MTA Zenetudományi Int. Könyvtára (Budapest)	0	2	0	0	0	0	0	0	
MALEV Szakkönyvtár (Budapest)	0	16	9	0	0	3	0	0	
MÁV Dokumentációs Központ (Budapest)	0	7	0	0	0	1	0	0	
MÁV Rt. Vezérgazgatóság Szakkönyvtára (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nemzeti Szakképzési Int. Könyvtára (Budapest)	2	0	1	0	0	1	0	0	
Néprajzi Múzeum Könyvtára (Budapest)	5	8	1	0	2	0	0	3	DEC AXP 3000/300L;
Országgyűlési Könyvtár (Budapest)	7	35	1	0	0	2	0	0	
Országos Idegennyelvi Könyvtár (Budapest)	7	7	3	0	0	0	0	0	
Orsz. Korányi Tbc és Pulm. Int. Könyvtára (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Orsz. Meteorológiai Szolgálat Könyvtára (Budapest)	1	0	0	0	0	0	0	0	
Országos Mezőgazdasági Könyvtár (Budapest)	4	4	7	5	1	3	0	1	MicroVAX II.;
OMIKK (Budapest)	29	36	36	0	0	4	1	2	IBM RISC 6000/580; IBM RISC 6000/380;
Orsz. Orvostudományi Inf. Int. és Könyvtár (Budapest)	0	2	0	0	0	1	0	0	
Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (Budapest)	10	20	1	1	0	1	0	0	
Orsz. Pszichiátriai és Neur. Int. Könyvtár (Budapest)	0	1	0	0	0	1	0	0	
Orsz. Reumatológiai Int. Orv. Szakkönyvtár (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	
OTH Szabadalmi Tár és Könyvtár (Budapest)	4	3	3	0	0	9	0	0	

Intézmény	PC-286	PC-386	PC-486	PC-egyéb	Multi médiás	CD-ROM	CD-torony	Közép-gép	Tipus
Országos Traumatológiai Int. Könyvtára (Budapest)	1	0	0	0	0	0	0	0	
OSZK KMK Könyvtártud. Szakkönyvtár (Budapest)	5	2	0	0	0	1	0	0	
Papíripari Kut. Kft. Műszaki Tájékozt. Sz. (Budapest)	2	1	0	0	0	0	0	0	
SZÁMALK Szociális Alapítvány Könyvtára (Budapest)	2	0	0	0	0	0	0	0	
Szépművészeti Múzeum Könyvtára (Budapest)	0	0	7	0	0	0	0	0	
Szövetkezeti Kutató Int. Könyvtára (Budapest)	1	1	0	0	0	0	0	0	
Tiszántúli Ref. Egyházker. Nagykönyvtára (Debrecen)	0	10	0	0	0	0	0	1	SUN SS 10;
<i>Közművelődési könyvtárak</i>									
Fővárosi Szabó E. Könyvtár (Budapest)	9	14	2	5	0	3	0	0	
Föv. Szabó E. Könyvt. Zenei Gyűjtemény (Budapest)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Föv. Szabó E. Könyvt. II. ker. Főkönyvtára (Budapest)	1	0	0	0	0	0	0	0	
Föv. Szabó E. Könyvt. III. ker. Főkönyvtára (Budapest)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Föv. Szabó E. Könyvt. VII. ker. Főkönyvtára (Budapest)	1	0	0	0	0	0	0	0	
Föv. Szabó E. Könyvt. VIII. ker. Főkönyvtára (Budapest)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Föv. Szabó E. Könyvt. VIII. ker. Könyvtár (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Föv. Szabó E. Könyvt. X. ker. Főkönyvtára (Budapest)	1	1	0	0	0	0	0	0	
Föv. Szabó E. Könyvt. XII. ker. Főkönyvtára (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Föv. Szabó E. Könyvt. XVII. ker. Főkönyvtára (Budapest)	0	1	1	0	2	0	0	0	
Katona J. Megyei Könyvtár (Kecskemét)	4	9	2	0	0	1	0	0	
Vörösmarty M. Városi Könyvtár (Bácsalmás)	1	1	0	0	0	0	0	0	
Ady E. Városi Könyvtár (Baja)	1	2	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjt. (Jánoshalma)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Nagy L. Városi Könyvtár (Kalocsa)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Petőfi S. Városi Könyvtár (Kiskőrös)	1	1	0	1	0	0	0	0	
Petőfi S. Városi Könyvtár (Kiskunfélegyháza)	1	1	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Kiskunhalas)	2	1	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Kiskunmajsa)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Tinódi L. S. Városi Könyvtár (Kunszentmiklós)	2	1	0	0	3	0	0	0	
Mohácsi J. Városi Könyvtár (Mohács)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Népek Barátsága Könyvtár (Battonya)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Békés)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Nagyközségi Könyvtár (Dévaványa)	0	1	0	0	0	0	0	0	

Intézmény	PC-286	PC-386	PC-486	PC-egyéb	Multi médiás	CD-ROM	CD-torony	Középgép	Típus
Városi Könyvtár (Gyomaendrőd)	0	1	0	0	1	1	0	0	
Mogyoróssy J. Városi Könyvtár (Gyula)	8	2	1	0	0	2	0	0	
Rákóczi F. Megyei Könyvtár (Miskolc)	3	11	1	0	0	1	0	0	
Városi Könyvtár (Edelény)	2	0	0	0	0	0	0	0	
Egressy B. Művelődési Központ és Könyvtár (Kazincbarcika)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Mezőkövesd)	1	0	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár Központja (Miskolc)	0	0	2	0	1	1	0	0	
Városi Könyvtár (Csongrád)	3	0	1	0	0	1	0	0	
József A. Városi Könyvtár (Makó)	0	2	0	0	0	1	0	0	
Radó A. Városi Könyvtár (Mór)	1	1	0	1	1	0	0	0	
Kisfaludy K. Megyei Könyvtár (Győr)	4	3	1	0	1	1	0	0	
Városi Könyvtár (Csorna)	0	2	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Győr)	0	1	1	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Kapuvár)	1	0	0	0	0	0	0	0	
Huszár G. Városi Könyvtár (Mosonmagyaróvár)	2	1	0	0	0	0	0	0	
Hajdú-Bihar Megyei Könyvtár (Debrecen)	5	6	1	0	2	1	0	0	
Debreceni Városi Könyvtár (Debrecen)	1	3	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Derecske)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Mészáros K. Városi Könyvtár (Hajdúdorog)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Földi J. Városi Könyvtár (Hajdúhadház)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Kovács M. Városi Könyvtár (Hajdúszoboszló)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Füzesabony)	1	0	0	0	0	0	0	0	
Vachott S. Városi Könyvtár (Gyöngyös)	4	1	0	0	0	0	0	0	
Ady E. Városi Könyvtár (Hatvan)	1	4	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Heves)	2	0	0	0	0	0	0	0	
Lőrinci Városi Könyvtár (Lőrinci)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Jászapáti)	0	4	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Jászarokszállás)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Jászberény)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Jászfényszaru)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Városi Csokonai Könyvtár (Karcag)	2	1	1	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Kunszentmárton)	0	0	1	0	0	0	0	0	

Intézmény	PC-286	PC-386	PC-486	PC-egyéb	Multi médiás	CD-ROM	CD-torony	Középgép	Típus
József A. Megyei Könyvtár (Tatabánya)	3	4	1	0	0	0	0	0	
Arany J. Városi Könyvtár (Dorog)	2	0	0	0	0	0	0	0	
Városi Petőfi Emlékkönyvtár (Kisbér)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Jókai M. Városi Könyvtár (Komárom)	0	0	1	0	0	0	0	0	
Abony Város Könyvtára (Abony)	1	0	0	0	0	0	0	0	
Budakeszi Könyvtár (Budakeszi)	1	2	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Budaörs)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Cegléd)	0	2	0	0	0	0	0	0	
Juhász Gy. Városi Könyvtár (Gödöllő)	0	1	1	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Monor)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Nagykátá)	0	1	0	0	0	0	0	0	
Megyei és Városi Könyvtár (Kaposvár)	8	4	0	2	0	1	0	0	
Városi Könyvtár (Barcs)	1	0	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Csurgó)	2	1	0	0	0	0	0	0	
Eötvös K. Városi Könyvtár (Fonyód)	1	1	0	0	0	0	0	0	
Berzsenyi D. Városi Könyvtár (Marcali)	1	1	0	0	1	1	0	0	
Városi Könyvtár (Kisvárdá)	0	2	0	0	0	0	0	0	
Képes G. Városi Könyvtár (Mátészalka)	1	2	0	0	0	0	0	0	
Krúdy Gy. Városi Könyvtár (Nagykálló)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Dombóvár)	1	4	0	0	3	0	0	0	
Kresznerics F. Könyvtár (Celldömölk)	0	2	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Körmend)	7	3	1	0	0	0	0	0	
Chernel K. Városi Könyvtár (Kőszeg)	2	1	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár és Múzeum (Ajka)	1	1	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Balatonfüred)	0	1	0	7	0	1	0	0	
Városi Könyvtár (Hévíz)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Fejér Gy. Városi Könyvtár (Keszthely)	1	2	0	0	0	0	0	0	
Városi Könyvtár (Nagykanizsa)	4	3	1	0	2	2	0	0	
Postai és Távk. Műv. Alap. Közp. Könyvtára (Budapest)	1	2	0	0	0	0	0	0	

A jelenlegi lokális számítógéphálózati helyzet
(Sorrend a "Könyvtári Cimjegyzék" alapján)

Intézmény	Novell Arc	Novell Eth.	Dec net	Banyan Vines	Local TCP/IP	Token Ring	Egyéb lokális	Szüks. könyvt. mh.	Szüks. felh. mh.	Jelenl. könyvt. mh.	Jelenl. felh. mh.	Kábel hossz
<i>Nemzeti könyvtár</i>												
Országos Széchényi Könyvtár (Budapest)		X						100	30	50	12	kész
<i>Felsőoktatási könyvtárak</i>												
Államigazgatási Főisk. Könyvtár és Dok. Közp. (Budapest)		X						0	0	5	4	0
Állatorvostudományi Egy. Központi Könyvtára (Budapest)		X						10	9	7	4	0
Bárczi G. Gyógyt. Tanárk. Főisk. Könyvtára (Budapest)					X			0	0	6	4	0
BKE Központi Könyvtára (Budapest)			X		X		X	50	50	32	17	1000
BME Központi Könyvtára (Budapest)		X	X					45	16	35	8	0
Csokonai V. M. Tanítók. Főisk. Könyvtára (Kaposvár)		X						7	5	2	1	50
DATE Központi Könyvtára (Debrecen)		X						15	20	9	14	0
DATE Állatteny. Főisk. Kar Könyvtára (Hódmezővásárhely)	X							4	3	2	1	100
DATE Kenézy Könyvtár (Debrecen)		X			X		X	14	10	8	10	1000
Debreceni Ref. Teol. Akadémia Szakkönyvtára (Debrecen)		X	X		X			1	12	2	9	0
Egyetemi Könyvtár (Budapest)		X						35	10	15	0	0
Eötvös J. Tanítók. Főiskola Könyvtára (Baja)					X		X	4	4	0	0	150
ELTE BTK Központi Könyvtára (Budapest)					X			40	10	16	0	kész
ELTE Tanárképző Főiskolai Kar (Budapest)		X						4	6	10	2	0
Eszterházy K. Tanárk. Főisk. Közp. Könyvtára (Eger)	X	X					X	20	10	7	0	0
Gépipari és Automat. Műsz. Főisk. Könyvtára (Kecskemét)		X						9	9	3	3	kész
GATE Központi Könyvtár (Gödöllő)		X			X			20	56	17	4	400
GATE Mg. Főiskolai Kar Könyvtára (Gyöngyös)								2	3	0	0	100
Hajdúböszörményi Óvóképző Főisk. Könyvtára (Hajdúböszörmény)								4	8	1	0	0
JATE Központi Könyvtára (Szeged)			X		X			40	50	20	8	0
Kandó K. Műszaki Főisk. Központi Könyvtára (Budapest)		X						4	4	4	2	0
KÉE Központi Könyvtár (Budapest)		X	X					14	9	6	3	100
KÉE Kertészeti Főiskolai Kar Könyvtára (Kecskemét)		X						2	10	1	0	50
KLTE Egyetemi és Nemzeti Könyvtár (Debrecen)		X			X			80	80	40	80	200
Könnypipari Műszaki Főisk. Közp. Könyvtára (Budapest)		X						6	2	2	1	38
Kőrösi Cs. S. Főiskola Könyvtára (Békéscsaba)		X						0	0	4	50	50

Intézmény	Novell Arc.	Novell Éth.	Dec net	Banyan Vines	Local TCP/IP	Token Ring	Egyéb lokális	Száks. könyvt. mh.	Száks. felh. mh.	Jelenl. könyvt. mh.	Jelenl. felh. mh.	Kábel hossz
Külkereskedelmi Főiskola Könyvtára (Budapest)		X						6	10	5	3	0
Liszt F. Zeneművészeti Főisk. Közp. Könyvtár (Budapest)							X	10	0	4	0	2000
Magyar Iparművészeti Főiskola (Budapest)								7	10	3	0	0
Magyar Képzőművészeti Főisk. Könyvtára (Budapest)		X						6	5	2	0	60
Magyar Testnevelési Egyetem Könyvtára (Budapest)		X			X			11	5	2	1	500
Miskolci Egyetem Központi Könyvtára (Miskolc)		X			X			20	10	10	0	300
Miskolci Egy. Dunaujv. Főisk. Kar Könyvtára (Dunaujváros)		X	X					2	3	2	1	100
Országos Rabbiképző Int. Könyvtára (Budapest)								1	0	0	0	0
Havnal I. Egészségtud. Egy. Központi Könyvt. (Budapest)								6	3	0	0	600
Haynal I. ETE Egészs. Főisk. K. Közp. Könyvt. (Budapest)								5	1	1	0	30
Pannon ATE Központi Könyvtára (Keszthely)		X						6	8	3	1	350
Pannon ATE Mezőgazdaságtud. Kar Könyvtára (Mosonmagyaróvár)								3	2	1	1	0
Pázmány P. Kat. Egyetem BTK Könyvtára (Budapest)								0	0	0	0	0
Pénzügyi és Számvit. Főisk. Központi Könyvt. (Budapest)	X							2	6	7	4	50
Rendőrtiszti Főiskola Könyvtára (Budapest)								3	2	3	0	200
SOTE Központi Könyvtára (Budapest)		X						15	10	15	2	300
Széchenyi I. Főiskola Központi Könyvtára (Győr)		X			X	X		18	6	9	0	500
Színház- és Filmműv. Főisk. Könyvtára (Budapest)								0	0	0	0	0
Ybl M. Műszaki Főiskola Könyvtára (Debrecen)		X						2	6	2	0	60
Zrínyi M. Katonai Akad. Tudományos Könyvtár (Budapest)		X			X			14	4	5	0	200
<i>Szakkönyvtárak</i>												
ACSI Logisztika Rt. Információs Csoport (Budapest)		X						3	0	3	0	0
BKE Vezetőképző Intézet Szakkönyvtára (Budapest)		X					X	4	3	2	3	40
Dunameilégi Ref. Egyházker. Ráday Gyűjt. (Budapest)								7	3	5	0	0
Főszékesegyházi Könyvtár (Kalocsa)		X						5	2	3	0	200
Hadtudományi Könyvtár (Budapest)								10	1	1	0	0
Heim P. Gyermekkorház Orvosi Könyvtára (Budapest)								1	2	0	0	0
Hírközlési Központi Szakkönyvtár (Budapest)			X					0	0	5	2	100
Iparművészeti Múzeum Könyvtára (Budapest)		X						3	1	2	0	20
KOPINT-DATORG Rt. Könyvtára (Budapest)	X	X			X			3	2	2	2	0
KGI Orsz. Környezetvéd. és V. Szakkönyvtár (Budapest)		X						10	4	6	1	0
Közlekedési Múzeum Könyvtára (Budapest)		X						4	2	3	0	0

Intézmény	Novell Arc.	Novell Eth.	Dec net	Banyan Vines	Local TCP/IP	Token Ring	Egyéb lokális	Szüks. könyvt. mh.	Szüks. felh. mh.	Jelenl. könyvt. mh.	Jelenl. felh. mh.	Kábel hossz
Közlekedéstud. Int. Rt. Könyvtára (Budapest)		X						1	1	3	1	0
KSH Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat (Budapest)	X							38	5	20	3	500
LRI Repülőtéri Tájékoztató Iroda (Budapest)		X						5	2	3	1	50
Országos Földtani Szakkönyvtár (Budapest)			X					3	1	1	1	70
Magyar Nemzeti Bank Szakkönyvtára (Budapest)		X						8	2	6	2	0
Magyar Orsz. Levéltár Központi Könyvtára (Budapest)								8	2	4	0	0
Magyar Szabványügyi Hivatal (Budapest)		X						0	0	0	0	0
MSZP Politikatörténeti Intézet Könyvtára (Budapest)								1	0	1	1	100
MTA Könyvtára (Budapest)			X				X	50	15	23	6	1000
MTA Allatorvostud. Kut. Könyvtára (Budapest)		X						0	1	0	0	0
MTA Atommagkutató Int. Könyvtára (Debrecen)					X			2	2	1	0	100
MTA Bányászati Kémiai Kut. Könyvtára (Miskolc)					X			1	0	0	0	0
MTA Csillagászati Kut. Könyvtára (Budapest)					X			2	2	1	0	20
MTA CSKI Napfizikai Obszerv. Könyvtára (Debrecen)								1	1	0	0	30
MTA Földrajztudományi Kut. Könyvtára (Budapest)								0	1	2	0	17
MTA Geokémiai Kutatólabor. Könyvtára (Budapest)								0	0	0	0	0
MTA Irodalomtudományi Int. Könyvtára (Budapest)								3	2	1	0	0
MTA Izotópkutató Int. Könyvtára (Budapest)		X						1	1	1	1	10
MTA FKFI ATKI Könyvtár (Budapest)								6	3	4	1	50
MTA Kísérleti Orvostud. Kut. Könyvtára (Budapest)		X						1	1	1	1	0
MTA Közgazdaságtudományi Int. Könyvtára (Budapest)					X			5	1	5	1	300
MTA KKKI Könyvtára (Budapest)					X			2	4	1	0	80
MTA Kutatás- és Szervezelemező Intézet (Budapest)	X							0	0	0	0	0
Magyar Földrajzi Társaság (Budapest)								1	1	1	0	0
MTA Matematikai Kut. Könyvtára (Budapest)		X						4	2	2	1	0
MTA Mezőgazdasági Kut. Könyvtára (Martonvásár)	X							2	1	1	0	70
MTA Műszaki Fizikai Kut. Könyvtára (Budapest)		X			X			1	2	1	1	200
MTA Néprajzi Kut. Könyvtára (Budapest)								2	2	1	1	50
MTA Növényvédelmi Kut. Könyvtára (Budapest)								1	1	1	1	150
MTA ÖBKI Magyar Dunakutató Áll. Könyvtára (Göd)								0	0	0	0	0
MTA Politikai Tudományok Int. Könyvtára (Budapest)					X			2	3	1	1	0
MTA Pszichológiai Int. Könyvtára (Budapest)								2	2	1	0	100

Intézmény	Novell Arc.	Novell Eth.	Dec net	Banyan Vines	Local TCP/IP	Token Ring	Egyéb lokális	Szüks. könyvt. mh.	Szüks. felh. mh.	Jelenl. könyvt. mh.	Jelenl. felh. mh.	Kábel hossz
MTA SZTAKI Könyvtár (Budapest)		X			X			3	1	2	1	50
MTA Talajtani és Agrokém. Kut. Könyvtára (Budapest)		X						1	1	0	1	kész
MTA Társadalmi Konflikt. Kut. Könyvtára (Budapest)								0	0	1	0	0
MTA Zenetudományi Int. Könyvtára (Budapest)								3	1	2	0	0
MALEV Szakkönyvtár (Budapest)		X						3	2	1	0	0
MÁV Dokumentációs Központ (Budapest)	X							1	2	6	2	150
MÁV Rt. Vezérigazgatóság Szakkönyvtára (Budapest)								1	1	0	0	0
Nemzeti Szakképzési Int. Könyvtára (Budapest)					X			3	2	3	2	0
Néprajzi Múzeum Könyvtára (Budapest)					X			0	0	2	1	0
Országgyűlési Könyvtár (Budapest)		X						55	6	35	2	0
Országos Ideggennyelű Könyvtár (Budapest)	X	X						6	6	14	0	0
Orsz. Korányi Tbc és Pulm. Int. Könyvtára (Budapest)								0	0	0	0	0
Orsz. Meteorológiai Szolgálat Könyvtára (Budapest)		X			X			3	2	1	0	50
Országos Mezőgazdasági Könyvtár (Budapest)		X			X		X	7	4	1	2	0
OMIKK (Budapest)		X			X			0	0	41	11	0
Orsz. Orvostudományi Inf. Int. és Könyvtár (Budapest)	X							3	6	1	1	150
Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (Budapest)		X						0	0	19	3	600
Orsz. Pszichiátriai és Neur. Int. Könyvtár (Budapest)								1	2	0	1	30
Orsz. Reumatológiai Int. Orv. Szakkönyvtár (Budapest)								0	0	0	0	0
OTH Szabadalmi Tár és Könyvtár (Budapest)	X							1	15	1	11	0
Országos Traumatológiai Int. Könyvtára (Budapest)		X						1	1	1	0	0
OSZK KMK Könyvtártud. Szakkönyvtár (Budapest)		X						7	3	5	2	0
Papírpari Kut. Kft. Műszaki Tájékozt. Sz. (Budapest)								5	1	3	0	80
SZÁMALK Szociális Alapítvány Könyvtára (Budapest)							X	1	2	1	2	0
Szép művészeti Múzeum Könyvtára (Budapest)		X						10	3	7	0	100
Szövetkezeti Kutató Int. Könyvtára (Budapest)								0	0	0	0	0
Tiszántúli Ref. Egyházker. Nagykönyvtára (Debrecen)		X	X		X			18	6	18	1	0
<i>Közművelődési könyvtárak</i>												
Fővárosi Szabó E. Könyvtár (Budapest)								60	30	25	1	1500
Föv. Szabó E. Könyvt. Zenei Gyűjtemény (Budapest)								5	5	0	0	500
Föv. Szabó E. Könyvt. II. ker. Főkönyvtára (Budapest)								3	3	1	0	20
Föv. Szabó E. Könyvt. III. ker. Főkönyvtára (Budapest)								0	0	1	0	0

Intézmény	Novell Arc.	Novell Eth.	Dec net	Banyan Vincs	Local TCP/IP	Token Ring	Egyéb lokális	Szüks. könyvt. mh.	Szüks. felh. mh.	Jelenl. könyvt. mh.	Jelenl. felh. mh.	Kábel hossz
Föv. Szabó E. Könyvt. VII. ker. Főkönyvtára (Budapest)								5	3	1	0	250
Föv. Szabó E. Könyvt. VIII. ker. Főkönyvtára (Budapest)								4	1	1	0	200
Föv. Szabó E. Könyvt. VIII. ker. Könyvtár (Budapest)								2	2	0	0	100
Föv. Szabó E. Könyvt. X. ker. Főkönyvtára (Budapest)								5	0	2	0	0
Föv. Szabó E. Könyvt. XII. ker. Főkönyvtára (Budapest)								3	3	0	0	0
Föv. Szabó E. Könyvt. XVII. ker. Főkönyvtára (Budapest)								1	0	0	0	0
Katona J. Megyei Könyvtár (Kecskemét)		X						42	85	12	3	160
Vörösmarty M. Városi Könyvtár (Bácsalmás)								2	1	2	0	50
Ády E. Városi Könyvtár (Baja)								10	10	1	0	500
Városi Könyvtár és Hejyrtörténeti Gyűjt. (Jánoshalma)								4	3	1	1	200
Nagy L. Városi Könyvtár (Kalocsa)								6	5	1	0	55
Petőfi S. Városi Könyvtár (Kiskörös)								4	0	3	0	120
Petőfi S. Városi Könyvtár (Kiskunfélegyháza)								4	2	2	0	30
Városi Könyvtár (Kiskunhalas)								7	5	2	0	300
Városi Könyvtár (Kiskunmajsa)								5	5	1	0	115
Tinódi L. S. Városi Könyvtár (Kunszentmiklós)		X						0	2	3	0	20
Mohácsi J. Városi Könyvtár (Mohács)								8	0	0	0	1000
Népek Barátsága Könyvtár (Battonya)								2	2	0	0	50
Városi Könyvtár (Békés)								3	2	1	0	0
Nagyközségi Könyvtár (Dévaványa)								2	1	0	0	0
Városi Könyvtár (Gyomaendröd)								0	0	0	0	0
Mogyoróssy J. Városi Könyvtár (Gyula)		X						10	4	8	0	0
Rákóczi F. Megyei Könyvtár (Miskolc)		X			X			25	16	15	0	0
Városi Könyvtár (Edelény)								3	2	0	0	50
Egressy B. Művelődési Központ és Könyvtár (Kazincbarcika)								6	6	0	0	0
Városi Könyvtár (Mezőkövesd)								4	2	0	0	100
Városi Könyvtár Központja (Miskolc)							X	8	4	4	2	100
Városi Könyvtár (Csongrád)								4	1	4	0	50
József A. Városi Könyvtár (Makó)		X						7	2	1	1	120
Radó A. Városi Könyvtár (Mór)								2	1	3	0	300
Kisfaludy K. Megyei Könyvtár (Győr)		X						18	8	8	2	1
Városi Könyvtár (Csorna)								5	3	2	0	0

Intézmény	Novell Arc.	Novell Eth.	Dec net	Banyan Vines	Local TCP/IP	Token Ring	Egyéb lokális	Szüks. könyvt. mh.	Szüks. felh. mh.	Jelenl. könyvt. mh.	Jelenl. felh. mh.	Kábel hossz
Városi Könyvtár (Győr)								5	8	2	3	80
Városi Könyvtár (Kapuvár)								4	1	1	0	100
Huszár G. Városi Könyvtár (Mosonmagyaróvár)								8	2	2	0	140
Hajdú-Bihar Megyei Könyvtár (Debrecen)		X						15	3	8	0	300
Debreceni Városi Könyvtár (Debrecen)								30	20	3	1	0
Városi Könyvtár (Derecske)								1	1	0	0	0
Mészáros K. Városi Könyvtár (Hajdúdorog)								2	1	0	0	50
Földi J. Városi Könyvtár (Hajdúhadház)							X	1	0	1	0	15
Kovács M. Városi Könyvtár (Hajdúszoboszló)								4	2	1	0	0
Városi Könyvtár (Füzesabony)								2	1	1	0	80
Vachott S. Városi Könyvtár (Gyöngyös)								4	0	0	0	150
Ady E. Városi Könyvtár (Hatvan)	X							7	2	2	2	150
Városi Könyvtár (Heves)								4	2	2	0	120
Lőrinci Városi Könyvtár (Lőrinci)								1	0	0	0	0
Városi Könyvtár (Jászapati)								5	3	3	0	0
Városi Könyvtár (Jászárokszállás)								0	0	0	0	0
Városi Könyvtár (Jászberény)								5	3	1	0	150
Városi Könyvtár (Jászfényszaru)								0	0	0	0	0
Városi Csokonai Könyvtár (Karcag)	X							3	1	0	0	100
Városi Könyvtár (Kunszentmárton)								2	0	1	0	15
József A. Megyei Könyvtár (Tatabánya)		X						9	4	3	1	170
Arany J. Városi Könyvtár (Dorog)		X						3	0	1	0	50
Városi Petőfi Emlékkönyvtár (Kisbér)								3	11	0	0	0
Jókai M. Városi Könyvtár (Komárom)		X						1	0	0	0	0
Abony Város Könyvtára (Abony)								2	1	1	0	0
Budakeszi Könyvtár (Budakeszi)								5	1	3	0	100
Városi Könyvtár (Budaörs)								4	1	0	1	200
Városi Könyvtár (Cegléd)								6	2	1	0	0
Juhász Gy. Városi Könyvtár (Gödöllő)								5	2	0	0	200
Városi Könyvtár (Monor)								2	1	1	0	0
Városi Könyvtár (Nagykátá)								4	1	1	0	0
Megyei és Városi Könyvtár (Kaposvár)	X	X						12	3	8	0	30

Intézmény	Novell Arc.	Novell Eth.	Dec net	Banyan Vines	Local TCP/IP	Token Ring	Egyéb lokális	Szüks. könyvt. mh.	Szüks. felh. mh.	Jelenl. könyvt. mh.	Jelenl. felh. mh.	Kábel hossz
Városi Könyvtár (Barcs)								0	0	1	0	0
Városi Könyvtár (Csurgó)								4	5	1	1	70
Eötvös K. Városi Könyvtár (Fonyód)								3	2	2	0	0
Berzsényi D. Városi Könyvtár (Marcali)								3	3	2	0	80
Városi Könyvtár (Kisvárdá)								9	3	2	0	100
Képes G. Városi Könyvtár (Mátészalka)	X							3	3	3	0	250
Krúdy Gy. Városi Könyvtár (Nagykálló)								0	0	0	0	0
Városi Könyvtár (Dombóvár)								4	0	3	0	20
Kresznerics F. Könyvtár (Celldömölk)	X							5	2	2	0	60
Városi Könyvtár (Körmend)		X						7	3	3	1	40
Chernel K. Városi Könyvtár (Kőszeg)								2	1	2	1	200
Városi Könyvtár és Múzeum (Ajka)								5	6	1	1	20
Városi Könyvtár (Balatonfüred)	X							9	2	7	1	0
Városi Könyvtár (Hévíz)								0	0	0	0	0
Fejér Gy. Városi Könyvtár (Keszthely)								2	2	2	0	15
Városi Könyvtár (Nagykanizsa)								17	12	5	0	500
Postai és Távk. Műv. Alap. Közp. Könyvtára (Budapest)								3	1	3	0	70

Könyvtári állományok
(Összes könyvállomány szerint rendezve)

8. sz. melléklet

Intézmény	Hazai könyv	Külföldi könyv	Összes könyv	Hazai folyóirat	Külföldi folyóirat	Összes folyóirat	Hanglemez	Cd zenei	CD adatbázis	Kotta
Országos Széchényi Könyvtár (Budapest)			2250232			304617	19421		30	171282
KLTE Egyetemi és Nemzeti Könyvtár (Debrecen)			1169425			14042	15013	0	469	81103
JATE Központi Könyvtára (Szeged)	640000	405000	1045000	185000	130000	315000	0	0	27	0
Egyetemi Könyvtár (Budapest)	600000	400000	1000000	300000	200	300200	0	0	1	0
MTA Könyvtára (Budapest)	400000	600000	1000000	100000	200000	300000	0	0	11	0
Tiszántúli Ref. Egyházker. Nagykönyvtára (Debrecen)	630000	100000	730000				0	0	0	500
Országgyűlési Könyvtár (Budapest)	555968	0	555968	110247	0	110247	0	0	0	0
BME Központi Könyvtára (Budapest)	300664	252062	552726	26214	125552	151766	0	0	0	0
BKE Központi Könyvtára (Budapest)	350000	200000	550000	94520	0	94520	0	0	700	0
Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (Budapest)	460056	80850	540906	100730	0	100730	0	0	6	0
OMIKK (Budapest)	330000	200000	530000	66000	300000	366000	0	0	41	0
Rákóczi F. Megyei Könyvtár (Miskolc)	516575	0	516575				8824	686	2	5725
Fővárosi Szabó E. Könyvtár (Budapest)	505656	9000	514656	82757	0	82757	8242	1219	0	39531
Miskolci Egyetem Központi Könyvtára (Miskolc)	350000	150000	500000	60000	40000	100000	0	0	20	0
KSH Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat (Budapest)			480000			112949	0	0	3	0
Katona J. Megyei Könyvtár (Kecskemét)	426912	9000	435912	18808	2000	20808	18002	200	1	463
ELTE BTK Központi Könyvtára (Budapest)	244000	120000	364000	25000	7400	32400	200	0	1	0
GATE Központi Könyvtár (Gödöllő)	300000	40000	340000	40900	27260	68160	0	0	5	0
Eszterházy K. Tanárk. Főisk. Közp. Könyvtára (Eger)	262400	28000	290400	2000	77	2077	1249	63	6	500
Kisfaludy K. Megyei Könyvtár (Győr)	275000	6000	281000	22000	2500	24500	8800	600	3	2000
Debreceni Városi Könyvtár (Debrecen)	263185	0	263185	3113	0	3113	17000	557	0	6214
Országos Idegennyelvű Könyvtár (Budapest)	30000	225500	255500	5820	17724	23544	10000	660	0	34200
József A. Megyei Könyvtár (Tatabánya)	242814	0	242814	7588	0	7588	8334	50	0	0
KÉE Központi Könyvtár (Budapest)	200000	41000	241000	18655	38331	56986	0	0	4	0
Hajdú-Bihar Megyei Könyvtár (Debrecen)	193528	0	193528	10786	0	10786	1102	0	4	0
Városi Könyvtár és Múzeum (Ajka)	191144	0	191144	643	0	643	5050	40	0	78
Országos Mezőgazdasági Könyvtár (Budapest)	78840	106475	185315	18099	120491	138590	0	0	23	0
Városi Könyvtár (Győr)	179849	2000	181849	3315	173	3488	4847	144	0	0
Városi Könyvtár (Cegléd)	177797	1380	179177	5321	0	5321	6033	0	0	0
Főv. Szabó E. Könyvt. X. ker. Főkönyvtára (Budapest)	165787	5400	171187	340	21	361	11859	615	0	884

Intézmény	Hazai könyv	Külföldi könyv	Összes könyv	Hazai folyóirat	Külföldi folyóirat	Összes folyóirat	Hanglemez	Cd zenei	CD adatbázis	Kotta
Egressy B. Művelődési Közp. és Könyvt. (Kazincbarcika)	160000	0	160000	6000	0	6000	3000	5	0	0
MTA Irodalomtudományi Int. Könyvtára (Budapest)	160000	0	160000	20263	0	20263	0	0	0	0
Mohácsi J. Városi Könyvtár (Mohács)	134631	17818	152449				3962	0	0	0
Dunamelléki Ref. Egyházker. Ráday Gyűjt. (Budapest)	60000	90000	150000	108	85	193	0	0	0	1000
Ády E. Városi Könyvtár (Baja)	126522	18730	145252	25000	80	25080	3007	1	0	0
Főv. Szabó E. Könyvt. III. ker. Főkönyvtára (Budapest)	144961	0	144961	1128	0	1128	1336	237	0	0
Főszékesegyházi Könyvtár (Kalocsa)	55000	85000	140000	3000	1000	4000	0	0	0	0
Városi Könyvtár (Nagykanizsa)	131000	4400	135400	550	40	590	5500	300	8	290
Mogyoróssy J. Városi Könyvtár (Gyula)	117000	17600	134600	1896	0	1896	6510	239	3	31
Városi Könyvtár (Jászberény)	132000	1500	133500	3100	80	3180	2400	25	0	100
Nagy L. Városi Könyvtár (Kalocsa)	126118	6000	132118	2484	173	2657	3790	0	0	0
Városi Könyvtár Központja (Miskolc)	101000	25200	126200	204	33	237	7604	0	0	0
Városi Könyvtár (Mezőkövesd)	125511	0	125511	504	0	504	3024	10	0	0
MSZP Politikatörténeti Intézet Könyvtára (Budapest)	95000	30000	125000	0	0	0	0	0	0	0
Ády E. Városi Könyvtár (Hatvan)	124000	600	124600	5475	40	5515	6600	150	0	0
Pannon ATE Központi Könyvtára (Keszthely)	106000	15000	121000	9500	7500	17000	0	0	1	0
Városi Könyvtár (Kiskunhalas)	120000	300	120300	2700	65	2765	2600	160	0	0
Széchenyi I. Főiskola Központi Könyvtára (Győr)	107518	9344	116862	12720	4029	16749	2000	0	0	0
Főv. Szabó E. Könyvt. XVII. ker. Főkönyvt. (Budapest)	115000	0	115000	220	0	220	1900	100	0	0
Huszár G. Városi Könyvtár (Mosonmagyaróvár)	110000	2000	112000	10000	1000	11000	6000	130	0	0
Zrínyi M. Katonai Akad. Tudományos Könyvt. (Budapest)	105533	0	105533	3904	0	3904	0	0	2	0
Városi Csokonai Könyvtár (Karcag)	104000	0	104000	2414	0	2414	4000	110	0	0
Hadtudományi Könyvtár (Budapest)	34440	67993	102433				16585	0	0	0
Városi Könyvtár (Kisvárd)	98000	4000	102000	3946	0	3946	3500	176	0	0
Csokonai V. M. Tanítók. Főisk. Könyvtára (Kaposvár)	91830	8200	100030	4600	300	4900	2346	54	1	450
DATE Központi Könyvtára (Debrecen)	90000	10000	100000	7000	3000	10000	0	0	2	0
Képes G. Városi Könyvtár (Mátészalka)	100000	0	100000	7000	0	7000	1500	0	0	0
Berzsenyi D. Városi Könyvtár (Marcali)	95000	0	95000	2900	0	2900	1400	120	0	0
Állatorvostudományi Egy. Központi Könyvt. (Budapest)	54724	39250	93974	4188	19627	23815	0	0	20	0
József A. Városi Könyvtár (Makó)	91620	0	91620	1775	0	1775	2161	0	4	0
Fejér Gy. Városi Könyvtár (Keszthely)	84000	1000	85000	2028	0	2028	1985	95	0	0
Városi Könyvtár (Körmend)	81826	0	81826	4206	0	4206	3832	45	0	0

Intézmény	Hazai könyv	Külföldi könyv	Összes könyv	Hazai folyóirat	Külföldi folyóirat	Összes folyóirat	Hanglemez	Cd zenél	CD adatbázis	Kotta
Városi Könyvtár (Csongrád)	81142	0	81142	958	0	958	2639	0	5	0
Országos Rabbiképző Int. Könyvtára (Budapest)	40000	40000	80000	4000	4000	8000	0	0	0	200
Városi Könyvtár (Dombóvár)	80000	0	80000	1500	0	1500	3800	0	0	0
Városi Könyvtár (Monor)	78266	0	78266				1225	1	0	0
Városi Könyvtár (Nagykátai)	78000	0	78000	2185	0	2185	1703	0	0	61
Városi Petőfi Emlékkönyvtár (Kisbér)	77734	0	77734	507	0	507	964	0	0	0
Chernel K. Városi Könyvtár (Kőszeg)	73770	3009	76779	4886	108	4994	4124	0	0	263
ELTE Tanárképző Főiskolai Kar (Budapest)	76732	0	76732	126	87	213	0	0	0	1000
Magyar Orsz. Levéltár Központi Könyvtára (Budapest)	75650	0	75650	21011	0	21011	0	0	0	0
Vachott S. Városi Könyvtár (Gyöngyös)	75420	0	75420	2919	0	2919	4848	125	1	108
Petőfi S. Városi Könyvtár (Kiskőrös)	73735	1592	75327	149	6	155	2319	37	0	108
Postai és Távk. Műv. Alap. Közp. Könyvtára (Budapest)	74868	0	74868	0	0	0	0	0	0	0
Pannon ATE Mezőgazdaságtud. Kar Kt. (Mosonmagy.)	49660	24980	74640	12397	3799	16196	0	0	0	0
SOTE Központi Könyvtára (Budapest)	74167	0	74167	72550	0	72550	0	0	6	0
DOE Kenézy Könyvtár (Debrecen)	20000	54000	74000	24000	56000	80000	0	0	20	0
Városi Könyvtár (Edelény)	71047	0	71047	2117	0	2117	2030	0	0	0
Jókai M. Városi Könyvtár (Komárom)	70299	500	70799	138	4	142	1319	0	0	0
Országos Földtani Szakkönyvtár (Budapest)	70767	0	70767	137420	0	137420	0	0	5	0
Rendőrtiszti Főiskola Könyvtára (Budapest)	57287	13413	70700	1160	25	1185	0	0	2	0
Föv. Szabó E. Könyvt. VII. ker. Főkönyvtára (Budapest)	65201	5000	70201	1582	0	1582	758	231	0	0
Gépipari és Automat. Műsz. Főisk. Könyvt. (Kecskemét)	60000	10000	70000	110	90	200	0	0	4	0
Juhász Gy. Városi Könyvtár (Gödöllő)	67000	400	67400	2500	0	2500	2400	50	0	0
Liszt F. Zeneelméleti Főisk. Közp. Könyvt. (Budapest)	15000	50000	65000	1000	5000	6000	10000	300	0	150000
Városi Könyvtár (Békés)	65000	0	65000	0	0	0	4631	0	0	0
Közlekedési Múzeum Könyvtára (Budapest)	42769	22000	64769	20119	20000	40119	0	0	0	0
Bárczi G. Gyógyp. Tanárk. Főisk. Könyvtára (Budapest)	48607	14519	63126	3280	1689	4969	0	0	0	0
Vörösmarty M. Városi Könyvtár (Bácsalmás)	60000	280	60280	1600	0	1600	1300	0	0	0
Városi Könyvtár (Gyomaendrőd)	59804	0	59804	0	0	0	1571	0	0	0
MTA Földrajztudományi Kut. Könyvtára (Budapest)	58185	0	58185	7482	0	7482	0	0	0	0
Városi Könyvtár (Bárcs)	57000	0	57000	981	0	981	1100	25	0	0
Városi Könyvtár (Kunszentmárton)	56013	0	56013	1438	0	1438	831	53	0	0
Néprajzi Múzeum Könyvtára (Budapest)	55000	0	55000	214	458	672	0	0	0	0

Intézmény	Hazai könyv	Külföldi könyv	Összes könyv	Hazai folyóirat	Külföldi folyóirat	Összes folyóirat	Hanglemez	Cd zenei	CD adatbázis	Kotta
Kovács M. Városi Könyvtár (Hajdúszoboszló)	54989	0	54989	934	0	934	1500	50	0	0
Eötvös K. Városi Könyvtár (Fonyód)	54945	0	54945	2934	0	2934	2793	0	0	0
Városi Könyvtár (Heves)	53662	0	53662	2014	0	2014	2189	3	0	0
Iparművészeti Múzeum Könyvtára (Budapest)	13000	40000	53000	3000	10000	13000	0	0	0	0
Allamigazgatási Főisk. Könyvt. és Dok. Közp. (Budapest)	50200	1900	52100	1500	260	1760	0	0	1	0
Magyar Testnevelési Egyetem Könyvtára (Budapest)	38000	13000	51000	9200	12600	21800	350	43	0	0
Városi Könyvtár (Csorna)	50616	0	50616	101	0	101	2125	80	0	0
Városi Könyvtár (Balatonfűred)	50000	543	50543	891	0	891	1222	9	0	0
Városi Könyvtár (Budaörs)	50000	0	50000	480	0	480	1350	60	0	0
Budakeszi Könyvtár (Budakeszi)	48000	1400	49400	90	7	97	560	310	0	0
Kőrösi Cs. S. Főiskola Könyvtára (Békéscsaba)	38800	10000	48800	2000	150	2150	0	0	0	0
Közlekedéstud. Int. Rt. Könyvtára (Budapest)	48781	0	48781	4660	0	4660	0	0	3	0
Kresznerics F. Könyvtár (Celldömölk)	47831	0	47831	1576	0	1576	2411	7	0	0
Népek Barátsága Könyvtár (Battonya)	42000	4500	46500	982	0	982	700	0	0	0
MTA Néprajzi Kut. Könyvtára (Budapest)	30000	15000	45000	220	630	850	0	0	0	0
Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjt. (Jánoshalma)	45000	0	45000	79	0	79	550	0	0	0
Főv. Szabó E. Könyvt. VIII. ker. Főkönyvt. (Budapest)	43299	1000	44299	94	6	100	3146	263	0	0
Városi Könyvtár (Jászapáti)	43632	150	43782	1553	0	1553	1405	10	0	0
Színház- és Filmműv. Főisk. Könyvtára (Budapest)	37680	4850	42530	0	0	0	2200	10	0	9000
Külkereskedelmi Főiskola Könyvtára (Budapest)	25000	17000	42000	170	70	240	0	0	3	0
Pénzügyi és Számvit. Főisk. Központi Könyvt. (Budapest)	42000	0	42000	60000	12000	72000	0	0	0	0
OSZK KMK Könyvtárud. Szakkönyvtár (Budapest)	41707	0	41707	20387	0	20387	0	1	0	0
Ybl M. Műszaki Főiskola Könyvtára (Debrecen)	40000	1500	41500	99	22	121	0	0	0	0
Könnypipari Műszaki Főisk. Közp. Könyvtára (Budapest)	36000	5000	41000	3000	1000	4000	0	0	0	0
Városi Könyvtár (Kiskunmajsa)	40343	0	40343	494	0	494	855	22	0	0
KGI Orsz. Környezetvéd. és V. Szakkönyvtár (Budapest)	22000	18000	40000	10000	9000	19000	0	0	0	0
Magyar Iparművészeti Főiskola (Budapest)	15000	25000	40000	120	320	440	0	0	0	0
Főv. Szabó E. Könyvt. VIII. ker. Könyvtár (Budapest)	39190	0	39190	1005	0	1005	332	0	0	0
Magyar Képzőművészeti Főisk. Könyvtára (Budapest)	15000	24000	39000	10000	19000	29000	0	0	0	0
Orsz. Orvostudományi Inf. Int. és Könyvtár (Budapest)	27700	11006	38706	1460	1107	2567	0	0	1	0
MTA Matematikai Kut. Könyvtára (Budapest)	1920	36355	38275	1450	20100	21550	0	0	0	0
Abony Város Könyvtára (Abony)	38235	0	38235	1180	0	1180	750	0	0	0

Intézmény	Hazai könyv	Külföldi könyv	Összes könyv	Hazai folyóirat	Külföldi folyóirat	Összes folyóirat	Hanglemez	Cd zenei	CD adatbázis	Kotta
Városi Könyvtár (Csurgó)	38000	0	38000	0	0	0	0	0	0	0
Városi Könyvtár (Füzesabony)	36927	0	36927	1663	0	1663	1632	30	1	0
Arany J. Városi Könyvtár (Dorog)	36150	0	36150	1162	0	1162	1200	0	0	0
Magyar Nemzeti Bank Szakkönyvtára (Budapest)			35680	22939	0	22939	0	0	0	0
Városi Könyvtár (Kapuvár)	35175	200	35375	750	0	750	120	0	0	0
Haynal I. Egészségtud. Egy. Központi Könyvt. (Budapest)	12500	21987	34487	3433	10299	13732	0	5	0	0
Haynal I. ETE Egészs. Főisk. K. Közp. Könyvt. (Budapest)	29241	5160	34401	968	141	1109	0	0	1	0
Tinódi L. S. Városi Könyvtár (Kunszentmiklós)	33000	70	33070	54	2	56	450	0	0	0
DATE Állatteny. Főisk. Kar Könyvt. (Hódmezővásárhely)	32000	1000	33000	1500	180	1680	0	0	3	0
BKE Vezetőképző Intézet Szakkönyvtára (Budapest)	16923	15200	32123	4060	2688	6748	0	0	1	0
Mészáros K. Városi Könyvtár (Hajdúdorog)	32000	0	32000	742	0	742	1908	0	0	0
Nagyközségi Könyvtár (Déaványa)	30112	0	30112	63	0	63	544	0	0	0
MTA SZTAKI Könyvtár (Budapest)	5000	25000	30000	3000	12000	15000	0	0	0	0
Orsz. Meteorológiai Szolgálat Könyvtára (Budapest)	10000	20000	30000	9000	14000	23000	0	0	0	0
Földi J. Városi Könyvtár (Hajdúhadház)	28000	0	28000	96	0	96	687	0	0	0
Lőrinci Városi Könyvtár (Lőrinci)	28000	0	28000	0	0	0	800	0	0	0
Kandó K. Műszaki Főisk. Központi Könyvt. (Budapest)	16500	11000	27500	265	700	965	0	0	0	0
MTA Politikai Tudományok Int. Könyvtára (Budapest)	13431	13770	27201	4230	2854	7084	0	0	0	0
Városi Könyvtár (Hévíz)	24891	156	25047	32	0	32	306	0	0	0
Magyar Földrajzi Társaság (Budapest)	20000	5000	25000	6000	15000	21000	0	0	0	0
MTA Közgazdaságtudományi Int. Könyvtára (Budapest)	10000	15000	25000	10000	16000	26000	0	0	0	0
Hajdúböszörményi Önképző Főisk. Kt. (Hajdúböszörm.)	24382	0	24382	1285	0	1285	287	0	0	0
MALÉV Szakkönyvtár (Budapest)	20625	3254	23879	757	827	1584	0	0	1	0
MTA Zenatudományi Int. Könyvtára (Budapest)	22464	0	22464	6858	0	6858	7027		0	13980
SZÁMALK Szociális Alapítvány Könyvtára (Budapest)	7000	15000	22000	800	9000	9800	0	0	0	0
Megyei és Városi Könyvtár (Kaposvár)	20400	0	20400	15000	0	15000	9000	0	4	1000
GÁTE Mg. Főiskolai Kar Könyvtára (Gyöngyös)	20119	183	20302	142	12	154	0	0	0	0
KÉE Kertészeti Főiskolai Kar Könyvtára (Kecskemét)	20000	300	20300	600	310	910	43	0	0	0
Hírközlési Központi Szakkönyvtár (Budapest)	17707	2482	20189	1225	3607	4832	0	0	2	0
MÁV Dokumentációs Központ (Budapest)	15153	4000	19153	450	4118	4568	0	0	1	0
KOPINT-DATORG Rt. Könyvtára (Budapest)	3820	15280	19100	500	10000	10500	0	0	2	0
OTH Szabadalmi Tár és Könyvtár (Budapest)	12700	6300	19000	30871	20000	50871	0	0	28	0

Intézmény	Hazai könyv	Külföldi könyv	Összes könyv	Hazai folyóirat	Külföldi folyóirat	Összes folyóirat	Hanglemez	CD zenel	CD adatbázis	Kotta
Miskolci Egy. Dunaújv. Főisk. Kar Könyvt. (Dunaújváros)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MTA KFKI ATKI Könyvtár (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MTA Mezőgazdasági Kut. Könyvtára (Martonvásár)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Orsz. Korányi Tbc és Pulm. Int. Könyvtára (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Orsz. Reumatológiai Int. Orv. Szakkönyvtár (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pázmány P. Kat. Egyetem BTK Könyvtára (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Petőfi S. Városi Könyvtár (Kiskunfélegyháza)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Radó A. Városi Könyvtár (Mór)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Szépművészeti Múzeum Könyvtára (Budapest)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Városi Könyvtár (Derecske)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Városi Könyvtár (Jászárokszállás)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Városi Könyvtár (Jászfényszaru)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Adatbáziskezelő rendszer
(Sorrend a "Könyvtári Címjegyzék" alapján)

9. sz. melléklet

Intézmény	Van rel. adath. kez.	Van szűv. adath. kez.	Van könyvt. adath. kez.	Besz. rel. adath. kez.	Besz. szöv. adath. kez.	Besz. könyvt. adath. kez.	Nincs
<i>Nemzeti könyvtár</i>							
Országos Széchényi Könyvtár (Budapest)		Micro ISIS	DOBIS/LIBIS				
<i>Felsőoktatási könyvtárak</i>							
Allamigazgatási Főisk. Könyvtár és Dok. Közp. (Budapest)						TEXTLIB	
Állatorvostudományi Egy. Központi Könyvtára (Budapest)		Micro ISIS	TINLIB				
Bárczi G. Gyógyt. Tanárk. Főisk. Könyvtára (Budapest)			Voyager				
BKE Központi Könyvtára (Budapest)	ORACLE	Micro ISIS	ORACLE Libraries; HUNGALIS				
BME Központi Könyvtára (Budapest)			ALEPH				
Csokonai V. M. Tanítók. Főisk. Könyvtára (Kaposvár)		Micro ISIS					
DATE Központi Könyvtára (Debrecen)			PCLIB; SRLIB			VOYAGER	
DATE Állatteny. Főisk. Kar Könyvtára (Hódmezővásárhely)		Micro ISIS					
DOTE Kenézy Könyvtár (Debrecen)	INGRES	Micro ISIS	VOYAGER				
Debreceni Ref. Teol. Akadémia Szakkönyvtára (Debrecen)	INGRES		Voyager				
Egyetemi Könyvtár (Budapest)	ORACLE					DYNIX MARQUISE	
Eötvös J. Tanítók. Főiskola Könyvtára (Baja)							
ELTE BTK Központi Könyvtára (Budapest)	SYBASE		DYNIX MARQUISE				
ELTE Tanárképző Főiskolai Kar (Budapest)		MANCI; TYPOTEX	PCLIB		TEXTAR analitikus		
Eszterházy K. Tanárk. Főisk. Közp. Könyvtára (Eger)			PCLIB			ALEPH	
Gépipari és Automat. Műsz. Főisk. Könyvtára (Kecskemét)		Micro ISIS					
GATE Központi Könyvtár (Gödöllő)			TINLIB			TINLIB bővítés	
GATE Mg. Főiskolai Kar Könyvtára (Gyöngyös)			Georgikon BBS				
Hajdúböszörményt Óvóképző Főisk. Könyvtára (Hajdúböszörmény)							X
JATE Központi Könyvtára (Szeged)		BRS/SEARCH ; CDS/ISIS				kiválasztás alatt	
Kandó K. Műszaki Főisk. Központi Könyvtára (Budapest)			PCLIB 2.0				

Intézmény	Van rel. adath. kez.	Van szöve. adath. kez.	Van könyvt. adath. kez.	Besz. rel. adath. kez.	Besz. szöve. adath. kez.	Besz. könyvt. adath. kez.	Nincs
KEE Központi Könyvtár (Budapest)		Micro ISIS	TINLIB				
KEE Kertészeti Főiskolai Kar Könyvtára (Kecskemét)		Micro ISIS					
KLTE Egyetemi és Nemzeti Könyvtár (Debrecen)	INGRES		Voyager				
Könnnyüipari Műszaki Főisk. Közp. Könyvtára (Budapest)		Micro ISIS					
Kőrösi Cs. S. Főiskola Könyvtára (Békéscsaba)		Micro ISIS; TEXTAR				TEXTLIB	
Külkereskedelmi Főiskola Könyvtára (Budapest)						TEXTLIB	
Liszt F. Zeneművészeti Főisk. Közp. Könyvtár (Budapest)			Dr. LIB				
Magyar Iparművészeti Főiskola (Budapest)		Micro ISIS				nincs eldöntve	
Magyar Képzőművészeti Főisk. Könyvtára (Budapest)			Dr. LIB				
Magyar Testnevelési Egyetem Könyvtára (Budapest)	ORACLE	Micro ISIS				pályázat alatt	
Miskolci Egyetem Központi Könyvtára (Miskolc)	Fox Base	Micro ISIS				DYNIX MARQUISE	
Miskolci Egy. Dunaújv. Főisk. Kar Könyvtára (Dunaújváros)		CDS/ISIS					
Országos Rabbiképző Int. Könyvtára (Budapest)							X
Haynal I. Egészségtud. Egy. Központi Könyvt. (Budapest)						TINLIB	
Haynal I. ETE Egészs. Főisk. K. Közp. Könyvt. (Budapest)		TEXTAR				TEXTLIB	
Pannon ATE Központi Könyvtára (Keszthely)			ALEPH				
Pannon ATE Mezőgazdaságtud. Kar Könyvtára (Mosonmagyaróvár)							X
Pázmány P. Kat. Egyetem BTK Könyvtára (Budapest)							X
Pénzügyi és Számvit. Főisk. Központi Könyvt. (Budapest)			PCLIB				
Rendőrtiszti Főiskola Könyvtára (Budapest)		Micro ISIS					
SOTE Központi Könyvtára (Budapest)	DBASE; Clipper	Micro ISIS	PCLIB	SYBASE		DYNIX MARQUIS	
Széchenyi I. Főiskola Központi Könyvtára (Győr)	INFORMIX		IBAS IV			projekti kiírás alatt	
Színház- és Filmműv. Főisk. Könyvtára (Budapest)							X
Ybl M. Műszaki Főiskola Könyvtára (Debrecen)							X
Zrínyi M. Katonai Akad. Tudományos Könyvtár (Budapest)		CDS/ISIS	PCLIB				
<i>Szakkönyvtárak</i>							
ACSI Logisztika Rt. Információs Csoport (Budapest)			Lotus Notes		Lotus Notes		
BKE Vezetőképző Intézet Szakkönyvtára (Budapest)						PCLIB 2.0	
Dunamelléki Ref. Egyházker. Ráday Gyűjt. (Budapest)						ORBIS	

Intézmény	Van rel. adatb. kez.	Van szöveg. adatb. kez.	Van könyvt. adatb. kez.	Besz. rel. adatb. kez.	Besz. szöveg. adatb. kez.	Besz. könyvt. adatb. kez.	Nincs
Főszékesegyházi Könyvtár (Kalocsa)		TEXTAR	ORBIS				
Hadtudományi Könyvtár (Budapest)		Micro ISIS					
Heim P. Gyermekkórház Orvosi Könyvtára (Budapest)							X
Hírközlési Központi Szakkönyvtár (Budapest)		Micro ISIS				1994-1995-re tervezik	
Iparművészeti Múzeum Könyvtára (Budapest)			SZIRÉN				
KOPINT-DATORG Rt. Könyvtára (Budapest)	ORACLE	Micro ISIS; BTRIEVE (saját)	(saját fejl.)				
KGI Országos Környezetvéd. és V. Szakkönyvtár (Budapest)		Micro ISIS					
Közlekedési Múzeum Könyvtára (Budapest)	Ariadne		DrLIB				
Közlekedéstud. Int. Rt. Könyvtára (Budapest)	FOXPRO	Micro ISIS	DrLIB				
KSH Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat (Budapest)	TEXTAR	TEXTPAC					
LRI Repülőtéri Tájékoztató Iroda (Budapest)		TEXTAR					
Országos Földtani Szakkönyvtár (Budapest)			TINLIB				
Magyar Nemzeti Bank Szakkönyvtára (Budapest)		Micro ISIS	REGISTER (folyóirat érkeztető és nyilvántartó)				
Magyar Országos Levéltár Központi Könyvtára (Budapest)	dBASE IV.	Word 5.0					
Magyar Szabványügyi Hivatal (Budapest)	CD-ROM saját	CD-ROM saját					
MSZP Politikatörténeti Intézet Könyvtára (Budapest)							X
MTA Könyvtára (Budapest)	DBASE; FOXPRO		ALEPH				
MTA Állatorvostud. Kut. Könyvtára (Budapest)							X
MTA Atommagkutató Int. Könyvtára (Debrecen)						Voyager	
MTA Bányászati Kémiai Kut. Könyvtára (Miskolc)							X
MTA Csillagászati Kut. Könyvtára (Budapest)		Micro ISIS					
MTA CSKI Napfizikai Obszerv. Könyvtára (Debrecen)	dBASE III	Micro ISIS					
MTA Földrajztudományi Kut. Könyvtára (Budapest)		Micro ISIS					
MTA Geokémiai Kutatólabor. Könyvtára (Budapest)							X
MTA Irodalomtudományi Int. Könyvtára (Budapest)		Micro ISIS					
MTA Izotópkutató Int. Könyvtára (Budapest)		BRS/SEARCH					
MTA KFKI ATKI Könyvtár (Budapest)		Micro ISIS					

Intézmény	Van rel. adatb. kez.	Van szöv. adatb. kez.	Van könyvt. adatb. kez.	Besz. rel. adatb. kez.	Besz. szöv. adatb. kez.	Besz. könyvt. adatb. kez.	Niacs
MTA Kísérleti Orvostud. Kut. Könyvtára (Budapest)		Micro ISIS					
MTA Közgazdaságtudományi Int. Könyvtára (Budapest)			PCLIB				
MTA KKKI Könyvtára (Budapest)							X
MTA Kutatás- és Szervezetelemző Intézet (Budapest)	DBASE	Micro ISIS					
Magyar Földrajzi Társaság (Budapest)		Micro ISIS					
MTA Matematikai Kut. Könyvtára (Budapest)		Micro ISIS					
MTA Mezőgazdasági Kut. Könyvtára (Martonvásár)	DBASE, FOXPRO						
MTA Műszaki Fizikai Kut. Könyvtára (Budapest)							X
MTA Néprajzi Kut. Könyvtára (Budapest)		Micro ISIS					
MTA Növényvédelmi Kut. Könyvtára (Budapest)		Micro ISIS					
MTA ÖBKI Magyar Dunakutató Áll. Könyvtára (Göd)							X
MTA Politikai Tudományok Int. Könyvtára (Budapest)		Micro ISIS					
MTA Pszichológiai Int. Könyvtára (Budapest)		Micro ISIS					
MTA SZTAKI Könyvtár (Budapest)			TINLIB				
MTA Talajtani és Agrokém. Kut. Könyvtára (Budapest)	dBASE IV; ORACLE						
MTA Társadalmi Konflikt. Kut. Könyvtára (Budapest)							X
MTA Zenetudományi Int. Könyvtára (Budapest)			DrLIB				
MALÉV Szakkönyvtár (Budapest)						TEXTLIB	
MÁV Dokumentációs Központ (Budapest)		Micro ISIS					
MÁV Rt. Vezérigazgatóság Szakkönyvtára (Budapest)							X
Nemzeti Szakképzési Int. Könyvtára (Budapest)		BRS/SEARCH	TINLIB				
Néprajzi Múzeum Könyvtára (Budapest)		BRS/SEARCH ; Micro ISIS		ORACLE			
Országgyűlési Könyvtár (Budapest)		TEXTAR					
Országos Idegennyelű Könyvtár (Budapest)	dBASE IV		IBAS IV				
Orsz. Korányi Tbc és Pulm. Int. Könyvtára (Budapest)							X
Orsz. Meteorológiai Szolgálat Könyvtára (Budapest)	dBASE III	Micro ISIS					
Országos Mezőgazdasági Könyvtár (Budapest)		Micro ISIS				pályázat alatt	
OMKK (Budapest)	CLIPPER; ADABAS	CDS/ISIS	ALEPH; MikroLink				
Orsz. Orvostudományi Inf. Int. és Könyvtár (Budapest)		Micro ISIS					
Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (Budapest)			DRLIB				

Intézmény	Van rel. adatb. kez.	Van szö. adatb. kez.	Van könyvt. adatb. kez.	Besz. rel. adatb. kez.	Besz. szö. adatb. kez.	Besz. könyvt. adatb. kez.	Nincs
Orsz. Pszichiátriai és Neur. Int. Könyvtár (Budapest)		Dialog OnDisc	SZIREN				
Orsz. Reumatológiai Int. Orv. Szakkönyvtár (Budapest)							X
OTH Szabadalmi Tár és Könyvtár (Budapest)		TEXTAR; Micro ISIS	ISIS alapú				
Országos Traumatológiai Int. Könyvtára (Budapest)			PCLIB				
OSZK KMK Könyvtártud. Szakkönyvtár (Budapest)	dBASE III	Micro ISIS	DOBIS/LIBIS				
Papíripari Kut. Kft. Műszaki Tájékozt. Sz. (Budapest)	DSTORE; CLIPPER	TEXTAR					
SZÁMALK Szociális Alapítvány Könyvtára (Budapest)		Micro ISIS					
Szépművészeti Múzeum Könyvtára (Budapest)			LEONARDO				
Szövetkezeti Kutató Int. Könyvtára (Budapest)							X
Tiszántúli Ref. Egyházker. Nagykönyvtára (Debrecen)	INGRES		Voyager				
<i>Közművelődési könyvtárak</i>							
Fővárosi Szabó E. Könyvtár (Budapest)		TEXTAR				TEXTLIB	
Föv. Szabó E. Könyvt. Zenei Gyűjtemény (Budapest)		TEXTAR				TEXTLIB	
Föv. Szabó E. Könyvt. II. ker. Főkönyvtára (Budapest)		TEXTAR				TEXTLIB	
Föv. Szabó E. Könyvt. III. ker. Főkönyvtára (Budapest)							X
Föv. Szabó E. Könyvt. VII. ker. Főkönyvtára (Budapest)		TEXTAR				TEXTLIB	
Föv. Szabó E. Könyvt. VIII. ker. Főkönyvtára (Budapest)		TEXTAR				TEXTLIB	
Föv. Szabó E. Könyvt. VIII. ker. Könyvtár (Budapest)							X
Föv. Szabó E. Könyvt. X. ker. Főkönyvtára (Budapest)		TEXTAR				TEXTLIB	
Föv. Szabó E. Könyvt. XII. ker. Főkönyvtára (Budapest)							X
Föv. Szabó E. Könyvt. XVII. ker. Főkönyvtára (Budapest)		TEXTAR				TEXTLIB	
Katona J. Megyei Könyvtár (Kecskemét)	TEXTAR	TEXTAR; Micro ISIS				TEXTLIB	
Vörösmarty M. Városi Könyvtár (Bácsalmás)		TEXTAR				TEXTLIB	
Ady E. Városi Könyvtár (Baja)		TEXTAR				TEXTLIB	
Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjt. (Jánoshalma)		TEXTAR				TEXTLIB	
Nagy L. Városi Könyvtár (Kálcsa)		TEXTAR				TEXTLIB	
Petőfi S. Városi Könyvtár (Kiskőrös)		TEXTAR				TEXTLIB	
Petőfi S. Városi Könyvtár (Kiskunfélegyháza)			TEXTLIB				
Városi Könyvtár (Kiskunhalas)		TEXTAR				TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Kiskunmajsa)		TEXTAR				TEXTLIB	
Tinódi L. S. Városi Könyvtár (Kunszentmiklós)		TEXTAR				TEXTLIB	

Intézmény	Van rel. adatb. kez.	Van szöve. adatb. kez.	Van könyvt. adatb. kez.	Besz. rel. adatb. kez.	Besz. szöve. adatb. kez.	Besz. könyvt. adatb. kez.	Nincs
Mohácsi J. Városi Könyvtár (Mohács)						kölcsönző, nyilvántartó	
Népek Barátsága Könyvtár (Battonya)							X
Városi Könyvtár (Békés)		TEXTAR				TEXTLIB	
Nagyközségi Könyvtár (Déványa)							X
Városi Könyvtár (Gyomaendrőd)							X
Mogyoróssy J. Városi Könyvtár (Gyula)		TEXTAR				TEXTLIB	
Rákóczi F. Megyei Könyvtár (Miskolc)	TEXTAR	Micro ISIS				TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Edelény)							X
Egressy B. Művelődési Központ és Könyvtár (Kazincbarcika)							X
Városi Könyvtár (Mezőkövesd)						TEXTLIB	
Városi Könyvtár Központja (Miskolc)			TINLIB				
Városi Könyvtár (Csongrád)		TEXTAR			Micro ISIS	TEXTLIB	
József A. Városi Könyvtár (Makó)		TEXTAR				TEXTLIB	
Radó A. Városi Könyvtár (Mór)			rendelésnyilvántartó				
Kisfaludy K. Megyei Könyvtár (Győr)		TEXTAR; Micro ISIS				TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Csorna)		TEXTAR				TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Győr)		TEXTAR				TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Kapuvár)		TEXTAR					
Huszár G. Városi Könyvtár (Mosonmagyaróvár)	video nyilvántartó					TEXTLIB	
Hajdú-Bihar Megyei Könyvtár (Debrecen)		Micro ISIS; TEXTAR				TEXTLIB	
Debreceni Városi Könyvtár (Debrecen)		Micro ISIS			TEXTAR	TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Derecske)							X
Mészáros K. Városi Könyvtár (Hajdúdorog)							X
Földi J. Városi Könyvtár (Hajdúhadház)							
Kovács M. Városi Könyvtár (Hajdúszoboszló)		TEXTAR				TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Füzesabony)							X
Vachott S. Városi Könyvtár (Gyöngyös)		TEXTAR				TEXTLIB	
Ády E. Városi Könyvtár (Hatvan)						TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Heves)		TEXTAR				TEXTLIB	

Intézmény	Van rel. adatb. kez.	Van szö. adatb. kez.	Van könyvt. adatb. kez.	Besz. rel. adatb. kez.	Besz. szö. adatb. kez.	Besz. könyvt. adatb. kez.	Nincs
Lőrinci Városi Könyvtár (Lőrinci)							X
Városi Könyvtár (Jászapati)						TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Jászárokszállás)							X
Városi Könyvtár (Jászberény)		TEXTAR				TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Jászfényszaru)							X
Városi Csokonai Könyvtár (Karcag)		TEXTAR				TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Kunszentmárton)						TEXTLIB	
József A. Megyei Könyvtár (Tatabánya)		TEXTAR				TEXTLIB	
Arany J. Városi Könyvtár (Dorog)		TEXTAR				TEXTLIB	
Városi Petőfi Emlékkönyvtár (Kisbér)							X
Jókai M. Városi Könyvtár (Komárom)						TEXTLIB	
Abony Város Könyvtára (Abony)							X
Budakeszi Könyvtár (Budakeszi)		Micro ISIS	könyvtári leltárrendszer (EGSZI)				
Városi Könyvtár (Budaörs)							X
Városi Könyvtár (Cegléd)						TEXTLIB	
Juhász Gy. Városi Könyvtár (Gödöllő)						TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Monor)							X
Városi Könyvtár (Nagykátai)		TEXTAR					
Megyei és Városi Könyvtár (Kaposvár)		Micro ISIS	PCLIB			TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Barcs)		TEXTAR				TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Curgó)		TEXTAR; Micro ISIS				TEXTLIB	
Eötvös K. Városi Könyvtár (Fonyód)			TEXTLIB; PCLIB		műszaki inf.		
Berzsenyi D. Városi Könyvtár (Marcali)						TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Kisvárdai)					TEXTAR		
Képes G. Városi Könyvtár (Mátészalka)			TEXTLIB				
Krúdy Gy. Városi Könyvtár (Nagykálló)							X
Városi Könyvtár (Dombóvár)		Micro ISIS					
Kresznerics F. Könyvtár (Celldömölk)			SZIREN				
Városi Könyvtár (Körmend)	dBASE	Micro ISIS	SZIREN				

Intézmény	Van rel. adatb. kez.	Van szö. adatb. kez.	Van könyvt. adatb. kez.	Besz. rel. adatb. kez.	Besz. szö. adatb. kez.	Besz. könyvt. adatb. kez.	Nincs
Chernel K. Városi Könyvtár (Kőszeg)	irodalmi analitikus						
Városi Könyvtár és Múzeum (Ajka)	dBASE	Micro ISIS				TEXTLIB	
Városi Könyvtár (Balatonfüred)			PCLIB				
Városi Könyvtár (Hévíz)							X
Fejér Gy. Városi Könyvtár (Keszthely)		TEXTAR	ZALACOM				
Városi Könyvtár (Nagykanizsa)		TEXTAR					
Postai és Távk. Műv. Alap. Közp. Könyvtára (Budapest)			PRINC; SZIRÉN				

Információforrások
(Sorrend a "Könyvtári Cimjegyzék" alapján)

Intézmény	Van relációs adatbázis	Van szöveges adatbázis	Van könyvtári adatbázis	Lesz relációs adatbázis	Lesz szöveges adatbázis	Lesz könyvtári adatbázis	Nincs
<i>Nemzeti könyvtár</i>							
Országos Széchényi Könyvtár (Budapest)			Könyvek; Hazai folyóiratok; Külföldi folyóiratok; hungarika; Mo-i kiadók; ISDS/Magyar			videodokumentumok	
<i>Felsőoktatási könyvtárak</i>							
Allamigazgatási Főisk. Könyvtár és Dok. Közp. (Budapest)						integrált könyvtári rendszer	
Állatorvostudományi Egy. Központi Könyvtára (Budapest)			könyvkatalógus; folyóiratkatalógus		állatorvosi bibliográfia		
Bárczi G. Gyógyg. Tanárk. Főisk. Könyvtára (Budapest)			gyógypedagógia				
BKE Központi Könyvtára (Budapest)		OPAC + szakirodalmi	közgazdasági; társadalomtudományi	OPAC		OPAC	
BME Központi Könyvtára (Budapest)			műszaki és természet-tudományos				
Csokonai V. M. Tanítók. Főisk. Könyvtára (Kaposvár)		pedagógia					
DATE Központi Könyvtára (Debrecen)			elektronikus katalógus			elektronikus katalógus	
DATE Állatteny. Főisk. Kar Könyvtára (Hódmezővásárhely)			könyvtári katalógus: könyvek, szakdolgozatok, publikációk				
DOE Kenézy Könyvtár (Debrecen)	Könyv	Folyóirat	könyv; folyóirat; disszertációk; szakdolgozatok				
Debreceni Ref. Teol. Akadémia Szakkönyvtára (Debrecen)						Szakkönyvtár állománya	
Egyetemi Könyvtár (Budapest)			1989 utáni könyv és folyóirat			DOKTÁR	
Eötvös J. Tanítók. Főiskola Könyvtára (Baja)				könyvtári rendszer	irodalmi analitikus bibliográfia; törvénytár; tanulási pr.		
ELTE BTK Központi Könyvtára (Budapest)						bibliográfiai (katalógus)	
ELTE Tanárképző Főiskolai Kar (Budapest)		publikációs jegyzékek	könyv adatbázis; szakdolgozat adatbázis				
Eszterházy K. Tanárk. Főisk. Közp. Könyvtára (Eger)			zenei állomány; kézikönyvek			a teljes dokumentum-állomány	

Intézmény	Van relációs adatbázis	Van szöveges adatbázis	Van könyvtári adatbázis	Lesz relációs adatbázis	Lesz szöveges adatbázis	Lesz könyvtári adatbázis	Nincs
Gépipari és Automat. Műsz. Főisk. Könyvtára (Kecskemét)			GAMF Könyv; GAMF Folyóirat; GAMF oktatónak publikációja				
GATE Központi Könyvtár (Gödöllő)			gyűjtőknek megfelelően (elsődlegesen mezőgazdasági)			folyamatosan épül	
GATE Mg. Főiskolai Kar Könyvtára (Gyöngyös)							X
Hajdúböszörményi Óvóképző Főisk. Könyvtára (Hajdúböszörmény)						Az óvodai nevelés hazai irodalma; játékpedagógia	
JATE Központi Könyvtára (Szeged)		könyvkatalógus; egyetemi bibliográfia	könyvkatalógus; folyóiratkatalógus; disszertációjegyzék; egyetemi bibliográfia; régi könyvek katalógusa				
Kandó K. Műszaki Főisk. Központi Könyvtára (Budapest)						Műszaki szakirodalmi (elektronikai szakirodalom)	
KÉE Központi Könyvtár (Budapest)		kertészet; élelmiszeripar; táj- és kertépítészet; környezetvédelem; marketing.				kertészet; élelmiszeripar; táj- és kertépítészet; környezetvédelem; marketing.	
KÉE Kertészeti Főiskolai Kar Könyvtára (Kecskemét)						?	
KLTE Egyetemi és Nemzeti Könyvtár (Debrecen)	vegyes	20 adatb. ISIS alatt	könyvtár		telefonkönyv (X.500)		
Könnnyűipari Műszaki Főisk. Közp. Könyvtára (Budapest)			ruháipar, papíripár; szakdolgozatok			bőrípar, nyomdaipar, textilipar, szépradalom, gazdaság-szervezés, matematika-fizika, nyelvkönyvek, gépészet, stb.	
Kőrösi Cs. S. Főiskola Könyvtára (Békéscsaba)			szakdolgozat			TEXTAR (ANGOL)	
Külkereskedelmi Főiskola Könyvtára (Budapest)							X
Liszt F. Zeneművészeti Főisk. Közp. Könyvtár (Budapest)							X
Magyar Iparművészeti Főiskola (Budapest)			design				
Magyar Képzőművészeti Főisk. Könyvtára (Budapest)			?			képzőművészeti	
Magyar Testnevelési Egyetem Könyvtára (Budapest)			Sport Doc. Sport és testneveléstudomány			Sport Doc bővítése /Sport és testneveléstudomány magyar szakirodalma./	
Miskolci Egyetem Központi Könyvtára (Miskolc)			új könyvek; disszertációk				
Miskolci Egy. Dunaújv. Főisk. Kar Könyvtára (Dunaújváros)			folyamatban				
Országos Rabbiképző Int. Könyvtára (Budapest)							X

Intézmény	Van relációs adatbázis	Van szöveges adatbázis	Van könyvtári adatbázis	Lesz relációs adatbázis	Lesz szöveges adatbázis	Lesz könyvtári adatbázis	Nincs
Haynal I. Egészségtud. Egy. Központi Könyvt. (Budapest)							X
Haynal I. ETE Egészs. Főisk. K. Közp. Könyvt. (Budapest)							X
Pannon ATE Központi Könyvtára (Keszthely)						BALATON; VIROLÓGIA	
Pannon ATE Mezőgazdaságtud. Kar Könyvtára (Mosonmagyaróvár)		diplomadolgozatok; szakmérnöki dolgozatok					
Pázmány P. Kat. Egyetem BTK Könyvtára (Budapest)							X
Pénzügyi és Számvit. Főisk. Központi Könyvt. (Budapest)			szakkönyvgyarapódás + a mindenkor utolsó 5 év szakközelgatai				
Rendőrtisztai Főiskola Könyvtára (Budapest)						rendvédelem, jogtudományok, szociológia, pszichológia, történettudományok, politológia.	
SOTE Központi Könyvtára (Budapest)	SZAFI, HALFI	INKFI, PAB, DISS, DESID	PCLIB-es		DISS, PAB, DESID	PCLIB-es	
Széchenyi I. Főiskola Központi Könyvtára (Győr)			folyóirat katalógus				
Színház- és Filmműv. Főisk. Könyvtára (Budapest)							X
Ybl M. Műszaki Főiskola Könyvtára (Debrecen)						építészet, gépészet, épületgépészet	
Zrínyi M. Katonai Akad. Tudományos Könyvtár (Budapest)		hadtudomány					
<i>Szakkönyvtárak</i>							
ACSI Logisztika Rt. Információs Csoport (Budapest)			csomagolás, anyagmozgatás		ég és termék adatbank		
BKE Vezetőképző Intézet Szakkönyvtára (Budapest)							X
Dunamelléki Ref. Egyházker. Ráday Gyűjt. (Budapest)							X
Főszékesegyházi Könyvtár (Kalocsa)						ősnymtatványok, antiqua_RMK, kézirat és új könyvek	
Hadtudományi Könyvtár (Budapest)			hadtudomány /nyilvántartási/			hadtudomány /feldolgozási/	
Heim P. Gyermekkórház Orvosi Könyvtára (Budapest)							X
Hírközlési Központi Szakkönyvtár (Budapest)			távközlés szakterületén 4 adatbázis (folyóiratcikkek, fordítások) nagysága 50000 rekord, éves gyar.: 12000.				
Iparművészeti Múzeum Könyvtára (Budapest)			az Iparművészeti Múzeum Könyvtárának gyűjteménye				

Intézmény	Van relációs adatbázis	Van szöveges adatbázis	Van könyvtári adatbázis	Lesz relációs adatbázis	Lesz szöveges adatbázis	Lesz könyvtári adatbázis	Nincs
KOPINT-DATORG Rt. Könyvtára (Budapest)	Partner Információs Rendszer	Irányító a kölkereskedelemben; VÁMINFO	folyóiratnyilvántartás				
KGI Orsz. Környezetvéd. és V. Szakkönyvtár (Budapest)		Infoterra rendszer hazai forráshelyei; infoterra rendszer tárgyszójegyzék; vizügyi és könyv. folyóiratcikk, könyvek, kutatás.	folyóiratnyilvántartás kölcsönzés				
Közlekedési Múzeum Könyvtára (Budapest)			könyvfeldolgozás				
Közlekedéstud. Int. Rt. Könyvtára (Budapest)		kutatási jelentések	saját könyvtári állomány				
KSH Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat (Budapest)							X
LRI Repülőtéri Tájékoztató Iroda (Budapest)		repülés + egyéb műszaki					
Országos Földtani Szakkönyvtár (Budapest)		MAFI szöveges kiadványai 1869-1993	Kurcens folyóiratok jegyzéke; Földtani gyűjtőkörű könyvtárak 1993 évi rendelt folyóiratainak jegyzéke		könyv- és térképtár	kölcsönzési modul	
Magyar Nemzeti Bank Szakkönyvtára (Budapest)		Jegybanki gyűjtőkörben folyóiratcikk, könyv és könyvjellegű kiadvány, jegybanki tezaurusz	folyóiratnyilvántartó				
Magyar Orsz. Levéltár Központi Könyvtára (Budapest)				könyvek gépi leltározása (kísérlet)	könyvek bibliográfiai leírása (kísérlet)		
Magyar Szabványügyi Hivatal (Budapest)	magyar szabványok	magyar villamos szabványok		hatálytalan szabványok			
MSZP Politikatörténeti Intézet Könyvtára (Budapest)		?					
MTA Könyvtára (Budapest)	Magyar Természettudományi Publikációs Adatbank		MTA Könyvtár 1986 utáni állománya				
MTA Állatorvostud. Kut. Könyvtára (Budapest)	Medline On Silver Platter						
MTA Atommagkutató Int. Könyvtára (Debrecen)			intézeti publikációk és hivatkozások				
MTA Bányászati Kémiai Kut. Könyvtára (Miskolc)							X
MTA Csillagászati Kut. Könyvtára (Budapest)			csillagászat				
MTA CSKI Napfizikai Obszerv. Könyvtára (Debrecen)		Napfizikai adatok	publikációk + hivatkozások			könyvállomány	

Intézmény	Van relációs adatbázis	Van szöveges adatbázis	Van könyvtári adatbázis	Lesz relációs adatbázis	Lesz szöveges adatbázis	Lesz könyvtári adatbázis	Nincs
MTA Földrajztudományi Kut. Könyvtára (Budapest)		Földrajzi Értesítő; Földrajzi Közlemények; Lész-bibliográfia; publikációk; folyóirat repertóriumok; kandidátusi értekezések					
MTA Geokémiai Kutatólabor. Könyvtára (Budapest)							X
MTA Irodalomtudományi Int. Könyvtára (Budapest)			új könyvtári gyarapodás				
MTA Izotópkutató Int. Könyvtára (Budapest)						kémiai, magfizikai, környezetvédelmi szakkönyvek	
MTA KFKI ATKI Könyvtár (Budapest)			könyv - konferencia; kutatás jelentés				
MTA Kísérleti Orvostud. Kut. Könyvtára (Budapest)		intézeti publikációk			könyvek, folyóiratok		
MTA Közgazdaságtudományi Int. Könyvtára (Budapest)			közigazgatás-tudomány				
MTA KKKI Könyvtára (Budapest)							X
MTA Kutatás- és Szervezelelemző Intézet (Budapest)	K+F		?				
Magyar Földrajzi Társaság (Budapest)					ISIS alapú ?		
MTA Matematikai Kut. Könyvtára (Budapest)		könyvek			folyóiratok		
MTA Mezőgazdasági Kut. Könyvtára (Martonvásár)				belső gyorstájékoztató (kukorica, bürza nemesítés)			
MTA Műszaki Fizikai Kut. Könyvtára (Budapest)							X
MTA Néprajzi Kut. Könyvtára (Budapest)			néprajz		bostarkányperek; mesakatalógus		
MTA Növényvédelmi Kut. Könyvtára (Budapest)							X
MTA ÖBKI Magyar Dunakutató Áll. Könyvtára (Göd)							X
MTA Politikai Tudományok Int. Könyvtára (Budapest)						politikatudomány	
MTA Pszichológiai Int. Könyvtára (Budapest)					könyvtalálógus tárgyszavazva		
MTA SZTAKI Könyvtár (Budapest)						számítástechnikai, matematikai szakkönyvek, folyóiratok.	
MTA Talajtani és Agrokém. Kut. Könyvtára (Budapest)	talajtani			talajtani			
MTA Társadalmi Konflikt. Kut. Könyvtára (Budapest)							X
MTA Zenatudományi Int. Könyvtára (Budapest)						?	
MALEV Szakkönyvtár (Budapest)							X
MÁV Dokumentációs Központ (Budapest)		vasúti				vasúti és hajózási	
MÁV Rt. Vezérgazgatóság Szakkönyvtára (Budapest)							X
Nemzeti Szakképzési Int. Könyvtára (Budapest)							X

Intézmény	Van relációs adatbázis	Van szöveges adatbázis	Van könyvtári adatbázis	Lesz relációs adatbázis	Lesz szöveges adatbázis	Lesz könyvtári adatbázis	Nincs
Néprajzi Múzeum Könyvtára (Budapest)		NEPR (néprajzi tárgyarchívum)	ETNO (néprajzi bibliográfia)	NEPR (bővítés + képek)			
Országgyűlési Könyvtár (Budapest)			sajtódokumentáció; könyvtalókus				
Országos Idegennyelvi Könyvtár (Budapest)	nemzetiégi telepölések					sajtó gyűjtemények; nemzetiégi cikkbibliográfia	
Orsz. Korányi Tbc és Pulm. Int. Könyvtára (Budapest)							X
Orsz. Meteorológiai Szolgálat Könyvtára (Budapest)	kölcsonzás		nemzetközi kiadványcsere nyilvántartása				
Országos Mezőgazdasági Könyvtár (Budapest)			MABI (Magyar Agrárbibliográfia) ASZ (Agrárrodalmi Szemle); mezőgazdasági irodalom feldolgozás.			MABI (Magyar Agrárbibliográfia) ASZ (Agrárrodalmi Szemle); mezőgazdasági irodalom feldolgozás.	
OMIKK (Budapest)		KF adatbázisok	OSZKAR (könyvek, okt. jegyzetek, kut. jelentések) bibliográfiai adatbázisok; MicroLinx folyóiratok 1991-től.		PROJECT; INSTITUT	EXPERT	
Orsz. Orvostudományi Inf. Int. és Könyvtár (Budapest)			Magyar Orvosi Bibliográfia; Magyar orv. folyóir. adatb.; Kulf. orv.-biol. folyóir. adatb.; Kőf. orv.-biol. címjegyzék				
Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (Budapest)			pedagógia			pedagógia	
Orsz. Pszichiátriai és Neur. Int. Könyvtár (Budapest)						pszichiátria, neurológia, pszichológia	
Orsz. Reumatológiai Int. Orv. Szakkönyvtár (Budapest)							X
OTH Szabadalmi Tár és Könyvtár (Budapest)			iparjogvédelmi folyóiratok adatbázis; könyv (gyarapodási) adatbázis				
Országos Traumatológiai Int. Könyvtára (Budapest)			traumatológia				
OSZK KMK Könyvtártud. Szakkönyvtár (Budapest)	könyvtári címjegyzék	folyóirataikk, konferenciái anyagok adatbázisa			Ki kicsoda a könyvtár- és tájékoztatástudományban?	a teljes könyvtári állomány feltérképezésére	
Papíripari Kut. Kft. Műszaki Tájékozt. Sz. (Budapest)	tenderérvénynaptár; felhasználói nyilvántartás; munkanyilvántartás		katalógus; kutatási jelentések				
SZAMALK Szociális Alapítvány Könyvtára (Budapest)			könyvek, diplomák adatai				
Szépítőművészeti Múzeum Könyvtára (Budapest)			művészeti			művészeti	

Intézmény	Van relációs adatbázis	Van szöveges adatbázis	Van könyvtári adatbázis	Lesz relációs adatbázis	Lesz szöveges adatbázis	Lesz könyvtári adatbázis	Nincs
Szövetkezeti Kutató Int. Könyvtára (Budapest)							X
Tiszántúli Ref. Egyházker. Nagykönyvtára (Debrecen)			Régi Magyar Könyvek				
<i>Közművelődési könyvtárak</i>							
Fővárosi Szabó E. Könyvtár (Budapest)			Általános, helyismereti, szociológiai, közhazsmú				
Főv. Szabó E. Könyvt. Zenci Gyűjtemény (Budapest)							X
Főv. Szabó E. Könyvt. II. ker. Főkönyvtára (Budapest)	könyvrendelés						X
Főv. Szabó E. Könyvt. III. ker. Főkönyvtára (Budapest)							X
Főv. Szabó E. Könyvt. VII. ker. Főkönyvtára (Budapest)							X
Főv. Szabó E. Könyvt. VIII. ker. Főkönyvtára (Budapest)		közművel. infó (VIII. ker. közhazsmú adatok)				Jószefvárosi Helytörténeli Gyűjtemény	
Főv. Szabó E. Könyvt. VIII. ker. Könyvtár (Budapest)							X
Főv. Szabó E. Könyvt. X. ker. Főkönyvtára (Budapest)		művészet, közhazsmú					
Főv. Szabó E. Könyvt. XII. ker. Főkönyvtára (Budapest)							X
Főv. Szabó E. Könyvt. XVII. ker. Főkönyvtára (Budapest)					irodalmi analitika; könyvgyűjtemény	teljes könyvtári rendszer	
Katona J. Megyei Könyvtár (Kecskemét)		BKPRESS	Helyismereti				
Vörösmarty M. Városi Könyvtár (Bácsalmás)		PRESSDOK, BKPRESS					
Ady E. Városi Könyvtár (Baja)		BKPRESS (kecskeméti könyvtár káziái)					
Városi Könyvtár és Helytörténeli Gyűjt. (Jánoshalma)		BKPRESS					
Nagy L. Városi Könyvtár (Kalocsa)		önkorm. jogszabálymutató			helyi információ adatbázis		
Petőfi S. Városi Könyvtár (Kiskőrös)		BKPRESS					
Petőfi S. Városi Könyvtár (Kiskunfélegyháza)		PRESSDOK, BKPRESS, KÖZINFO (közhazsmú információk)					
Városi Könyvtár (Kiskunhalas)		BKPRESS					
Városi Könyvtár (Kiskunmajsa)		BKPRESS					
Tinódi L. S. Városi Könyvtár (Kunszentmiklós)		BKPRESS					
Mohácsi J. Városi Könyvtár (Mohács)						közföld	
Népek Barátsága Könyvtár (Battonya)							X
Városi Könyvtár (Békés)							X
Nagyközségi Könyvtár (Dévaványa)							X
Városi Könyvtár (Gyomaendrőd)							X
Mogyoróssy J. Városi Könyvtár (Gyula)						helytörténeli	

Intézmény	Van relációs adatbázis	Van szöveges adatbázis	Van könyvtári adatbázis	Lesz relációs adatbázis	Lesz szöveges adatbázis	Lesz könyvtári adatbázis	Nincs
Rákóczi F. Megyei Könyvtár (Miskolc)				Helyismereti folyóirat cikkek			
Városi Könyvtár (Edelény)							X
Egressy B. Művelődési Központ és Könyvtár (Kazincbarcika)							X
Városi Könyvtár (Mezőkövesd)							X
Városi Könyvtár Központja (Miskolc)						?	
Városi Könyvtár (Csongrád)					közhasznú információk		
József A. Városi Könyvtár (Makó)							X
Radó A. Városi Könyvtár (Mór)			Állomány nyilvántartás; kölcsönzés és helyismereti nyilvántartás.				
Kisfaludy K. Megyei Könyvtár (Győr)		közhasznú inf.; helyismereti cikkek (MANCI)					
Városi Könyvtár (Csorna)							X
Városi Könyvtár (Győr)			helyismereti; sajtófigyelő				
Városi Könyvtár (Kapuvár)							X
Huszár G. Városi Könyvtár (Mosonmagyaróvár)	közhasznú információ						
Hajdú-Bihar Megyei Könyvtár (Debrecen)			Helyismereti sajtó adatbázis, cikkek; Új könyvek és folyóiratok érkezései, nyilvántartás				
Debreceni Városi Könyvtár (Debrecen)							X
Városi Könyvtár (Derecske)							X
Mészáros K. Városi Könyvtár (Hajdúdorog)						VIP-TAR; RENDEL; PRESSDOK	
Földi J. Városi Könyvtár (Hajdúhadház)							X
Kovács M. Városi Könyvtár (Hajdúszoboszló)							X
Városi Könyvtár (Füzesabony)		Mutató, Kártyák, Pressdok	Irodalomkutatás				
Vachott S. Városi Könyvtár (Gyöngyös)							X
Ady E. Városi Könyvtár (Hatvan)	elbírálási nyilvántartás; folyószámla nyilvántartás				személyi nyilvántartás		
Városi Könyvtár (Heves)							X
Lőrinci Városi Könyvtár (Lőrinci)							X
Városi Könyvtár (Jászapáti)							X
Városi Könyvtár (Jászárokszállás)							X
Városi Könyvtár (Jászberény)							X

Intézmény	Van relációs adatbázis	Van szöveges adatbázis	Van könyvtári adatbázis	Lesz relációs adatbázis	Lesz szöveges adatbázis	Lesz könyvtári adatbázis	Nincs
Városi Könyvtár (Jászfényszaru)							X
Városi Csokonai Könyvtár (Karcag)							X
Városi Könyvtár (Kunszentmárton)							X
József A. Megyeri Könyvtár (Tatabánya)		Életrajz, Komárom-Esztergom Megye a sajtóban 1993-tól					
Arany J. Városi Könyvtár (Dorog)							X
Városi Petőfi Emlékkönyvtár (Kisbér)							X
Jókai M. Városi Könyvtár (Komárom)						?	
Abony Város Könyvtára (Abony)							X
Budakeszi Könyvtár (Budakeszi)					Céginformáció; sajtófigyelő	Lehárrendszer; katalógus	
Városi Könyvtár (Budaörs)							X
Városi Könyvtár (Cegléd)		CÉG-INFO; HELY-ZET					
Juhász Gy. Városi Könyvtár (Gödöllő)					Gödöllői Ki Kicsoda?		
Városi Könyvtár (Monor)						helytörténeli adatbázis	
Városi Könyvtár (Nagykátán)						helyismereti	
Megyeri és Városi Könyvtár (Kaposvár)			helyismereti				
Városi Könyvtár (Barcs)							X
Városi Könyvtár (Csurgó)		könyvállomány					
Eötvös K. Városi Könyvtár (Fonyód)							X
Berzsenyi D. Városi Könyvtár (Marcali)							X
Városi Könyvtár (Kisvárdán)							X
Képes G. Városi Könyvtár (Mátészalka)			saját állomány nyilvántartó				
Krúdy Gy. Városi Könyvtár (Nagykálló)							X
Városi Könyvtár (Dombóvár)		helyismereti gyűjtemény					
Kresznerics F. Könyvtár (Celldömölk)						helytörténeli sajtófigyelés Kemencsajla-Celldömölk	
Városi Könyvtár (Kőrmend)		helytörténeli állomány felhárva; helyi ill. városkönyvtári információ bázis; irodalmi analitikus adatbázis 1992. dec. 1-től.	állománynyilvántartás, kölcsönzés, kimutatások készítése; 1984-1990 /7 évi magyarországi könyvek adatbázisa.				
Chernel K. Városi Könyvtár (Kőszeg)	közhírszói információ		rendelje-nyilvántartás				
Városi Könyvtár és Múzeum (Ajka)		könyvrendelések			helyismereti cikkek		

Intézmény	Van relációs adatbázis	Van szöveges adatbázis	Van könyvtári adatbázis	Lesz relációs adatbázis	Lesz szöveges adatbázis	Lesz könyvtári adatbázis	Nincs
Városi Könyvtár (Balatonfüred)			CARDEX helytörténeti				
Városi Könyvtár (Hévíz)							X
Fejér Gy. Városi Könyvtár (Keszthely)					video, folyóirat adatbázis		
Városi Könyvtár (Nagykanizsa)							X
Postai és Távk. Műv. Alap. Közp. Könyvtára (Budapest)			saját állomány (SZIRÉN program)				

